NEJKRÁSNĚJŠÍ VZOR KŘESŤANSKÉHO ŽIVOTA

MÁJOVÁ KÁZANÍ

AR. OLIVA

V Praze 1930.

Tiskem a nákladem Družstva Vlast, Praha II., Žitná ulice číslo 26 n., čp. 570.

N i h i l o b s t a t.

Canonicus **Theophilus Opatrný,**
censor.

I m p r i m a t u r.

† **Antonius Podlaha.**
Episcopus Paphlen, Vicarius generalis.

N. 1682.

Pragae, die 9. Februarii 1929.

P. Viktor Thürlimann S. J. vydal v nakladatelství Ferd. Schöningha sbírku mariánských kázání, která jsou velmi pěkná. Jeho myšlenky podávám ve volném překladu a úpravě.

30. dubna.

Úvodní promluva.

Mariánská úcta podobá se stále zelenému stromu v zahradě boží. Pučí, kvete a přináší ovoce po celý rok, ale nejkrásnější ukazuje své nádherné květy v měsíci máji.

Matku boží milujeme a ctíme po celý rok; májovou pobožností má úcta mariánská znovu rozkvésti jako růže jerišská, ponoříme-li ji do čerstvé vody; v máji má úcta mariánská jako stromy v boží přírodě vyháněti nové pruty, přinášeti květy a nasazovati na ovoce. Naše dobrá a milá Paní shlíží s trůnu své nebeské slávy na věrné dítky své a mateřské srdce její plní se radostným pocitem, vidí-li tisíce a tisíce katolíků kupiti se kolem oltářů, které okrášlily zbožná srdce a pilné ruce. Všichni sem přicházejí, aby ji uctili, své bolesti jí požalovali, do její ochrany sebe i drahé své doporučili.

Májová pobožnost jest výhradně katolickou pobožností, pobožností internacionální v nejkrásnějším smyslu. Zítra budou oslavovati stoupenci internacionály první květen, ale jaký tu obrovský rozdíl! Venku příslušníci jednoho stavu a ještě ne všichni, u mariánských oltářů všecky stavy všech národů. Vysoký státní úředník, obchodník, dělník, pán, sluha, boháč a chuďas, učený i neučený, všichni tu klečí s rukama sepiatýma a modlitbou na rtech, všichni jedno srdce, jedna duše, všichni se cítí dětmi mariánskými, všichni přicházejí P. Marii říci: Milujeme tě, ctíme tě, tys naší matkou, paní, královnou. Mimoděk vtírá se tu myšlenka: Jaká milost býti katolikem!

Naše doba má jistě své stíny, ale nezoufejme, pokud katolický lid s láskou a důvěrou utíká se k Bohorodičce. V paprscích mariánského slunce roztaje led náboženské lhostejnosti, stíny budou pomalu ustupovati a ukáže se nový, lepší život.

Květen u nás jest a zůstane měsícem květů a tento měsíc květů zasvěcujeme matce Páně proto, že ona skutečný máj přinesla světu a že i její život byl krásným májem.

1. Slunce je zdrojem života a vzrůstu na zemi; bez slunečního světla a tepla nebylo by na zemi života. V zimních měsících, kdy slunce klesá, ubývá dne i teploty, nastávají mrazy, mizí zeleň, padá sníh a mrzne. Z jara, kdy slunce zase stoupá, přibývá dne i tepla, mizí sníh i led, ukazuje se zeleň a v několika nedělích je vše obaleno květy.

Čím je slunce pro přírodu, tím Kristus pro nadpřirozený život milosti. Kristus dal světu světlo pravdy a teplo milosti. Je světlem, které zaplašuje duchovní tmu, vlivem jeho milosti probouzí se nový, nadpřirozený život. Národ, který od Krista se vzdaluje a není jím ovlivňován, propadá skepticismu a nevěře, s vírou pak mizí i ctnost i mravnost. Národ, který se dá ozařovati Kristovým učením a jeho milostí, prožívá nové jaro duchovního života.

Kristus, slunce nadpřirozeného života milosti, dán nám byl skrze Marii. Jako slunce, než se ukáže obyvatelům údolí, svými paprsky ozařuje a pozlacuje vrcholky hor, tak i první paprsky blížícího se slunce našeho vykoupení padly na Marii. Její neposkvrněné početí bylo jitřenkou nového dne. Maria je jitřenkou, která předchází Slunce a ohlašuje nový den. Maria porodila Krista, slunce spravedlnosti, přinesla tedy světu skutečný máj, proto ji také v tomto měsíci zvláštním způsobem uctíváme.

2. Ale i život P. Marie je nejkrásnějším májem. Kristus, její božský Syn, přišel na svět, aby zničil vládu hříchu a zřídil království boží „abychom vysvobozeni z rukou nepřátel svých, beze strachu sloužili jemu ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny dny své.“[1]) Těmito několika slovy Zachariáš, osvícený Duchem svatým, výstižně označil účel vykoupení. Kristem počíná nový svět, jeho vlivem z ubohého lidstva stává se nové pokolení, pokolení svatých. Ve světě začínají kvésti ctnosti, kterých dosud svět neznal. Každý křesťan, který vpravdě křesťansky žije, je světcem, každé opravdové křesťanské srdce kvetoucí májovou zahradou Kristových ctností. I když na poli církve je hodně koukole mezi pšenicí, přece nikdy nechyběla a nechybí v církvi Kristově pšenice skutečné svatosti.

Od dob Kristových nejkrásnější květy májové vyrostly v srdci Bohorodičky, její život je nejkrásnější zahradou ctností. Maria, vzor křesťanského života, to je ten máj, ten libosad, který bude předmětem našich úvah.

Účelem májových promluv je povzbuditi dobré duše k napodobení ctností Bohorodičky a jich napodobením dospěti k svatému životu. Svatost je to ovoce, které Bůh od nás požaduje, které všichni máme přinášeti, odměnou pak je život věčný. Sv. Pavel to krásně praví: „Nyní však byvše osvobozeni od

[1]) Lk. 1, 74—75.

hříchu, ale učiněni služebníky božími, máte užitek svůj ku posvěcení, konec pak život věčný.“[2])

Máme býti svatými! Svatosti můžeme s pomocí boží snadno dosáhnouti, nepřesahuje naše síly, nevyžaduje mimořádných činů. Svatost je to ovoce, které musíme přinášeti, chceme-li se Bohu líbiti a býti šťastnými již zde na zemi. Bez svatosti jsme koukolem, který bude uvržen do ohně věčného. Jen svatí, pšenice boží, budou odměněni životem věčným v nebi. Úcta mariánská je dobrým prostředkem ke svatosti. Kdo opravdově P. Marii miluje, napodobuje její ctnosti, připodobňuje se svému Spasiteli, proto opravdový ctitel mariánský nemůže zahynouti.

Přičiňujme se působiti radost P. Marii věrným plněním všech svých povinností: děti poslušností k rodičům a pilností ve škole i zbožností v kostele, jinoši a dívky čistotou těla i duše, ženy poslušností k mužům a vzorným vedením domácnosti, muži věrným plněním svých povinností v rodině, kostele, úřadě i povolání. Všichni, děti i dospělí, učiní P. Marii velikou radost, přistoupí-li aspoň jednou v tomto měsíci k stolu Páně, neboť jejím jediným přáním je přiváděti nás k božskému Spasiteli. Navštěvujme rádi tuto pobožnost a z lásky k matce boží přineseme i nějakou oběť odříkání, aby stále na nás myslila a nám žehnala. I nepatrná květinka, maličkost, je jí milá, přinášíme-li ji z čisté lásky, na př. potlačování nelaskavých poznámek o jiných, cvičení v trpělivosti atd.

Budeme-li takto slaviti máj, bude nám měsícem slasti a požehnání; měsícem slasti pro Marii i pro nás, měsícem požehnání, neboť porosteme v dobrém a zasloužíme si hojné požehnání Královny máje.

1. května.

Víra Panny Marie.

Spravedlivý však živ jest z víry.
Řím. 1, 17.

Základem a kořenem křesťanského života je víra. Jako budova spočívá na základech, tak celý křesťanský život spočívá na víře. Jako strom vyrůstá z kořene, tak musí křesťanský život vyrůstati z víry. „Spravedlivý však živ jest z víry.“ Poněvadž v Marii Panně dosáhl křesťanský život nejvyššího stupně, musela její víra býti neobyčejně silnou a mocnou.

Maria je překrásným vzorem víry a mariánská pobožnost mocným prostředkem k zachování a rozmnožení víry.

[2]) Řím. 6, 22.

1. Jak se vyvíjela víra P. Marie? Bohoslovci jsou toho názoru, že Maria již před svým zrozením byla obdařena nadpřirozeným poznáním. Názor ten jest zcela oprávněn. Zaplesal-li předchůdce Páně v životě matky své, když poznal toho, jehož předchůdcem byl ustanoven, kdo by se mohl odvážiti tuto přednost upírati budoucí matce Páně?

Prvního poučování o víře dostalo se P. Marii na klíně mateřském od svaté Anny. Nevinné srdce dětské je pro pravdy svaté víry velmi vnímavé. Jako květina slunečnímu světlu, tak nezkažené dětské srdce otvírá se pravdám křesťanského zjevení a přijímá je jako nebeskou rosu. Je tedy hrozným zločinem otravovati již dětská srdce a naplňovati je nenávistí k svatému náboženství. A nyní zase k Marii, dítěti milosti, vyvolené a Bohem samým vyznamenané! S jakou radostí a touhou přijímala každé slovo o Bohu a jak věrně je opatrovala v srdci svém! Maria byla pro vše dobré tím vnímavější, že neměla různých náklonností, které již u dětí se uplatňují, což byl důsledek jejího neposkvrněného početí.

Lety ještě dítě, ale silná ve víře byla dále nábožensky vychovávána při chrámě jerusalemském. V chrámě vysvětlovali zákon Mojžíšův i proroky, četli svaté knihy a zpívali žalmy. Tu byla Maria jako žíznivý jelen u pramene vody. Tu mohla plnými doušky píti ze živého zřídla pramenů víry. Tu slyšela základní pravdy naší svaté víry, slyšela o stvoření světa a prvních lidí, o potopě a o zaslíbení Vykupitele, které hlasy proroků stávalo se jasnějším a zřejmějším a ukazovalo na rod Davidův. Slyšela o povolání Abrahama a Mojžíše, o velikých zázracích v dějinách vyvoleného národa. Vše to přijímala s pevnou vírou.

Jako nám dal Bůh církev svatou za zprostředkovatelku a učitelku zjevených pravd, tak byli Mojžíš a proroci v Starém zákoně pramenem víry a učitelé zákona na stolici Mojžíšově učiteli lidu. Proto pravil Spasitel k židům: „Na stolici Mojžíšově zasedli zákoníci a fariseové. Všecko tedy, co vám řeknou, zachovávejte a čiňte.“ A připojil: „Ale podle skutků jejich nečiňte!“[3]) Proč? Poněvadž jejich život nesouhlasí s jejich učením. Proto bohatec v pekle, když prosil, aby Lazar nebo někdo jiný z mrtvých byl poslán k bratřím jeho, dostal v odpověď: „Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají! Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“[4])

Víra je rozumná služba Bohu, o pevné důvody opřené přijetí skutečného zjevení. Proto vtiskl Bůh Starému i Novému zákonu na čelo pečeť hodnověrnosti, aby každý člověk dobré vůle mohl se snadno přesvědčiti o hodnověrnosti božského zjevení.

Nejlepším učitelem víry P. Marii byl sám Duch sva-

[3]) Mt. 23, 2—3.

[4]) Lk. 16, 31.

tý, jenž ji objasnil tajemství víry. Maria byla jeho nejučelivější a nejsvědomitější žákyní, jeho vanutí nekladla v cestu nejmenší překážky, měla vždy na mysli jen to, co bylo vůlí boží. Jedinou knihou, kterou četla, bylo Písmo svaté. Každé slovo boží uchovávala věrně v srdci svém, snažila se mu porozuměti a prosila v úpěnlivé modlitbě Boha o osvícení. Mnohem větším právem než Šalomoun mohla o sobě říci, že milovala moudrost od mladosti své. Bůh, jenž hladové nasycuje, dal Marii tolik poznání náboženských pravd, kolik vyžadovalo její zvláštní postavení jako budoucí matky Spasitele.

2. Jako Maria i my jsme přijali svatou víru od svých rodičů. To je milost, za kterou máme Bohu denně na kolenou děkovati. Této milosti jsme si nezasloužili, láska boží nám ji dala. Jakými bychom byli ubožáky, kdybychom se zrodili jako pohané nebo bludaři! A přece jsou katolíci, kteří se této víry zříkají, ji pohrdají, za celý život Bohu za tuto milost nepoděkují. Tak nevděčnými nechceme býti a proto voláme: Děkujeme ti, Bože, z hloubi srdce svého, žes nám dal zroditi se v pravé víře a v ní setrvati!

Jako P. Marii i nám dal Bůh zbožné, věřící rodiče. Jak nešťastni jsou ti, jichž otec nebo matka o víru nedbají nebo docela z ní posměch si tropí! Jediné opovržlivé slovo o víře strašně zhoubně působí na víru dětí. Jak opatrní tu musí býti rodiče! I zbožní rodiče jsou pro nás velikou milostí, za kterou máme Bohu děkovati.

Jako Maria byla vyučována ve víře kněžími Starého zákona, aby vnikla hlouběji v tajemství víry, tak i naše náboženské vědomosti se prohlubují a rozšiřují v náboženském vyučování, kterého se nám dostává od kněží.

V tom se tedy Panně Marii podobáme. A snažíme se také jako Panna Maria víru si chrániti, prohlubovati, rozšiřovati? Šťastni, kdo tak činili a činí! Dobří katolíci rádi poslouchají kázání a křesťanská cvičení, čtou knihy náboženského obsahu, odmítají špatné knihy a časopisy a vystříhají se zbytečného styku s nevěrci a jinověrci. Jsou však přemnozí katolíci, kteří na kázání nechodí, náboženských knih nečtou. Můžeme se diviti, že mlha náboženské nevědomosti a lhostejnosti pomalu zakrývá u nich slunce víry, že v jejich srdcích uhasíná světlo víry a v srdci a rozumu nastává tma? Dnes, kdy nevěrecká věda, literatura a nesvědomitý tisk usilují všemožně vyrvati víru z lidských srdcí, musíme tím více o víře se dáti poučovati, nechceme-li tento drahokam ztratiti.

Hlavní jest, abychom nekladli překážky působení Ducha svatého. Pramen nevěry není v rozumu, který nemůže pravdy víry vyvrátiti, nýbrž v srdci. Většina lidí, kteří víru ztratili, musí doznati, že se tak stalo v důsledku nekřesťanského života. Nesouhlasí-li víra a život, zapíráme-li činy, co vyzná-

váme rozumem a ústy, miluje-li vůle, co víra zatracuje, pak hledá srdce omluvu pro nekřesťanský život, vůle nutí rozum hledati zdánlivé důvody proti víře, aby svědomí nečinilo výčitek. Proto praví Spasitel Nikodemovi: „Každý zajisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde ke světlu, aby nebyli usvědčeni skutkové jeho.“[5]) Tutéž pravdu vyslovuje sv. Pavel když praví, že bezbožní zdržují pravdu boží nespravedlností. (Srovnej: Řím. 1, 18.).

Jistého francouzského astronoma se tázali, zda může býti nevěřícím při pohledu na hvězdnaté nebe. Odpověděl: Ve společnosti takových lidí jako jste vy, jsem tak věřícím jako vy; nevěřícím jsem, dostanu-li se mezi lidské bestie. Nevěra nečiní nikoho šťastným. Pusté je srdce lidské, vyhaslo-li v něm světlo víry.

Nedejme si bráti víru, světlo a útěchu života! Bez víry je život na zemi bezútěšným bojem o skývu chleba, tápáním ve tmě, utrpením bez naděje. Ztráta pravé víry jest trestem božím.

Maria, pomocnice, útěcho a naděje naše, přispěj nám, abychom s milostí víry věrně spolupůsobili jako ty, aby světlo víry nezhaslo v našich srdcích, aby spíše mohutnělo, až víra přejde v blažené patření na Boha.

2. května.

Víra Panny Marie II.

A blahoslavená, která uvěřila.
Lk. 1, 45.

Víra je dar boží. Jako P. Marii i nám byla dána od Boha. I v tom se P. Marii podobáme. Naše víra má se svými vlastnostmi aspoň v něčem rovnati víře P. Marie. Čím se vyznamenávala víra P. Marie? Odpověď na tuto otázku možno vyjádřiti třemi slovy: Víra P. Marie byla veliká, osvědčená, živá.

1. Víra P. Marie byla veliká. S P. Marií setkáváme se po prvé v evangeliu v tom okamžiku, kdy anděl přináší jí poselství nesmírné důležitosti pro nebe i zemi, že jest vyvolena za matku Spasitele. Uvážíme-li, oč se tu jednalo, překvapuje nás velikost a síla víry P. Marie. Maria dovídá se o tajemstvích Starému zákonu naprosto neznámých. Je to především tajemství o nejsvětější Trojici. „Duch svatý sestoupí v tebe, a moc nejvyššího zastíní tě.“[6]) V panenském lůně tvém vytvoří Duch svatý tělo Kristovo, „proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží.“ Tu je Duch svatý, tu je Boží Syn.

[5]) Jan 3, 20.
[6]) Lk. 1, 35.

Kde je Syn Boží, musí býti Bůh Otec. Zvěstuje tedy anděl Marii největší tajemství naší svaté víry a Maria — v ě ř í!

S tímto tajemstvím sděleno Marii i jiné velké tajemství o s p o j e n í d r u h é b o ž s k é o s o b y s l i d s k o u p ř i r o z e n o s t í v j e d n é b o ž s k é o s o b ě a Maria — věří!

Maria se dovídá, že bude matkou a nepřestane býti pannou, událost, která odporuje řádu přirozenému a nutně předpokládá zázrak a Maria — věří!

Věřiti těmto tajemstvím vyžaduje víru neobyčejně velikou a silnou. Maria se neptá, zda je to možné, může-li se to státi, nýbrž, k t e r a k se to stane. Nepochybuje ani na okamžik o možnosti těchto zázraků, nežádá si dalších vysvětlení, nepožaduje zvláštních znamení, Maria prostě věří! Právem tedy voláme se svatou Alžbětou: „Blahoslavená, která uvěřila."

2. V í r a P. M a r i e b y l a p o d r o b e n a z k o u š c e, trpké zkoušce, ve které znamenitě obstála. Anděl při zvěstování oznamoval, že Ježíš bude velikým, dostane trůn Davida, kralovati bude v domě Jakubově a jeho království nebude konce. A za několik měsíců rodí se ve chlévě a leží v jesličkách! Jeví se tu zdánlivý rozpor mezi slibem a skutečností, ale víra P. Marie zůstává pevnou, v chudém děťátku vidí skutečného Syna Božího a klaní se mu.

Hned po narození ukládá Herodes o bezživotí dítěte, v noci musí prchati s Ježíškem z vlasti otců svých do pohanského Egypta. Nová zkouška! Bůh všemohoucí prchá před lidským červem? I tu zůstává víra P. Marie pevnou, ví, že to dítě, jemuž útěkem život zachraňuje, bude kralovati věčně.

Vrátili se do Nazareta. Jako fialka v křoví žije Ježíš ve skrytosti v chudém domku jako dítě prostého řemeslníka až do 30 let. Dosud neučinil jediného zázraku, stále ho pokládají za syna tesařova. A Maria? Věří a nepochybuje, že je všemohoucím Bohem.

Hroznými zkouškami neutrpěla víra P. Marie, jak ukazuje první její setkání se Spasitelem v Káni po nastoupení veřejné činnosti. Ještě nikdy neviděla od něho jediného zázraku — sv. Jan výslovně připomíná, že zázrak v Káni byl prvním — a přece nepochybuje, že Ježíš je všemohoucí, že svou božskou mocí učiní konec rozpakům. Proto praví služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte!"[7]) Služebníci, kteří neměli tušení o moci Ježíšově, jistě by pokládali za pošetilost plniti vodou šest štoudví. Maria je upozorňuje, aby učinili i to, co snad se jim bude zdáti zvláštním. Maria věří, Maria je přesvědčena o všemohoucnosti svého božského Syna.

Nejtěžší zkoušce byla podrobena víra její za hrozného utrpení Ježíšova. Spasitel sám, mysle na svou potupnou smrt, praví:

[7]) Jan 2, 5.

„Blahoslavený jest, kdo nebude se horšiti nade mnou“,[8]) t. j. který nedá se zmásti, až mě jako vyvrhele lidstva přibijí na kříž mezi dva lotry. I v této hrozné chvíli děsných bolestí a největší potupy zůstává víra P. Marie pevnou jako skála v moři za nejhroznějšího vlnobití. Stála pod křížem. Neklesla. Nekleslo její tělo, neklesla ani její víra! Potupná smrt Synova nebyla jí pohoršením, Maria plně chápala úradky boží, že Mesiáš utrpením vejde do slávy své, že jeho království na zemi je královstvím boje a utrpení a teprve po smrti královstvím slávy a radosti. Jen některé vyvolené duše pochopily tuto pravdu — Simeon, Zachariáš — před sesláním Ducha svatého. Maria vnikla hluboko v tajemství vykoupení. Proto i pod křížem neochvějně vyznává svou víru v Ukřižovaného, jeť pevně přesvědčena, že její Syn třetího dne slavně vstane z mrtvých. Proto ji také nenalézáme mezi nábožnými ženami, které v neděli časně zrána šly ke hrobu pomazati tělo Ježíšovo. Maria jest nám nejkrásnějším vzorem veliké a osvědčené, silné a neochvějné víry.

3. Víra P. Marie byla i živou, účinnou. „Spravedlivý živ jest z víry,“ praví svatý Pavel a sv. Jakub píše: „Víra, nemá-li skutků, je mrtva sama v sobě.“[9]) Křesťanský život je veskrze životem nadpřirozeným. Nadpřirozeným je jeho cíl — patření na Boha; nadpřirozenými jsou i prostředky k cíli — milost a svaté svátosti. Proto nám dal Bůh i nadpřirozené světlo, které nám umožňuje tento cíl poznati a dosíci ho. Tímto nadpřirozeným světlem je víra. Jen víra učí nás poznávati cíl nadpřirozený, jen to, co z víry vychází, je Bohu milým a přibližuje nás k cíli nadpřirozenému. Vše v životě P. Marie bylo nadpřirozeným: každé hnutí mysli, každé slovo, každý čin vycházely z víry, víra osvětlovala každý její krok, dávala útěchu v každém utrpení, z víry čerpala síly ke všemu dobrému. Život žádného člověka není tak dokonalým jako P. Marie. Celý její život vyrůstal z víry, všecka její svatost má základ v její víře. Tato nejkrásnější květina vyrůstala z přemocně silného kořenu víry. Právem tedy opětně voláme se svatou Alžbětou: „A blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které jí byly pověděny od Pána,“ t. j. to, co pravil anděl při zvěstování.

Nestačí obdivovati, nutno napodobiti víru P. Marie.

I naše víra musí býti velikou. Velikou je tehdy, věříme-li vše, co církev svatá k věření předkládá, ne tedy snad jen to, co se nám líbí a svým rozumem chápeme. To by nebyla víra. Víru nutno rozeznávati od vědy. Věda se opírá o své poznatky, víra o zjevení boží.

Naše víra je osvědčenou, věříme-li pevně v prozřetelnost a dobrotu boží i v soužení ch a utrpeních. Lidé rádi proti

[8]) Mt. 11, 6.
[9]) Jak. 2, 17.

úradkům božím reptají a rozumují, že nejvýš spravedlivý a dobrotivý Bůh to či ono neměl na ně seslati a ve světě dopustiti. „Ó člověče, ano ty, kdo jsi, jenž odmlouváš Bohu? Řekne-li výrobek výrobci: Proč jsi mne udělal takto?“[10]) Co Bůh činí, dobře činí!

Živou jest naše víra, pozorujeme-li a posuzujeme vše ve světle víry, jsou-li naše myšlenky, žádosti, slova a skutky proniknuty vírou. Kdo pozoruje svět jen očima tělesnýma, miluje svět: peníze, slávu, požitky; kdo pozoruje svět očima víry, pohrdá jím a nenávidí ho. Pohrdá světem, totiž jeho penězi, slávou a požitky, poněvadž vše to je malicherné a pomíjející; a nenávidí ho, poněvadž svět se všemi těmi malichernostmi je nepřítelem božím, poněvadž láska k světu odvádí od Boha a svádí ke hříchu.

Prosme P. Marii, aby její příklad a přímluva pomohly nám k takové víře.

Víra budiž nám světlem na všech cestách, holí, o kterou bychom se opřeli v souženích a pokušeních a utrpeních, pramenem síly ke všem obětem. Pak bude jistě i naší korouhví vítěznou. „To je vítězství, které přemáhá svět, víra naše.“[11])

3. května.

Úcta mariánská prostředkem k zachování a oživení víry.

Mne kdo najde, nalezne život, a dojde požehnání od Hospodina.
Př. 8, 35.

Spasitel velmi často zdůrazňoval potřebu víry a často káral lid i učeníky pro slabou jejich víru. To jsou nejlepší doklady veliké důležitosti víry pro náš křesťanský život.

Maria pro svou velikou víru byla od Ducha svatého ústy sv. Alžběty nazvána blahoslavenou. Maria je překrásným vzorem víry a mariánská úcta mocným prostředkem k zachování a oživení víry. V tomto smyslu klade církev svatá v ústa P. Marie slova: „Mne kdo nalezne...“

Víra opravdového ctitele mariánského se posiluje, neboť Maria je v nejužším vztahu k pravdám svaté víry a její úcta mocně podporuje život podle víry.

1. Maria je v nejužším vztahu k pravdám svaté víry.

a) Maria patří k obsahu naší víry. Musíme věřiti čtyři pravdy, které se vztahují na Marii: o jejím neposkvrněném po-

[10]) Řím. 9, 20.
[11]) 1. Jan. 5, 4.

četí, že je Bohorodičkou, že byla a zůstala pannou, že neměla ani hříchu osobního.

To jsou čtyři nejkrásnější drahokamy v její koruně. Tyto čtyry klenoty má ona jediná, nikdo jiný nemůže se honositi těmito drahokamy.

Hlavní její předností, klenotem mezi klenoty, jest její božské mateřství, které je základem ostatních předností. Právě proto že mateřstvím svým stává se příbytkem Syna Božího, jest jako nejkrásnější plod vykoupení uchráněna kletby hříchu dědičného. S mateřstvím jest spojeno panenství, jak se slušelo pro Syna Božího. Syn Boží, stejné s Otcem podstaty, mohl míti za matku čistou Pannu, ale nemohl míti za otce člověka. Její bezhříšnost je z části důsledek jejího neposkvrněného početí. V těchto pravdách spočívá i hlavní důvod mariánské úcty. Může někdo tyto pravdy věřiti — katolík je věřiti musí — a nectít P. Marii? — Uctívá-li katolický lid s láskou a nadšením P. Marii, pak jest to především víra v její mateřskou důstojnost, která ho k tomu pobádá.

b) Pravdy, které o P. Marii věřiti musíme, jsou nejtěsněji srostlé s nejdůležitějšími pravdami víry. Zcela zvláštní důležitosti pro správnou víru v osobu Kristovu je víra v božské mateřství P. Marie. Všecka kacířstva prvních století křesťanských točí se kolem osoby Kristovy. Proto také byla tak nebezpečná, že zasáhla víru v srdci jejím. Arius popíral božství Kristovo, Eutyches připouštěl jen božskou přirozenost Kristovu, Nestorius tvrdil, že jsou v Kristu dvě osoby, božská a lidská. Všecka tato kacířstva byla potřena jediným článkem víry, že Maria je Bohorodičkou. Maria může býti Bohorodičkou jen tehdy, je-li Kristus pravý Bůh a člověk, ale jen v jedné božské osobě.

Praví-li církev svatá o P. Marii, že potřela všecka kacířstva, chce tím říci, že víra v božské mateřství Marie zničila všecky herese o osobě Kristově.

I s ostatními základními pravdami svaté víry jsou nejtěsněji spojeny pravdy, které musíme věřiti o P. Marii. Vírou v její neposkvrněné početí dáváme najevo svou víru o povznesení lidského pokolení v nadpřirozený řád milosti. Jen zcela nezaslouženým darem, jakým jest milost posvěcující, na kterou nemáme naprosto žádného práva a nároku, může nám Bůh odpustiti hřích, kterého jsme se sami nedopustili, nýbrž zdědili. Ve víře v neposkvrněné početí je obsaženo i doznání pádu, obsažena i víra v obnovení nadpřirozeného řádu skrze Krista. To jsou pravdy naprosto důležité, základní pravdy naší svaté víry.

c) Mnohá tajemství víry zvěděli evangelisté jen od P. Marie, tak na př. překrásné evangelium o zvěstování, líbezné příběhy z dětství a skrytého života Ježíšova. Svým slovem, svým životem, hlavně ale svými modlitbami přispěla matka boží velmi k

rozšíření svaté víry. Na její prosbu učinil Spasitel první zázrak, který utvrdil víru jeho učeníků v jeho božské poslání. I nyní jest jediným jejím přáním, aby všichni uvěřili v božského Spasitele a tak došli věčného života.

Jest tedy vpravdě P. Marie v nejtěsnějším vztahu k pravdám sv. víry.

2. Mariánská úcta mocně podporuje náboženský život. Na pravdy svaté víry musíme mysleti, o nich uvažovati, jinak neovlivňují náš život, zapomínáme na ně a ztrácíme víru. To možno pozorovati u těch katolíků, kteří neslyší kázání, nechodí na služby boží, nevezmou do ruky knihy náboženského obsahu. Ctitel mariánský je vzdálen tohoto nebezpečí, neboť stále si připomíná svaté pravdy. Vezměme modlitbu svatého růžence, nejmilejší modlitbu mariánských ctitelů. Tu si připomínáme tajemství z dětství, utrpení a oslaveného života Páně. Jako květina z kořene, tak vyrůstá růženec z apoštolského vyznání víry. Kdo se pilně růženec modlí, nemůže zapomenouti pravdy svaté víry. Jak by to bylo krásné a užitečné pro křesťanský život, kdyby zase v našich rodinách společně se modlili růženec a ostatní modlitby!

Mariánský ctitel rád si připomíná i přednosti P. Marie a tak si stále připomíná i pravdy, které jsou nejtěsněji spojeny s tajemstvími víry. To jest první požadavek k účinnějšímu životu podle víry.

Podle víry nutno žíti. „Víra, nemá-li skutků, je mrtvá sama v sobě.“ K životu podle víry potřebujeme hodně milosti boží. Mariánský ctitel se i hodně modlí. Kdo se hodně modlí, snaží se míti i milost boží. Neobyčejně účinnou jest modlitba k P. Marii, matce božské milosti.

Ještě z jiného důvodu je mariánská úcta důležitou pro zachování víry. Hlavním pramenem nevěry je nemravnost. Jest nesporným faktem, že úcta mariánská jest jedním z nejlepších prostředků k zachování čistoty. Velice náboženský život podporují mariánské kongregace, které mnoho a mnoho mladých lidí zachránily před nemravností. Doporučuji vám je velmi vřele.

Dějiny dosvědčují, že úcta mariánská je těsně spojena s vírou. Doby, kdy kvetla úcta mariánská — středověk — byly i dobami živé víry, kdežto doby, kdy mariánská úcta ochabla — počátek XIX. století — byly dobami mělkého osvětářství.

Úcta mariánská chrání víru, uctívejme tedy P. Marii rádi. Dokud katolík uctívá matku boží, nemusíme se báti o jeho víru a spásu.

Jest toho mnoho, co naplňuje úzkostí. Mizí úcta k autoritě, vzmáhá se požitkářství, stoupají vlny nemravnosti, vysilujíce a ničíce národy. Nejhoršími jsou náboženská lhostejnost a její konce nevěra. I dříve lidstvo hřešilo, ale přece jen věřilo. Pokud je zdravým kořen křesťanského života, svatá víra, je

záchrana možná. Dnes přemnohým shaslo světlo víry, v duši je příšerná noc. Ti nešťastníci potácejí se na vlnách života sem a tam jako loď bez kormidla a hrozí jim věčná záhuba. Kdo tu může ještě pomoci? Kdo dovede opět rozžati světlo víry v těchto nešťastných srdcích?

Jistý americký kněz za bouřlivé noci ztratil cestu i orientaci v krajině málo obydlené. V největším nebezpečí vzal útočiště k P. Marii. Pomůže mu? Po nějaké době uviděl světlo. Napnul poslední síly a po hodinové obtížné cestě zastavil se u lidského příbytku. Vypravoval vše paní domu. Ta mu odpověděla: „P. Maria vám, důstojný pane, opravdu pomohla. Dítě mne vzbudilo a volalo: „Maminko, rozsvěťte! Krásná paní chce míti světlo.“ Uklidnila jsem dítě, že se mu něco zdá. Když po chvilce totéž volalo po druhé a zase po třetí, vstala jsem a rozsvítila, abych měla pokoj. To světlo jste uviděl a zachránilo vás.“

P. Maria pomohla knězi, který ztratil cestu a hrozilo mu veliké nebezpečí. Hroznější nebezpečí hrozí těm, kdo ztratili víru, neboť tím ztratili i cestu k nebi! I dnes platí slova Kristova: „Kdo neuvěří, bude zavržen.“[12]) Prosme i my P. Marii, aby se za ty ubožáky přimluvila u Pána Ježíše, aby v duších jejich rozsvítil opět lampu víry.

Maria, matko naše, dej nám světlo! Zase je noc na zemi vykoupené, v srdcích milionů zhaslo světlo, které přinesl Syn tvůj. Lidstvo ovládá zcela nevěrecký, nekřesťanský názor světový. Mládeži veřejně rve se ze srdcí víra, základ mravnosti, v letech nejnebezpečnějších. Maria, matko naše, slituj se nad touto mládeží, vítěznou nohou svou rozšlápni hlavu draku nevěry. Přimluv se, útočiště hříšníků, aby všichni lidé poznali tvého božského Syna, jenž je světlem, cestou a pravdou, a dosáhli života věčného. „To pak je život věčný,“ řekl tvůj božský Syn, „aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista.“[13])

4. května.

Touha Panny Marie po Bohu.

Lačné nakrmil dobrými věcmi.
Lk. 1, 53.

Je-li kořenem křesťanského života víra, pak můžeme n a d ě j i přirovnati k poupěti, které skrývá krásu květiny i plod. — Maria je překrásným vzorem víry a mariánská úcta mocným prostředkem k zachování a oživení víry, ale také s t ě l e s n ě n ý m i d e á l e m a n e j l e p š í u č i t e l k o u k ř e s ť a n s k é n a d ě j e, která

[12]) Mk 16, 16.
[13]) Jan 17, 3.

obsahuje tři věci: touhu po Bohu — důvěru v Boha — spolupůsobení s Bohem. Ve všech těchto bodech je Maria vzorem nedostižným.

Uvažujme dnes o touze P. Marie po Bohu.

1. Hříchem prarodičů odtržen byl člověk od svého cíle nadpřirozeného, od Boha, ztratil i naději na věčnou blaženost. Přislíbením Vykupitele umožnil Bůh zase člověku dosažení tohoto cíle nadpřirozeného a vložil znovu naději do jeho srdce. Nadějí Israele byl Vykupitel, po němž toužili všichni spravedlivci Starého zákona.

Jak Maria toužila po Emanuelovi! Žádné dítě v daleké cizině netouží tak po domově, jako toužila Maria po Vykupiteli. Žádný žíznivý jelen netouží tolik po vodě, jako Maria po Spravedlivém. Na něho stále myslila, jeho příchod toužebně očekávala, denně se modlila, aby Bůh co nejdříve ho seslal.

Její touha po Vykupiteli byla hladem a žízní po spravedlnosti, proto byla nasycena. Maria netoužila jako přemnozí židé po Vykupiteli proto, že má obnoviti slávu a moc království Davidova, Maria toužila po Vykupiteli, který vyvede lidstvo z tmy nevědomosti a nevěry a vysvobodí z otroctví hříchu, aby mohlo sloužiti Bohu „ve svatosti a spravedlnosti po všechny dny života." Srdce P. Marie před vtělením Syna Božího znalo jen jedinou touhu, toužilo jen po Vykupiteli.

Po příchodu Mesiáše na svět měla zase jedinou touhu, aby ho všichni uznali, v něho věřili, jeho milovali a skrze něho dosáhli života věčného.

Po celý život toužila líbiti se Bohu a věrným plněním svaté vůle jeho a snahou o svatost býti mu stále milejší. Podle názorů bohoslovců i příčinou její smrti byla touha po Bohu, touha po spojení se svým božským Synem.

2. Jednala Maria správně, když po celý život jen po Bohu toužila? Bůh je dobro, kterého může dosíci i člověk nejchudší, které činí nás dokonale šťastnými zde i na věčnosti, dosáhneme-li ho. Nesměřuje-li touha lidského srdce k Bohu, směřuje k světu a jeho statkům, touží po majetku, slávě, vyznamenáních, radostech a požitcích. Jak málo lidí toho všeho dosahuje, jaká massa lidstva musí se plahočiti a nuzně probíjeti po celý život! Tak tomu bylo a bude. Spasitel řekl: „Chudé máte vždycky s sebou."[14]) Bohatství a sláva ještě nikoho plně neuspokojily, ani pověstného Šalomouna, ač oplýval slávou i bohatstvím. „Vše marnost a trápení ducha"[15]) volá na sklonku svého života. Stále a stále osvědčuje se pravdivým výrok sv. Augustina: Pro sebe, Bože, stvořil jsi srdce naše, které je nepokojné, dokud v tobě nespočine. — A jak nestálými jsou stat-

[14]) Jan 12, 8.

[15]) Kaz. 1, 14.

ky pozemské. Jak se mnozí nadřeli od rána do pozdní noci v obchodech, dílnách, hospodářství, slušné jmění měli, nešťastná spekulace, ztráta, neštěstí a je po majetku. Kolik lidí svět již zklamal! V jednom městě žily dvě přítelkyně, dcery zámožných rodin. Jedna vstoupila do kláštera k milosrdným sestrám, druhá provdala se za zámožného obchodníka. Po letech se sešly. První byla představenou kláštera, druhá žebračkou s několika dětmi. Tato nešťastnice dobře řekla: Tys hledala štěstí u Boha a nalezlas je, já hledala štěstí ve světě a svět mne zklamal. Muž prospekuloval a prohýřil jmění své i moje. — Co člověku prospěje bohatství a sláva v nemoci a utrpení? A nevezme smrt každému všecky jeho statky? Smrt je spravedlivá ke každému, na hřbitově odpočívá boháč vedle chuďasa. Sháníš-li jen statky pozemské, pak stojíš s prázdnýma rukama před svým soudcem.

Důstojnosti lidské odpovídá jedině touha po Bohu. Bohatá dáma měla v salonu obraz Alexandra Velikého a sv. Aloisia. Alexander držel v ruce zeměkouli, sv. Alois po ní šlapal. Jednou se tázala svého synka, kdo z těch dvou se mu zdá býti větším. Sv. Aloisius! A proč? Poněvadž šlape po tom, co Alexander drží v ruce. To byla odpověď rozumná. Opravdovou velikostí je pohrdání světem. Věřícímu člověku jsou statky pozemské podnožkou, po které vystupuje k nebi, v jeho očích mají jen potud cenu, že jsou prostředky k dosažení statků věčných a nepomíjejících, které víra ukazuje a naděje slibuje. Jednala tedy P. Maria zcela rozumně, když po celý život jedině po Bohu toužila!

Srdce naše mnohými starostmi obtěžkáno jen těžko povznáší se k letu do výšin. Předmětem naší touhy je hlavně to, co svými smysly chápeme, jen zřídka myslíme na to, že naší vlastí je nebe, že tu jsme jen poutníky, že život nám dán proto, abychom dosáhli nebe. Kéž bychom tak toužili po statcích věčných jako toužíme po věcech pozemských!

Toužíme přespříliš po radostech, bohatství, vyznamenáních a tak málo toužíme po nebi, ctnosti a svatosti! Jak málo toužíme s P. Marií po smrti jen proto, abychom byli se Spasitelem. — Přemnozí touží po ukojení [illegible]sní, málokteří po jejich přemožení. — Předmět naší touhy je i předmětem našich myšlenek. Jsou myšlenky na nebe našimi miláčky? — Rádi mluvíme o tom, po čem toužíme. O čem rádi mluvíme s důvěrnými přáteli? — Mluvíme-li rádi o věcech božských, máme touhu křesťanskou, mluvíme-li o věcech časných a hříšných, jest to znamením, že nám tato touha chybí. — Přejí-li si rodiče, aby jejich synové byli bohatí a slavní, aby jejich dcery dobře se provdaly, takovou touhu mají i pohané. Touží-li rodiče, aby jejich děti zůstaly nevinnými a zbožnými, jest to touha křesťanská. Touží-li hříšník po odpuštění hříchů, je to touha dobrá, mrzí-li ho, že nemůže ukojiti hříšnou žádost, je to hřích. Touží-li dívka dostati hezkého

a bohatého muže bez ohledu, je-li věřícím či není, je to touha hříšná; přeje-li si především muže zbožného, je to touha dobrá.

Máme-li srdce přeplněno myšlenkami po obchodě a penězích, takovou touhu má i příslušník jistého známého národa. Mluví-li rodiče k dětem slovy starého Tobiáše: „Žijeme sice chudě, dostane se nám však mnoho dobrého, budeme-li se báti Boha, vystříháme-li se všelikého hříchu a budeme-li činiti dobře,“[16]) to jsou myšlenky a řeči křesťanské.

Hubuje-li muž ženu, co má stále s tím běháním do kostela a modlením, a odpoví-li mu: „Muži drahý, nemluv tak, „jsmeť synové svatých a očekáváme život, který dá Bůh těm, kteří své oddanosti k němu nezmění,“[17]) to je smýšlení a mluvení křesťanské.

Myslí-li si někdo: Jsem chudý a trpce vytloukám ten život, ale budu šťastným až přijdu do nebe, jest to touha křesťanská.

Každý z nás je určen pro nebe, pro každého je tam místa dosti, je tedy zločinem někomu nebe brátí!

Srdce P. Marie bylo přeplněno myšlenkami a touhou po Bohu, naše srdce jsou přeplněna myšlenkami a touhou po světě. Jsme opravdovými jejími ctiteli? Podobáme se jí?

Vzhůru srdce! K nebi srdce! volá denně církev svatá ve mši svaté. „Hledejte těch věcí, které jsou svrchu, kde je Kristus, sedě na pravici Boží, o to pečujte, co svrchu jest, ne o to, co je na zemi.“[18]) Po čem srdce má toužiti, učí nás Spasitel v otčenáši: aby jméno boží bylo ctěno a velebeno, Kristus v nás kraloval svou milostí a přijal nás do nebe, jeho církev se šířila, abychom vůli boží tak rádi plnili na zemi jako ji plní andělé a svatí na nebi. To vše bylo i předmětem touhy P. Marie.

Kéž by příklad matky boží a její úcta probudily v našem srdci křesťanskou touhu a stále ji rozmnožovaly! To by byl nejlepší výsledek májové pobožnosti.

5. května.

Důvěra Panny Marie v Boha.

Milosrdenství jeho od pokolení do pokolení. Lk. 1, 50.

Jde-li pocestný nehostinnou pouští a dojde mu zásoba vody, ztrácí naději, že dosáhne cíle svého. Neukáže-li mu anděl vodu, jako Hagar na poušti, musí si zoufati.

[16]) Tob. 4, 23.
[17]) Tob. 2, 17—18.
[18]) Kolos. 3, 1—2.

V podobné situaci na pozemské pouti k Bohu, konečnému cíli, nalézali bychom se všichni, kdyby se nám nezjevil Kristus, anděl zákona, a nedal nám vody živé, v jejíž síle můžeme dojíti do nebe. Touha po Bohu není ještě nadějí. K touze po Bohu musí se nutně připojiti důvěra v Boha, t. j. pevná a odůvodněná jistota, že věčné blaženosti dosáhneme.

Právě v důvěře v Boha ukazuje se pravá křesťanská naděje. I tu je nám P. Maria zářícím vzorem. Od P. Marie se můžeme učiti, o č s e m á n a š e d ů v ě r a v B o h a o p í r a t i, a k d y j i m á m e h l a v n ě o s v ě d č o v a t i.

1. O d P. M a r i e s e u č í m e, o č s e m á n a š e d ů v ě r a v B o h a o p í r a t i. Naše důvěra, t. j. život věčný a vše, co k tomu nutné a prospěšné, opírá se o d o b r o t u boží, která chce blaženost všech lidí; opírá se o v š e m o h o u c n o s t boží, která vše dáti může a může chrániti všeho nebezpečí; opírá se o v ě r n o s t boží, která musí slibu dostáti. Dobrota, všemohoucnost a věrnost boží jsou tři sloupy, na nichž naše naděje spočívá, tři opěradla, která nikdy nepadnou. Kdo v Boha důvěřuje, na pevném základě buduje.

Chci ukázati, jak P. Maria připisuje dílo vykoupení — základ naší naděje — boží dobrotě, všemohoucnosti a věrnosti. Ve velebném chvalozpěvu Magnificat praví: „Ujal se Israele, služebníka svého, aby byl pamětliv svého milosrdenství.“ Dílo vykoupení tedy připisuje d o b r o t ě, slitování a milosrdenství božímu. Pohlížejíc do budoucnosti volá: „Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí.“ Těmi slovy chce říci: Bůh poskytoval milosrdenství lidu vyvolenému, a bude poskytovati všem, kteří budou jeho milosrdenství hodni.

P. Maria připisuje splnění zaslíbení v š e m o h o u c n o s t i boží, která může splniti, co dobrota boží nám dáti chce. „Veliké věci učinil mi ten, jenž je mocný. Mocné věci učinil ramenem svým. Sesadil mocné s trůnů,“ t. j. nepřátelé naší spásy. V květnaté mluvě praví prorok, že největší horští velikáni se chvějí v základech, dotkne-li se jich Bůh prstem moci své. Aby lidstvo vykoupil a nebe mu zase otevřel, použil Bůh podle slov P. Marie ramene svého!

P. Maria připisuje dílo vykoupení i v ě r n o s t i boží. „Ujal se Israele..., jakož mluvil k otcům našim vzhledem k Abrahamovi a potomstvu jeho,“ t. j. jak to on, věrný Bůh, slíbil.

Jako Maria musíme i my všecku naději skládati v Boha, v nekonečnou d o b r o t u boží, která nám praví: „Jakože živ jsem já, nechci smrti bezbožníka, ale aby se obrátil od cesty své a živ byl;“[19]) která každému, i největšímu hříšníkovi, odpouští, vyznává-li upřímně a lítostně zástupci božímu hříchy své a snaží se za ně dostiučiniti; která ve své shovívavosti zve hříšníky ku po-

[19]) Ez. 33, 11.

kání a dopřává jim i času k tomu; v boží všemohoucnost, která vše může; v boží věrnost, která skrze Spasitele zaslíbené nebe jistě nám dá, budeme-li věřiti a boží přikázání věrně plniti.

Proč tak často ztrácíme důvěru v Boha, proč jsme tak často sklíčenými a malomyslnými? Jistě proto, že málo na Boha myslíme, o jeho dobrotě, všemohoucnosti a věrnosti málo přemýšlíme, příliš na sebe a svět spoléháme. Naděje křesťana spočívá v Bohu, jenž může pomoci, proto nutno často a často srdce i myšlenky k němu pozvedati.

Pochybujete o dobrotě boží? Pak Boha vůbec neznáte! Nejněžnější láska rodičů jest nepatrným stínem jeho otcovské lásky. Tak nás miloval, že jediného Syna svého vydal na smrt kříže. Jeho láska nepřestává. Když nás tolik miloval a miluje, může nám něco odepříti, když si jeho lásky zasloužíme?

Pochybujete o boží všemohoucnosti? Jediný vlas s hlavy naší nespadne bez vůle a dopuštění jeho!

Pochybujete o boží věrnosti? Nebe slíbené jistě nám dá, zasloužíme-li si ho svým životem.

Jako slepec plně se svěřuje vidoucímu, tak slepě se musíme odevzdati boží prozřetelnosti. Bůh tak chce, Bůh to připustil, jest to tedy tak dobře. Až dosáhneme konečného cíle, poznáme, jak moudře a dobrotivě vše Bůh řídil!

Cesty naše jsou mnohdy trnité a neschůdné. I cesty, po kterých vedl Bůh matku Syna svého, byly často trnité a Marii nepochopitelné. Maria nechápala, proč dvanáctiletý Ježíš bez jejího vědomí zůstal v chrámě a způsobil jí takovou bolest. „Neporozuměli slovu, které k nim mluvil," píše evangelista sv. Lukáš (2, 50.).

Nesmíme si předpisovati, jakou a kterou cestou má nás Bůh k nebi vésti. To je boží záležitostí. My musíme jíti tou cestou, kterou Bůh chce. Vše přenechme jeho prozřetelnosti.

2. Maria Panna nám ukazuje, kdy hlavně máme osvědčovati svou důvěru v Boha. Je to ve zkoušce, modlitbě a utrpení.

Maria mocí Ducha svatého stala se panenskou matkou Spasitele. Její panenský snoubenec neměl o početí Syna Božího tušení. Poznav, že jest požehnanou, chtěl ji tajně propustiti. Maria pozorovala jeho duševní boje, uhodla i jeho úmysl. Vidí ohroženou čest svoji i božského dítka. Jediné slovo její stačilo k uklidnění svatého Josefa. Pokládá zcela právem nutné vysvětlení za záležitost boží. Bůh sám musí zjeviti sv. Josefovi, že nalezla jeho milost, proto vše s plnou důvěrou přenechává Bohu. Bůh, který věrné své zkouší, ale neopouští, posílá anděla, aby sv. Josefovi vše vysvětlil.

Zkouška je u konce. Sloužila k dokázání ctnosti a rozmnožení zásluh, dala nám vznešený vzor důvěry v Boha.

Maria svou důvěru v Boha ukázala i v Káni. Vidí rozpaky hostitelů. S důvěrou se obrací k svému Synu: „Nemají vína.“[20]) Spasitel dosud neučinil jediného zázraku, snad není tu místo vhodné pro první zázrak. Důvěra P. Marie a vědomí o dobrotě Ježíšově přemahají všecky pochybnosti a ohledy. Zdánlivě je odmítnuta. „Co mně a tobě, ženo?“ Spasitel dává najevo, že již k ní není v poměru dítěte, že je poslán nebeským Otcem a musí tedy dbáti jeho pokynů. Maria neztrácí důvěry. Jista vyslyšením své prosby praví služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte!“ Neklame se. Nebeský Otec si přeje, aby její prosba byla splněna, důvěra její nezklamána. Pevná důvěra její urychlila hodinu prvního zázraku. Tu nás Maria učí, s jakou důvěrou máme se modliti.

Křest ohněm dostává důvěra v Boha v utrpení. Kormidelník musí se osvědčiti v bouřích, důvěra v Boha v utrpeních. Není uměním důvěřovati v Boha, když se vše děje podle našeho přání, jest však něčím velikým důvěra v utrpeních.

Abraham dostal zaslíbení, že bude praotcem velikého národa vyvoleného. Jediný syn jeho mohl býti nosičem velikých zaslíbení a toho z rozkazu božího má obětovati. Jaká to zkouška pro jeho víru a důvěru! Abraham poslechl, doufal a důvěřoval. Maria na Golgotě doufala a důvěřovala! Po lidsku mluveno, triumfovali nepřátelé Spasitele úplně. Jméno jeho zneuctěno, věc jeho zdála se úplně ztracenou. I učedníci jeho byli zmateni. „My však jsme se nadáli, že on to jest, jenž má vykoupiti lid israelský.“[21]) Nyní — to obsahuje jejich výrok — všecka naděje naše ta tam.

Jen jediná stojí tu pevně, nezmatena, s plnou důvěrou, P. Maria! Zatlačuje Synu svému oči, ukládá ho do hrobu, ale její naděje je pevná. Ve své silné naději a pevné důvěře v Boha stojí zmužile jako skála v moři za příboje vln.

Sv. Pavel krásně praví: „Soužení působí vytrvalost, vytrvalost osvědčení se, osvědčení naději, naděje však nezahanbuje.“[22]) Jak se ta krásná slova a pravda osvědčila v životě matky Boží! Soužení měla v životě dosti. Soužením pro ni bylo, když kladla božské dítě do jesliček; soužením pro ni byla slova, že meč pronikne srdce její; soužením pro ni byl útěk do Egypta; soužením pro ni byla ztráta Ježíše; soužením pro ni byla smrt Kristova. Soužení poskytla jí příležitost ukázati Bohu svou vytrvalost. Vytrvalostí v utrpeních osvědčila se před Bohem. Kdo v pokušeních, zkouškách a utrpeních odpadá, neosvědčuje se. Osvědčení posiluje naději. Kdo trpí s Kristem a pro Krista — a čím více trpí — ví, že je Bohu milý a bude s Kristem oslaven. Toto vědomí nikdy

[20]) Jan 2, 3.
[21]) Lk. 24, 21.
[22]) Řím. 5, 3 a n.

nezklame! Tak naděje Marii P. povznesla k oné veliké důvěře, která vylučovala každou bázeň.

Tak musí býti i u nás. V utrpení musíme býti vytrvalými, abychom se vytrvalostí osvědčili. Osvědčení pak posílí naši naději, která nás nezahanbuje. Utrpení nesmí otřásti naší důvěrou v Boha, nýbrž ji rozmnožiti. Vytrváme-li, dostane se nám vždy pomoci boží v pravý čas. Když je nouze nejvyšší, pomoc boží nejbližší.

Napodobujme Marii P. v její veliké důvěře v Boha! Maria se nezklamala, nezklameme se ani my. Pak můžeme v hodinu smrti s důvěrou volati: V tebe jsem, Pane, doufal, nebudu zahanben na věky.

Kéž nás příklad a přímluva matky Boží naplní svatou důvěrou!

6. května.

Spolupůsobení Panny Marie s Bohem.

Tak běžte i vy, abyste dosáhli.
1. Kor. 9, 24.

Nese-li matka dítě na ruce, postupuje, aniž by učinilo jediného kroku. Nese nás Bůh do nebe? Nenese! Bůh požaduje naši spolupráci, naše přičinění. Máme a musíme spolupracovati s jeho milostí. Namáhavou cestu k nebi musíme konati sami, pěšky, smím-li užíti toho obrazu. K touze po Bohu a k důvěře v Boha musí nutně přistoupiti i spolupůsobení s milostí boží. I tu je nám P. Maria překrásným vzorem.

1. Bůh od nás požaduje spolupráci. Sv. Augustin píše, že nás Bůh sice vykoupil bez nás, ale nespasí nás bez nás. Bůh je nejvýš moudrý a proto vede každého tvora k cíli způsobem, který odpovídá jeho přirozenosti. Proto každý člověk, bytost obdařená rozumem a svobodnou vůlí, má svůj osud ve svých rukou. I andělé musili spolupůsobiti s milostí boží. Ti, kteří nespolupůsobili, své svobody zneužili a Bohu povinnou poslušnost odepřeli, byli zavrženi. I první lidé musili s milostí boží spolupůsobiti. Ztratili nadpřirozená dobra, když přestoupili boží přikázání. — Jaký důvod uvádí Spasitel pro zkázu Jerusalema? „Nechtěl jsi!“

Vnucené nám nebe ani by neodpovídalo našemu vlastnímu zájmu. To nikterak neumenšuje naše štěstí, naopak zvětšuje, že si musíme nebe zasloužiti, že je odměnou za věrnou službu Bohu, korunou za naše boje, oběti a utrpení.

I P. Maria musela spolupůsobiti s milostí boží, ovšem, že její spolupůsobení bylo nejdokonalejší. K spolupůso-

bení s Bohem patří především víra, pak zachování božích přikázání a věrné používání prostředků milosti. Jak Maria spolupůsobila s milostí víry, bylo již pověděno. Vírou převyšovala Abrahama. Přikázání boží zachovávala nejdokonaleji, nemělaf ani nejmenšího hříchu osobního. Prostředků milosti užívala rovněž nejdokonaleji, celý život její byl nepřetržitou modlitbou, spolupůsobila i nejdokonaleji s milostí boží.

2. V nutné spolupráci s milostí boží je důvod, proč naše naděje ještě může býti spojena s bázní. Dosáhne-li láska k Bohu v srdci lidském dokonalosti jako u P. Marie, pak tato dokonalá láska bázeň vyhání. Od takové dokonalosti jsme na hony vzdáleni. Proto s velikou důvěrou v Boha musíme spojovati i velikou nedůvěru k sobě, či podle sv. Pavla „pracovati s bázní a třesením o své spáse.“[23]) Důvěřujme v Boha z celého srdce, ale spojujme s touto důvěrou i nedůvěru k sobě samým. — Tato nedůvěra k sobě samým má nás pobádati, varovati se všeho nebezpečí a hlavně každé příležitosti ke hříchu co nejvíce a horlivě používati všech prostředků, které nám Bůh dává k posílení v dobrém, hlavně svatého přijímání. To vše obsahují slova Spasitelova: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo slábo.“[24])

I této nedůvěře k sobě samým učí nás P. Maria svým příkladem. Neměla zlých žádostivostí, neměla v srdci jako my ohniště hříchů, bylaf neposkvrněně počatou pannou, nemusela tedy míti obav, že hřeší. A přece nikdo není tak opatrným, prozřetelným a zdrženlivým v chování a styku, jako ona. Sv. Otcové vidí v ní nejkrásnější a nejdokonalejší vzor křesťanské cudnosti. Na nikom neosvědčila se slova Ducha svatého „moudrý úzkostně vystříhá se zlého“[25]) tak krásně, jako na P. Marii. Maria neměla zlých náklonností, naše srdce snad je rejdištěm zlých náklonností a vášní; Maria neměla hříchu, my této privilegie nemáme. Maria své čisté srdce úzkostlivě chránila, my se domníváme, že nepotřebujeme býti opatrnými. „Blázen klidně do zlého skáče.“[26]) Neplatí tato slova Ducha svatého plným právem o nás?

Chtíti žíti bez hříchu a nechtíti se varovati nebezpečí a blízké příležitosti ke hříchu, znamená vrhati se do prudkého proudu. Smyslům, očím, fantasii, citu, nestřídmosti vše dopřáti a ničeho jim neodepříti, nepřemáhati se, nečiniti si v ničem násilí a chtít při tom zůstati cudným, to na dlouho nejde. Spasitel neřekl nadarmo: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe!“[27]) Spa-

[23]) Filippským 2, 12.
[24]) Mt 26, 41.
[25]) Přís. 14, 16.
[26]) Přís. 14, 16.
[27]) Mt. 16, 24.

sitel neřekl zbytečně: „Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylup je!“[28])

Kéž bychom se všichni od P. Marii učili, jak máme býti opatrnými ve styku s lidmi a ve volbě zábav! Kéž bychom se od ní učili, jak i dovolených věcí máme užívati s mírou a kéž bychom se od ní učili, jak pilně máme používati prostředků milosti, modlitby a svatého přijímání! To znamená spolupůsobiti s milostí boží.

3. V křesťanské naději je obsažena ještě jiná pravda. Předmětem naděje jest vždy dobro, které jen s obtížÍ je dosažitelno. Spasitel přirovnává nebe k hostině, kterou vystrojil král a pozval mnohých, kteří, chtějí-li se zúčastniti, musí se zříci všeho jiného. Věčnou blaženost přirovnává k perle; chceme-li tuto perlu míti, musíme prodati vše. Nebe jest trůnem po pravici Kristově; chceme-li tu seděti, musíme dříve s Kristem píti kalich utrpení.

Dosíci nebe jest spojeno s obtížemi. Jak často je nám za těžko přemáhati zlé náklonnosti! Jak mnohým připadá těžkým v pátek se postiti, v neděle a svátky mši sv. slyšeti, vykonati svou velikonoční povinnost! A to není ještě to nejtěžší. Pro všecky je obtížným ochotně vzíti na sebe denní kříže, v dobrém setrvati, trpělivými býti. Domnívá-li se někdo, že vše to bylo pro P. Marii snadným, poněvadž neměla hříchu dědičného a tedy byla ušetřena i jeho následků, soudí mylně. I andělé neměli hříchu dědičného, neměli ho ani naši prarodiče, a přece padli někteří andělé, padli i první lidé. Luciferovi staly se osudnými právě jeho přednosti. Maria již při početí milostí předčila Lucifera. Jak snadným bylo tu nebezpečí přeceňování sama sebe! — Jest sice pravda, že Bůh jedinečným způsobem P. Marii pomáhal, ale je také pravda, že zase za to jedinečně mnoho od ní požadoval. Aby se stala hodnou božského mateřství, musela s velikými milostmi nejvěrněji spolupůsobiti. To byl přetěžký úkol! Nemáme ani ponětí o tom, jaká dokonalá svatost požadovala se od P. Marie. Jako její víra a důvěra byly i jiné její ctnosti podrobeny těžké zkoušce. Než byla v nebi povýšena nade všecky, byla na zemi se svým božským Synem nade všecky ponížena. Je nesporno, že Bůh od P. Marie požadoval nesmírně více, než požaduje od nás.

Maria úkol Bohem jí svěřený vykonala nejdokonaleji, vše obětovala a až na dno vypila hořky kalich s božským Synem. Ani v utrpení se jí nikdo nevyrovná.

Jsme odhodláni věrně a vytrvale spolupůsobiti s milostí boží, přemáhati všecky obtíže, které se staví v cestu naší spáse? Zbožná přání a nějaká ta slza z citu vytrysklá nic neznamenají. Chceme-li dosíci nebe, musíme chtíti, míti rozhodnou a pevnou vůli ho dosíci; vůli, která je ochotna zříci se i toho nejpříjem-

[28]) Mt. 5, 29.

nějšího, stojí-li to v cestě našemu spasení, a snášeti trpělivě i to nejodpornější, žádá-li tak Bůh. Musíme býti i vytrvalými. Nebe nedosáhne ten, kdo činí dobrá předsevzetí, ale hned ustupuje od nich, dostaví-li se obtíže a pokušení; nebe nedosáhne ten, kdo chce dobrým býti, ale přestává jím býti, dostaví-li se pokušitel. Jen vytrvalostí v dobrém dosáhneme nebe. „Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.“[29])

Kéž bychom po příkladu P. Marie věrně spolupůsobili s milostí boží a zmužile přemáhali všecky překážky na cestě k nebi až do posledního úderu srdce svého!

Svět jest a zůstane údolím slzavým. Kdo hledá nebe na zemi, strašně se klame. Statky pozemské jsou spojeny s mnohými bolestmi, trpkostmi a zklamáními, jak dokazuje počet vzmáhajících se sebevražd. Šťasten, kdo si uvědomí, že je zde na světě jen poutníkem, že jeho vlastí je nebe! Blahoslavený člověk, jehož kotvou je křesťanská naděje! Šťastný člověk, který v trpkých chvílích života pohlíží k nebi a nezapomíná, že Bůh je jeho nejlepším otcem! — Touto nadějí a tímto vědomím síleni obětovali první křesťané vše, i životy své. Ó svatá naději, neopouštěj nás! Kéž každý záchvěv našeho srdce patří Bohu! Kéž naše důvěra je tak pevnou jako důvěra P. Marie; kéž bychom tak věrně spolupracovali s Bohem jako ona! Pokoj duše byl by nám odměnou již zde a věčná blaženost odměnou po smrti.

7. května.

Panna Maria příčinou naší radosti.

Naděje naše, buď zdráva!

Sledujeme-li pozorně církevní modlitby mariánské, všímáme-li si výroků Písma svatého, které církev klade do úst P. Marie, vidíme, že P. Maria je víc než jen vzor křesťanské naděje, že jest v jistém smyslu p ř í č i n o u a d ů v o d e m n a š í r a d o s t i. Příčinou, pokud jí vděčíme za Vykupitele; důvodem, pokud měla účast na díle vykupitelském.

Církev klade v ústa P. Marie útěšná slova: „Já jsem matka svaté naděje.“ V Salve regina volá k P. Marii: „Naděje naše, buď zdráva!“ Činí tak církev právem? Je Maria skutečně důvodem naší naděje?

1. Maria je hlavně proto příčinou naší naděje, že jsme skrze ni dostali Krista. Na Kristu spočívá všecka naše naděje. „Není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spaseni býti.“[30])

[29]) Mt. 10, 22.

[30]) Sk. ap. 4, 12.

Kristus praví: „Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost,“[31]) t. j., pravý, věčný život. Kristus s Bohem nás smířil, smrtí svou nebe otevřel, krví svou vykoupil, přinesl pravdu a milost, které jedině k nebi vedou. Tohoto Vykupitele dal nám Bůh skrze Marii, právem tedy voláme k ní: Naděje naše, buď zdráva! Maria porodila toho, v němž je všecka naše naděje. To je první důvod, proč je Maria naší nadějí.

2. Druhý důvod spočívá v tom, že Maria má zvláštní účast při rozdílení milosti. Bůh, jenž nám dal Vykupitele skrze P. Marii, chce, aby „matka božské milosti“ spolupůsobila mateřskou rukou svou i při rozdílení milosti. Někteří světci soudí, že Maria má podíl při každém rozdílení milosti. Ať je tomu jakkoli, dá se právem souditi, že Maria, která měla tak veliký podíl na díle vykupitelském svou žíznivou touhou po Vykupiteli, svou přípravou k důstojnosti matky boží a vším tím, co pro něho vykonala, hlavně ale nevyslovitelně velikým spoluutrpením s Kristem, má i zcela zvláštní podíl na rozdílení milostí Kristových. Každého světce můžeme vzývati v každé potřebě, i když se stává zvykem, že jisté světce vzýváme i v jistých záležitostech, k matce boží utíkají se všichni v každé bídě a potřebě. Pod křížem vzala P. Maria jako zástupkyně církve do svých rukou celý poklad vykoupení. Utíkejme se tedy k ní ve všech potřebách duchovních s plnou důvěrou, nebudeme oslyšeni, neboť je správkyní pokladu milosti.

3. Třetí a hlavní důvod, proč v Marii P. smíme skládati svou důvěru a naději, spočívá v tom, že Maria je naší matkou v řádu milosti. Maria jako tělesná matka Vykupitele jest i duchovní matkou vykoupených. Maria, která prokazovala služby mateřské Kristu, hlavě církve, prokazuje mateřské služby i nám, údům církve. Které jsou hlavní vlastnosti matky? Mírnost, soucit, milosrdenství. Proviní-li se dítě a otec právem se hněvá, kde dítě hledá a také nalézá pomoci a ochrany? U matky! Matka zprostředkuje mezi strachem třesoucím se dítětem a rozhněvaným otcem. Proto tak krásně voláme v jedné mariánské modlitbě: Se Synem svým nás smiř. Kdo byl tak nešťastným, že hříchy svými Otce nebeského rozhněval a milost posvěcující ztratil, nechť padne na kolena a prosí P. Marii, aby mu vyprosila odpuštění a milost lítosti a upřímného vyznání. Jediný těžký hřích nás o nebe olupuje a naši naději ničí, nebude tedy taková prosba P. Marií oslyšena. — Jako za starých dob byla určitá místa útočištěm, kde zločinci byli chráněni před pronásledujícím je ramenem světské spravedlnosti, tak mají podle vůle boží hříšníci útočiště v P. Marii. K ní se mohou utéci, u ní hledati pomoc a záchranu před hněvem uraženého Boha. U ní také pomoc a záchranu jistě najdou! Církev svatá sama nás upozorňuje na tuto pomoc

[31]) Jan 10, 10.

a ochranu prosbou k P. Marii: Útočiště hříšníků, oroduj za nás. — Jistá zbožná osoba měla vidění, jak divoká zvířata utíkala se pod plášť P. Marie. Je-li to vidění skutečným, pak obrazně naznačuje, že i největší hříšníci nalézají ochranu u P. Marie, obracejí-li se k ní s důvěrou. Jak mnozí hříšníci se již přesvědčili o její mocné přímluvě, mnohdy i v posledním okamžiku života! Máte-li muže nebo ženy, kteří nekonají už dávno svých náboženských povinností, máte-li děti, které jdou po špatných cestách, máte-li rodiče či sourozence, o jejichž spásu máte vážné obavy, což vám působí bolest a zármutek, obraťte se s důvěrou k P. Marii, utecte se pod její ochranný plášť, vložte své starosti na její srdce, vyplačte se na jejím srdci. Maria vás neoslyší, je-li vaše důvěra pevná a prosba vytrvalá.

Svatý Bernard, veliký ctitel mariánský, nazývá P. Marii hvězdou naděje, která, zářic zásluhami a svým příkladem, s líbeznou mírností a přátelskou dobrotou pohlíží na naši zemi a náš život.

Kéž by tato hvězda nikdy nezhasla v našem životě! Kéž by její lesk nikdy nezastřely mráčky nedůvěry! Kéž by nám tato hvězda naděje zvlášť jasně svítila a radostně zářila v nejdůležitější chvíli našeho života, v hodině smrti, kdy se bude jednati o celou věčnost. Jasně nám bude svítit a radostně zářit, budeme-li po celý život P. Marii opravdově ctíti, což znamená v ctnostech ji napodobiti a tak se připodobňovati božskému Spasiteli.

8. května.

Láska Panny Marie k Bohu I.

Stezka spravedlivých jak zora jest, jež vychází a roste až do dne bílého. Přísloví 4, 18.

Královnou mezi božskými ctnostmi je láska. Velikost lásky P. Marie k Bohu nemožno naprosto vystihnouti, každé měřítko ukazuje se malým. Ani sám seraf nemohl by nám vylíčiti výšku a hloubku, délku a šířku této lásky. Láska P. Marie k Bohu byla velikou n a p o č á t k u, dokonalou v o s v ě d č o v á n í s e, bezednou v d o v r š e n í.

1. L á s k a P. M a r i e k B o h u b y l a v e l i k o u n a p o č á t k u. Největší řeky jsou při počátku často zcela malými praménky, stálým přibýváním vod na cestě k moři se zvětšují a stávají se mohutnými proudy. U P. Marie je vše veliké a vznešené — počátek, střed i konec.

Abychom měli nějaké spolehlivé měřítko o velikosti lásky P.

Marie k Bohu hned na počátku, vezměme za základ jisté učení naší svaté víry. Láska k Bohu je nerozlučně a nejtěsněji spojena s posvěcující milostí boží. Čím větší milost, tím i větší láska k Bohu v srdci člověka. Každé rozmnožení milosti posvěcující znamená i rozmnožení lásky k Bohu. Milost posvěcující a láska k Bohu jsou jako srostlé sestry, jedna bez druhé neudělá jediného kroku, všude jsou spolu.

Posvěcující milost již na počátku života P. Marie převyšovala nejen všecky omilostněné lidi, nýbrž i anděly. Přemnoho je světců, přemnoho i andělů. Jako hvězdy leskem a jasností se různí, různí se i světci a andělé stupněm dokonalosti a milosti. Je devatero kůrů andělských, devatero stupňů jejich dokonalosti. Jak dokonalými musí býti andělé stupně nejvyššího, serafové! Maria již při svém početí měla více milosti, než nejdokonalejší andělé!

Podle úřadu a postavení, k němuž nás Bůh určil, dává Bůh i milost. Předchůdce Páně byl posvěcen již před narozením, Petr musel více milovati Pána než ostatní apoštolové, poněvadž měl býti pastýřem pastýřů. Šavel byl od Spasitele vyučován na poušti a vzat až do třetího nebe, že byl určen za nádobu vyvolenou. A P. Maria? Zastává úřad nejvznešenější, nejvznešenější je její postavení v království božím: úřad matky boží! Své úctě je Bůh povinen vyzdobiti matku boží takovou svatostí, jaká jedině odpovídá její důstojnosti.

P. Maria je v nejtěsnějším spojení s Bohem, žádného tvora Bůh k sobě tak nepřipoutal jako ji, proto musí mu i svou svatostí státi nejblíže, býti mu nejpodobnější. Ta, která zprostředkuje milost pro všecky, musí míti na milosti i největší podíl.

Maria měla dáti Kristu život tělesný, musela tedy více než všichni ostatní míti účast i na jeho božském životě. Posvěcující milost je účast na božské přirozenosti, božském životě, proto i její milost byla největší. Maria se sice stala matkou Boží teprve při zvěstování, ale již od věčnosti měla milost, odpovídající jejímu určení.

Jako Maria svým povoláním mátky boží nekonečně převyšuje důstojnost andělů, tak je převyšuje i milostí a to hned při početí svém. Je nám naprosto nemožno pochopiti velikost milosti P. Marie. Jak velikou byla její milost, tak velikou byla i její láska k Bohu, jsouť milost posvěcující a láska k Bohu v nejtěsnějším spojení. Tu nestojíme u moře lásky, tu je bezedná propast lásky! To není lesk hvězdy, to je nové slunce lásky! Maria jeví se nám jako zářící slunce lásky k Bohu již v tom okamžiku, kdy se objevuje na nebi milosti.

2. Láska k Bohu, kterou s milostí posvěcující dává Duch svatý duši, je jen vznešená, nadpřirozená vloha a schopnost. Tato schopnost musí se činně osvědčiti. Jak se má osvědčovati, řekl nám překrásně sám Spasitel: „Milovati budeš Pána

Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší mysli své a ze vší síly své.“[32])

Jedině P. Maria toto veliké přikázání lásky k Bohu dokonale plnila co do rozsahu, vroucnosti a trvání. Milovala jen Boha, znala jen Boha, jen jemu se chtěla líbiti, jen v jeho vůli měla zalíbení, jen jeho vůlí se řídila. — Láska P. Marie byla dokonalá i vroucností, milovala Boha celým žárem svého srdce, s napětím všech sil. — Byla dokonalá i trváním, od prvního úderu srdce do posledního dechu. Nebylo chvilky v jejím životě, kdy srdce nehořelo nejčistší láskou k Bohu.

Spasitel praví: „Kdo přikázání má zachovává, ten mě miluje.“[33]) Maria přikázání boží po celý život nejen nejdokonaleji plnila, nemělať ani nejmenšího hříchu, ona stále nejdokonalejší plnila je nejdokonalejším způsobem. Jediná radost její byla myšliti na Boha, s ním obcovati, láskou k němu se stravovati. Její láska nebyla jen láskou citu, jako těch, kteří rádi slovo boží slyší, ale v pokušení od něho odstupují. Její láska byla láskou činu, silnější než smrt, která se vždy osvědčovala a největší heroismus ukázala za utrpení a smrti Spasitele. Maria mohla spíše než sv. Pavel říci: Láska mně pudí, ve dne v noci nedá mi klidu. Nic mne nemůže odloučiti od lásky k Bohu. Každá myšlenka, každé hnutí srdce, každé přání, každé slovo, každý čin jejího života vycházely z nejčistší lásky k Bohu.

Láska její byla velikou při počátku, velikou i v celém životě.

3. Naše poznání Boha na zemi je nedokonalé, teprve na věčnosti vidíme ho tváří v tvář. Maria viděla na zemi svaté člověčenství Kristovo v jeho ponížení, zřídka jen a přechodně zazářil jí paprsek jeho božství. Nyní v nebi vidí oslavené člověčenství svého božského Syna, vidí i božství samo, nestvořené slunce spravedlnosti, prazdroj všeho světla. V odměnu za velikou svou lásku k Bohu zde na zemi poznává Boha tak jasně jako žádný světec a anděl. Jaké žáry lásky vycházejí tu z jejího srdce! Nemáme slov ani odvahy, máme-li ukázati lásku P. Marie k Bohu v nebi. Žár serafovy lásky je proti lásce P. Marie chladným větrem.

Kéž bychom i my milovali Pána Boha z celého srdce a ze všech sil! Co člověk miluje, takovým je. Je-li předmět naší lásky šlechetný, božský, Bůh sám, člověk se zušlechťuje, Bohu připodobňuje. Jak vznešenou je Maria svou láskou! „Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávati bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme.“[34]) — Miluje-li člověk to, co je nízké, sprosté, snižuje se a znehodnocuje sama sebe. Jak se snižuje člověk, je-li otrokem lakoty, ctižádosti, pijáctví a nečistoty!

[32]) Mk. 12, 30.
[33]) Jan 14, 21.
[34]) Jan 14, 23.

Kde je srdce naše? Komu patří láska naše? Milujeme Boha opravdu?

Bez lásky člověk není; nemiluje-li Boha, miluje hřích. I my dostali od Ducha svatého lásku k Bohu na křtu svatém. To byl nejcennější dar, který mohl Bůh dáti dítku svému. Darovali jsme i my Bohu své srdce, svou lásku hned na počátku? Zachovali jsme mu ji v krásných dnech mládí? Máme tu lásku ještě teď? Zachováme mu ji až do konce?

„Milujete-li mě, přikázání má zachovávejte!"[35]) Nesporným důkazem naší lásky k Bohu je zachovávání přikázání božích i církevních. Cit klame. Kéž bychom měli aspoň tolik lásky k Bohu, abychom se varovali těžkých hříchů, ztráty milosti boží! Kéž bychom měli tolik lásky k Bohu, abychom ihned dokonalou lítostí a upřímnou svatou zpovědí Boha si usmířili, když se dopustíme těžkého hříchu!

Máme se podle možností varovati i hříchů všedních, poněvadž zeslabují lásku k Bohu a snadno vedou k hříchům těžkým. Varovati se pouze těžkých hříchů je příliš málo pro Boha, jenž nás tak miloval, že jediného Syna svého vydal na smrt nejhroznější a nejpotupnější za naše vykoupení.

Láska k světu a láska k Bohu se vylučují; jedna musí zvítěziti, druhá podlehnouti. Prosme vroucně P. Marii: Maria, matko krásného milování, vypros nám milost, aby láska k Bohu u nás zvítězila nad každou jinou láskou!

9. května.

Láska Panny Marie k Bohu II.

Stezka spravedlivých jak zora jest, jež vychází a roste až do dne bílého. Přísloví 4, 18.

Pokud žijeme na zemi, můžeme a také máme se přibližovati k Bohu, cíli svému, máme vyrůstati v lásce k Bohu. „Kdo je svatý, posvěť se ještě."[36]) Proto přirovnává Duch svatý cestu spravedlivého k zoře, jež vychází a roste až do dne bílého. I pro Marii platila tato pravda. A právě tento stálý vzrůst lásky k Bohu je na Marii to nejkrásnější. To je tajemství, kterého nedovedeme vyzkoumati, pokusme se tedy aspoň trochu mu porozuměti.

1. Maria Panna neznala překážek, které brání naší lásce k Bohu a měla v nejvyšší míře vše, co podporuje božskou lásku. Hlavní překážka v lásce k Bohu je hříšná žádost. Tento

[35]) Jan 14, 15.

[36]) Apok. 22, 11.

zákon těla odporuje zákonu ducha a táhne člověka mocně ke hříchu, který je smrtí lásky. Neposkvrněné početí uchránilo P. Marii této žádosti, u ní nežádalo tělo proti duchu. — Od božské lásky zdržují nás nezřízená sebeláska, láska ke světu, přílišná přilnulost ke statkům pozemským, touha po cti a vyznamenáních, přílišná smyslnost, odpor ke každé námaze. I toho všeho byla Maria uchráněna, její touha směřovala jen k věcem božským. Maria měla v největší míře vše, co podporuje božskou lásku; nikdo neměl takových vědomostí o Bohu a božských věcech, nikdo nebyl tak ovlivňován milostí, nikdo tak věrně s milostí nespolupůsobil.

Maria od prvního procitnutí rozumu celým žárem srdce svého obrátila se k Bohu, tato láska nikdy nezakolísala, nikdy neochladla, stále rostla a stupňovala se. Rozum stále se zabýval Bohem a věcmi božskými. Jako věčné světlo hoří před svatostánkem ve dne v noci, tak celý život P. Marie byl nepřetržitým projevem lásky k Bohu. Za těchto příznivých podmínek květina božské lásky v srdci P. Marie stále krásněji se rozvíjela.

2. Archanděl Gabriel nazval při zvěstování P. Marii milostí plnou. Maria byla již tehdy plna milosti a tedy i plna božské lásky. A jak teprve rostla její láska spojením s Kristem a stálým stykem s ním!

Před zvěstováním byla to láska touhy, kterou se P. Maria rozpalovala, prahnutí boží nevěsty po Bohu, ženichovi duše. Po vtělení byla to láska spojení, láska vytržení, že má nejvyšší Dobro. Nikdo nevystihne něžně vzájemný poměr mezi Kristem a jeho panenskou matkou od početí do zrození Spasitele. Miláček Páně, apoštol lásky, jen na okamžik spočinul na prsou Ježíšových a v těchto několika okamžicích načerpal tak silnou lásku, že se stal mučedníkem lásky pod křížem. Maria nosila Spasitele v panenském lůně devět měsíců, srdce jejich byla nejtěsněji spojena, společně bila jedním úderem lásky! Jakou láskou k Bohu a Spasiteli muselo býti naplněno srdce její!

Teď nebyla Maria jen archou úmluvy, okrášlená nejčistším zlatem lásky vně i uvnitř, teď byla zlatým trůnem milosti nad archou úmluvy, živým příbytkem vtěleného Slova, teď byla zcela rozpálená a zcela proniknutá božskou láskou. Proto plesá duch její v Bohu, Spasiteli svém, protože veliké věci učinil jí ten, jenž je mocný a jméno jeho svaté.

Uvažme ještě, že Maria po 30 let žila s božským Spasitelem, že ji stále a bezprostředně ozařovaly paprsky věčného Slunce!

Jak podivuhodně je v Marii spojena přirozená láska mateřská s nadpřirozenou láskou k Bohu! Přirozenost a milost podávají si ruce. Nadpřirozená láska zušlechťuje její lásku přirozenou a její přirozená láska rozněcovala a stupňovala její nadpřirozenou lásku. Nikdy nelpěla matka na svém dítěti jako Maria na božském Synu, ale také žádný syn nebyl hoden takové lásky, jaké

byl hoden Ježíš jako dítě, chlapec, jinoch, muž. Každý pohled jeho na matku byl šípem, který láskou zraňoval její srdce, každé slovo, každý čin potravou pro její milující srdce. Nikdy si dvě srdce tak nerozuměla, nikdy nejniternější smýšlení tak vzájemně nesdělovala!

Jak tímto těsným a dlouholetým s t y k e m s božským Spasitelem rostla božská láska P. Marie! Apoštolové byli v blízkosti Pána tři roky a tak stoupla láska jejich, že z velerady, která je dala bičovati, odcházeli s radostí, že byli hodni pro jméno Ježíše trpěti, že pro Krista radostně i životy obětovali. Jakým žárem muselo hořeti srdce P. Marie, která s Kristem třicet let žila a byla jeho nejnadanější a nejučelivější žákyní! To můžeme jen tušiti, pochopiti toho nemůžeme.

3. Lásku si získáváme d o b r o d i n í m i. Často stačí malá pozornost, aby dva lidé, kteří dosud byli si cizími, po celý život byli spojeni poutem přátelství, zvláště, ukazuje-li dar šlechetné smýšlení dárcovo.

Největší dobrodiní prokázal Pán Bůh Panně Marii, jí také dal největší důkazy své lásky. Ona jediná je vyvolenou, ona jediná milou dcerou, nevěstou a matkou boží. Přirozenými dary staví se jí po bok Eva, milostí převyšuje všecky. Pro své neposkvrněné početí je nejkrásnějším plodem vykoupení, neboť mnohem větší milostí je zůstati uchráněnu kletby hříchu, než od hříchu býti osvobozenu. Proto klade církev svatá v ústa P. Marie v den neposkvrněného početí krásná slova: „Z toho poznám, že máš zálibu ve mně, nebude-li můj nepřítel nade mnou jásati.“[37]) Vyvolením za matku boží vykázal Bůh P. Marii v království božím postavení takové, jaké má v domě matka k dětem.

Jakou láskou k Bohu muselo hořeti srdce P. Marie, když znala tuto velikou lásku boží k sobě, když ji chápala v celé výši a hloubi, když jedině ji Bůh tak miloval! Uvědomila si to vše Maria? Ano! „Veliké věci učinil mi ten, jenž je mocný a jeho jméno svaté.“ Maria si uvědomila i celý rozsah a dosah této přednostní lásky boží k sobě: „Od této chvíle blahoslaviti mne budou všecka pokolení.“ Těmito slovy chce říci: Bůh mne tak miloval, přede všemi ostatními tak vyznamenal, že nebudu předmětem obdivu jen jednoho národa, jen jedné generace nebo jednoho století, nýbrž všech národů, pokolení i staletí. Jak musela Maria milovati Boha, když na ní ukázal svou dobrotu tak jedinečným způsobem!

4. Lásku k Bohu rozmnožuje každý nadpřirozeně d o b r ý s k u t e k. Čím dokonalejším dobrý skutek je, tím je i větší tato láska. Dokonalost skutku závisí od čistého, bohumilého úmyslu a od lásky, s jakou ho konáme, hlavně však od velikosti milosti. Celý život P. Marie byl nepřetržitým řetězem dobrých, bohumilých skutků

[37]) Z. 40, 12.

a to skutků dokonalých. Maria vždy a ve všem se řídila nadpřirozenými úmysly, jediným přáním jejího srdce bylo líbiti se Bohu. Každý dobrý skutek konala s největší horlivostí a tím celý život její byl stálým projevem její nejdokonalejší lásky k Bohu.

Podle zbožné pověsti žila P. Maria po smrti Kristově ještě tolik let, kolik před jeho vtělením, dosáhla tedy 63 roků věku svého. A teď počítejme! Kolik dobrých skutků vykonala Maria každou hodinu, každý den, kolik za 63 roky! Každý její skutek byl dokonalejší předcházejícího, každým skutkem totiž množila se i milost posvěcující i láska k Bohu. To je moře, propast lásky! Tu lásku dovede chápati jediný Bůh. „Stezka spravedlivých jak zora jest, jež vychází a roste až do dne bílého.“ Tato překrásná slova Ducha svatého nejkrásněji se osvědčují na P. Marii. Vpravdě podivuhodnou jest láska P. Marie k Bohu ve svém vzrůstu.

Nejlepší mariánskou úctou jest napodobení ctností P. Marie. I naše láska k Bohu může a má r ů s t i a to používáním týchž prostředků, kterých používala P. Maria.

Nejsme sice ušetřeni překážek, které této lásce brání, ale můžeme a také máme potírati a přemáhati nezřízené náklonnosti. Tím se srdce stále více odkloňuje od nezřízené přilnulosti k věcem pozemským a rozmnožuje naše láska k Bohu.

I my se můžeme co nejtěsněji spojovati se Spasitelem ve svatém přijímání, kdy přijímáme do srdce téhož Krista, kterého přijala P. Maria od Ducha svatého. Rozmnožení lásky k Bohu jest jeden z nejhlavnějších účinků svatého přijímání. Duchovní, milost přinášející styk se Spasitelem pěstujeme čtením náboženských knih, rozjímáním o životě a utrpení Páně, návštěvami Krista eucharistického, čímž i roste láska k Bohu.

Musíme si také uvědomiti všecka dobrodiní, která nám Pán Bůh prokazuje. Podle sv. Tomáše jsou to hlavně dvě věci, které nabádají k pobožnosti, k odevzdání srdce Bohu, k lásce boží: uvažování naší nehodnosti a hříšnosti, a uvažování dobroty boží k nám. I nám dává Pán Bůh mnoho dobrého. Jak velikým darem je milost! I když jsme přijali méně než P. Maria, nezapomínejme, že jsme nehodni milosti boží a že špatně s ní spolupůsobíme.

Lásku k Bohu máme zvětšovati i horlivým konáním dobrých skutků: modlitbou, slyšením mše sv., konáním skutků duchovního a tělesného milosrdenství, odevzdáním se do vůle boží. Každým dobrým skutkem roste láska k Bohu.

Kéž by každým dnem, ba každou hodinou rostla naše láska k Bohu! Jak velikou by pak byla i naše láska a jak krásnou i odměna na věčnosti! Maria, matko naše, vypros nám tuto milost u Syna svého.

10. května.

Láska Panny Marie k bližnímu.

A toto přikázání máme od Boha, aby ten, kdo miluje Boha, miloval též bratra svého. 1. Jan. 4, 21.

Láska k Bohu a bližnímu jsou základními zákony křesťanství. Spasitel nazývá lásku k bližnímu svým přikázáním a požaduje ji nutně od toho, kdo chce býti jeho učeníkem. Proto praví učeník lásky: „A toto přikázání máme od Boha, aby ten, kdo miluje Boha, miloval též bratra svého.“ Kdo tedy chce býti opravdovým katolíkem, musí nutně milovati bratra svého, t. j. bližního.

Evangelia velmi málo vypravují o P. Marii, ale to málo, co uvádějí, plně stačí, abychom poznali její lásku k bližnímu a ctili v ní vzor této ctnosti.

1. Po vtělení věčného Slova ubírá se s chvátáním do hor judských ku své tetě sv. Alžbětě a zdržuje se u ní po tři měsíce. Proč asi? Spěchá se Spasitelem ve svém panenském lůně, aby jeho předchůdce byl posvěcen. Smíme právem souditi, že v této době byl nejtěssnější vnitřní styk Marie s božským dítětem a že Spasitel svou panenskou matku o svých úmyslech vyrozuměl. Spěchá, aby své tetě blahopřála k milosti, kterou jí Bůh prokázal a po čas potřeby jí pomáhala. Maria koná skutky duchovního a tělesného milosrdenství.

K posvěcení předchůdce používá Spasitel své matky jako nástroje v ruce boží. Přátelsky laskavý a srdečný pozdrav Marie byl jako viditelné znamení při svátosti, které působí milost. „I stalo se, jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítko zaplesalo v životě jejím.“[38])

Maria ukazuje lásku k bližnímu slovem i skutkem. Ona, výše postavena, ona, matka Spasitele, předchází svým pozdravem svou tetu. Nespokojuje se jen slovy; podniká dalekou cestu přes hory, cestu obtížnou, trvající 4 až 5 dní, jde hned bez váhání, nedává se prositi, dobrovolně stává se služebnou v domě na tak dlouho, pokud je tu potřeba její pomoci.

Jaký to krásný příklad, jak i my máme bližního milovati, vytrvale a bez váhání mu pomáhati slovem i skutkem, konati skutky milosrdenství duchovního i tělesného!

2. Zajděme do Kány. Neočekávaným příchodem Spasitele a několika učeníků přivedeni byli hostitelé do velikých rozpaků, nedostávalo se jim vína. Maria si hned povšimla jejich starostí. Tato veliká pozornost k jiným ukazuje něžnost její lásky k bližnímu. Samoláska pamatuje jen na sebe, stará se jen o sebe.

[38]) Lk. 1, 41.

Maria vidí rozpaky a hned také pomýšlí na pomoc, ač nemožno mluviti o nějaké skutečné nouzi, neboť hosté pili již dosti. Pro hostitele bylo by ovšem velmi nepříjemným, kdyby se mluvilo, že neměli vína. Proto se Maria obrací k svému božskému Synu a šeptá mu: „Nemají vína," t. j. pomoz jim z jejich rozpaků.

Proč pro takovou maličkost, aby byli ušetřeni malého posměchu, požadovati od Boha zázrak? Tak si snad někdo myslí. Tak ovšem Maria nesmýšlí; její soucit s hostiteli je tak veliký, že neváhá dovolávati se všemohoucnosti svého božského Syna.

Tak dobré srdce P. Marie naplňuje nás neochvějnou důvěrou k ní. Pomohla-li tam, kde se jednalo jen o malé pokoření, oč více a ochotněji bude pomáhati tam, kde je skutečná bída a strast! Pomohla-li bez žádosti o pomoc, oč ochotnější pomůže, budeme-li ji důvěrně o pomoc prositi!

3. Maria svolila státi se matkou Spasitele a tím i ke všemu utrpení svému. Chce-li nám Kristus vylíčiti lásku Boha Otce, praví: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal."[39]) Chceme-li důstojně smýšleti o bližeňské lásce P. Marie, nutno ji srovnati s láskou věčného Otce. Maria svého Syna a s ním vše, co milovala, vydala. Jistě tak učinila z poslušnosti k nebeskému Otci, ale také z lásky k nám. Každý z nás musí si říci: Maria mne tak milovala, že Syna svého vydala na smrt.

Když Spasitel po prvé mluvil svým učeníkům o svém utrpení a smrti, vzal ho Petr stranou a řekl: „Pane, to se ti nestane."[40]) Nesnesitelnou byla mu pouhá myšlenka, že jeho milý božský Mistr má trpěti a umříti. Maria, nejlepší a nejněžnější všech matek, která mnohem více Krista milovala než Petr, nikdy ho nezrazovala od utrpení a smrti. Jak prudce zápasila v srdci jejím láska k božskému Synu s láskou k našemu vykoupení! Láska k spáse naší přemohla lásku mateřskou.

Spasitel řekl: „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele."[41]) Není pochyby, že by byla Maria raději sama vytrpěla nejhroznější a nejpotupnější smrt, ba raději tisíckráte trpěla za božského Syna svého. Svolila-li k jeho potupné smrti, prokázala tím mnohem větší lásku k nám, než kdyby v nejhroznějších mukách obětovala vlastní život svůj. Tak dokonale jako Maria neplnil nikdo přikázání lásky k bližnímu.

4. Je možno bližního ještě více milovati? Bůh dal Syna svého, více svět milovati nemohl; Syn se za nás obětoval, více nám dáti nemohl; Maria nám dala svého Syna, více nám dáti nemohla. Největší stupeň bližeňské lásky je *láska k nepřátelům*.

Spasitel visí na kříži v nezměrných bolestech. Nepřátelé se

[39]) Jan 3, 16.
[40]) Mt. 16, 22.
[41]) Jan 15, 13.

mu posmívají a rouhají. Otvírá svá božská ústa a první slovo jeho zaznívá s kříže. Poslouchejme dobře! „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“[42]) Pod křížem stojí milá a věrná matka jeho. V nezměrném bolu vidí milého Syna svého krví zbroceného. Slyší všecka rouhání. Není to přespříliš pro mateřské srdce? Nenutí to k hněvu a boží pomstě? Co učiní Maria? Maria se modlí se svým Synem: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Otče na nebesích! Vyslyš prosbu svého i mého Syna! Otče, nedopusť, aby marně tekla krev jeho, smiluj se nade všemi!

Jak nás Maria miluje, jak miluje i hříšníky! Teď chápu, proč ji nazýváme „útočištěm hříšníků.“ V mateřském srdci, které prosí i za vrahy Syna svého, musí každý, i největší hříšník, nalézti ochranu a pomoc, když s důvěrou k němu běře útočiště.

5. Byla-li láska P. Marie k bližnímu tak velikou na zemi, pak mnohem více nás miluje v nebi. Teď, když hledí na tvář boží, poznává dokonaleji nesmírnou cenu lidské duše, teď, když prožívá nebeských blažeností v míře nejvyšší, přeje si tím vroucněji míti všecky své ditky u sebe v nebi!

Jako výsledek dnešního rozjímání chceme k nohám matky boží složiti dvě dobrá předsevzetí:

a) Nejvíce miluje matka to dítě, které se jí nejvíce podobá. Chceme-li býti hodni zvláštní lásky P. Marie, musíme pěstovati pravou lásku k bližnímu. Složme k nohám královny máje, která nám dala tak krásný příklad lásky k bližnímu, každý odpor, zášť a hněv k bližnímu. Maria miluje všecky lidi. Byli bychom hodnými jejími dětmi, kdybychom nenáviděli ty, které ona miluje? Slibme jí pevně, že odložíme všecku nelásku k lidem v úsudku, řečech, chování, každou škodolibost, žárlivost, závist a nepřízeň.

Musíme podle možnosti bližnímu i dobro prokazovati: za všecky se modliti, aby byli spaseni, povzbuzovati se vzájemně vpravdě křesťanským životem. Bohatý sáhne do své kapsy a nasytí hladového a oděje nahého. Kdo málo má, i z mála rád udělí. Charitativní podniky a spolky rádi budeme podporovati.

b) Veliká láska P. Marie k bližnímu má nám vlévati do srdce dětinnou důvěru k ní. S důvěrou se obraťme k dobrému mateřskému srdci jejímu v každé nouzi. Láska její k nám je tak velikou, že by bylo urážkou o ní pochybovati. Žádná matka nemiluje tak něžně vlastní dítě, jako Maria všecky lidi. Maria, matko naše, přijmi dobrá naše předsevzetí a oroduj za nás, abychom je věrně plnili.

[42]) Lk. 23, 34.

11. května.

Poslušnost Panny Marie k rodičům.

Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého. Lk. 1, 38.

Mezi mravnými ctnostmi je jedna, která má zvláštní důležitost pro křesťanský život. Je to poslušnost. Sv. Řehoř Veliký o ní praví, že ostatní ctnosti duši vštěpuje a vštípené chrání.

I v této ctnosti je nám P. Maria překrásným vzorem. Její slova: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého" jsou heslem pro celý její život. Plniti vůli boží nazýval Spasitel svým pokrmem, Maria hledala a chtěla plniti vůli boží nejdokonalejší poslušností k Bohu a jeho zástupcům.

Bůh oznamuje lidem svou vůli rozmanitým způsobem: hlasem svědomí, přikázáními, různými projevy své prozřetelnosti, hlavně řádnými představenými světskými i duchovními, kteří ve svém oboru jsou jeho zástupci. Maria P. s největší ochotou vůli svou ve všem podrobovala vůli boží a jeho zástupců, proto je nám ve všech poměrech životních nejkrásnějším vzorem křesťanské poslušnosti.

Všimněme si dnes její poslušnosti k rodičům a jejich zástupcům.

1. Nejšťastnějšími rodiči byli Joachim a Anna, neboť — kromě Pána Ježíše — nebylo poslušnějšího dítěte nad Marii. Kdo ji naučil této poslušnosti k rodičům? Rozum a svatá víra.

Všecka přikázání napsal Bůh v lidská srdce. Hluboko v srdci je přikázání čtvrté, které znají i divocí Indiáni. Maria byla dítětem neobyčejně rozumným, poznala tedy jasně, že rodiče zastupují u dětí místo boží, že Bůh jest sice náš stvořitel, ale skrze rodiče dává dětem život, že je náš pán, ale řídí nás skrze rodiče, že je láska, ale skrze rodiče uděluje dobrodiní. Nahlížela, že rodiče jsou správci rodiny a svých dětí, že Bůh vládu v domě odevzdal otci a matce, že, mají-li rodiče povinnost děti vychovávati, jsou zase děti povinny je poslouchati, nabádají-li je k dobrému a varují před zlem.

Maria znala i překrásné a vážné poučky o 4. přikázání z Písma svatého. Duch svatý o ní praví, že všecka slova, která vypravovali pastýři o andělském zjevení „zachovávala, uvažujíc je v srdci svém."[43]) Jistě tedy i slova Písma svatého, slova boží, věrně zachovávala a o nich uvažovala. Vedle přikázání božích, která se vztahují na Boha, je to přikázání čtvrté, které ve svatých knihách Starého zákona nejvíce se zdůrazňuje. „Kdo se

[43]) Lk. 2, 19.

boji Hospodina, ctí rodiče, a jako pánům slouží těm, kteří ho zplodili."[44]) „Bůh dal otci úctu synů a právo matčino ustanovil dětem."[45])

Již ta okolnost, že toto přikázání zařadil Bůh hned za přikázáními, která mluví o povinnostech k Bohu, ukazovala P. Marii, že Bůh klade velikou váhu na plnění tohoto přikázání. Jejímu bystrému zraku neušlo, že toto přikázání je jediným, které má zvláštní přislíbení — abys dlouho živ byl — tedy i plnění jeho v odměnu zvláštní boží požehnání.

Na Marii mocně působila i ona místa sv. Písma, kde Bůh vyslovuje svou ošklivost dětem, které hrubě toto přikázání porušují. Čtla-li P. Maria: „Zlořečen, kdo nectí otce svého, nebo matky,"[46]) čtla-li: „Oko, které se posmívá otci, a pohrdá matkou, jež dala mu život, vyklubají krkavci u vody a mladí orlové je snědí,"[47]) čtla-li, že rodiče mají neposlušného syna předvésti před starší lidu a žalovati: „Tento náš syn je nepodajný a vzpurný, naším napomínáním pohrdá, jest oddán hodování, smilstvu a pití. Lid města ať jej uhází kamením"[48]) — jakou ošklivost, jaký odpor pociťovalo nejcitlivější srdce její k neposlušnosti!

Proto Maria poslouchala rodiče své nejdokonaleji. Ve vůli rodičů viděla vůli boží a plnila ji s největší ochotou, přesností, radostí a vytrvalostí. Když slyšela od matky, že ji dají do Jerusalema, vyhověla s největší radostí zbožnému přání rodičů, ačkoli žádné dítě tak nelpělo na rodičích jako ona a ačkoli odloučení od rodičů hluboce dojímalo její srdce.

2. Představené v chrámě jerusalemském, kteří zastupovali rodiče, poslouchala tak ochotně jako rodiče. Tu stává se Maria vzorem poslušnosti těm dětem, které dávají rodiče na vychování nebo další vzdělání. Představenými žáků jsou učitelé a vychovatelé, učedníků mistři, služebných páni a hospodáři; tito představení jsou zároveň zástupci rodičů, nutno jich tedy poslouchati jako rodičů. Podle učení sv. Pavla, kdo se nestará „o svoje a zvláště o domácí své, zapřel víru a je horší nežli nevěřící."[49]) Z toho nutně následuje, že i domácí ve svědomí svém jsou zavázáni ochotně přijímati napomínání představených a zachovávati je. Je to tvrzení nekřesťanské, praví-li učedník nebo služebník: svou práci si konám a jinak mi nemá nikdo práva poroučeti.

Opustí-li dítě školu, není ještě výchova jeho skončena, neboť se dostavují nejnebezpečnější léta, kdy nejvíce je potřebí vedení a pevné ruky rodičů a představených.

[44]) Sir. 3, 8.
[45]) Sir. 3, 3.
[46]) Moj. 27, 16.
[47]) Přís. 30, 17.
[48]) 5. Moj. 21, 20.
[49]) 1. Tim. 5, 8.

Kéž by všecky děti napodobily P. Marii v její poslušnosti k rodičům a jejich zástupcům! Jak by tak mnozí rodiče byli ušetřeni nespokojenosti, starostí a zármutku! A o kolik zklamání a hříchů u mladých lidí bylo by méně, kdyby poslouchali rodiče! Neposlušnost k rodičům je něco nekřesťanského, proto sv. Pavel ji počítá k nejhorším pohanským neřestem. Kolik je dnes takových nekřesťanských synů a dcer v katolických rodinách! Ti všichni protiví se boží vůli.

Prosím a zapřisahám všecky děti, dospělé i nedospělé, poslouchejte rodiče po příkladu P. Marie! Nabádají-li vás k dobrému: modlitbě, návštěvě služeb božích, přijetí svatých svátostí — poslechněte. Varují-li vás, zakazují-li to, co vám může škoditi — uposlechněte. Vždy si představte, jak by jednala P. Maria a jistě půjdete správnou cestou.

Rodiče často sami zaviňují neposlušnost dětí k sobě a svým zástupcům. Chtějí-li od dětí poslušnost, musí jim jako Joachim a Anna dáti přesně náboženské vychování. Přestupují-li rodiče sami přikázání boží a církevní v jiném směru, nemohou a nesmí se diviti, že přestupují jejich děti přikázání čtvrté. Až vy, pantáto, budete před Pánem Bohem klekat, budu já před vámi smekat. Tak řekl jeden čeledín a je v tom skryto velmi pěkné poučení.

Děti! Vděčnými buďte, vychovávají-li vás rodiče přísně. Snad je vám to teď nepříjemné a nemilé, ale věřte mi, že jim za to později budete blahořečiti, až život celou tíhou na vás dolehne. Pak teprve poznáte blahodárný účinek dobré výchovy a budete Pánu Bohu děkovati, že vám takové rodiče dal. — Dávají-li rodiče dětem příliš volnosti, ponechávají-li jim vše, co si vydělávají, jest to dětem příjemné, ale rozhodně jim to v budoucnosti neprospěje. Mladí lidé jsou jako ten syn marnotratný — lehkomyslní. Otcovský dům je jim malý, těsný, chtějí více volnosti, nechtějí býti spoutáni různými příkazy a zákazy, chtějí s vlky výti. Tato volnost přivede je tam, kam dospěl syn marnotratný: chudoba, otroctví, ponížení, neštěstí byly mu údělem. Tak se vede i těm dětem, které nechtějí poslouchati: utrácejí mzdu, nevinnost, upadají v otroctví hříchů a vášní, dostavuje se neklid duše, nespokojenost, omrzelost, otrávený život.

Ruka rodičů je ruka, kterou vám dal Bůh. Té ruce vás svěřil, držte se jí, ta vás vede spolehlivou cestou. Poslouchejte rodiče a neříkejte: jsem dospělým, vím, co mám činiti, vy tomu nerozumíte. Nezapomínejte, že rodiče mají svatou, Bohem uloženou povinnost, vésti vás k dobrému; víte, jak se vedlo veleknězi Helimu, že mlčel k hříchům synů svých. „Kdo miluje syna svého, často jej mrská,“[50]) t. j. napomíná, varuje před zlým, nabádá k dobrému. Důkazem lásky je neustálé nabádání k dobré-

[50]) Sir. 30, 1.

mu. Kdo dětem vše dovolí, nemiluje jich, je to slaboch, škůdce jejich, nepřítel. Proto všecka napomínání rodičů přijímejte radostně a ochotně, jsou důkazem jejich lásky k vám.

Každého syna i dceru prosím: poslouchejte své rodiče. Pohleďte na Krista, jenž 33 let žil a do 30 let poslouchal matku a pěstouna! A vy v mladých letech svých poslouchati nechcete? Pro vaše časné i věčné blaho vás prosím a zapřisahám jménem božím a církve svaté: poslouchejte rodiče, napodobujte P. Marii v její poslušnosti k rodičům a jejich zástupcům. Maria, matko dobré rady, vypros nám všem milost, abychom svědomitě a rádi vždycky plnili 4. přikázání boží.

12. května.

Poslušnost Panny Marie k vrchnosti.

Dávejte tedy, co je císařovo císaři, a co je Božího, Bohu. Mt. 22, 21.

Ve 4. přikázání připomíná se výslovně jen poslušnost k rodičům, poněvadž je základem veškerého společenského řádu. Toto přikázání zahrnuje také poslušnost k vrchnosti světské a duchovní. I v tomto ohledu je nám P. Maria překrásným vzorem.

1. Poslušnost k světské vrchnosti ukazuje nám P. Maria při příležitosti sčítání lidu, které nařídil císařský místodržitel Quirinus. Není pochyby, že toto nařízení bylo židům nemilým a bylo podrobeno kritice a provázeno hněvem, neboť židé jen s největším odporem snášeli nadvládu římskou.

Maria přijala císařský rozkaz klidně, bez nejmenšího slova odporu. Třeba byl císař pohanem a modlářem, byl přece jen císařem a jako císař zástupcem Boha ve věcech světských. Pro Marii byla cesta zvlášť obtížnou, ale nereptala, obdivovala prozřetelnost boží, která použila rozkazu císařova, aby se splnily předpovědi proroků, které označovaly Betlem za rodiště Mesiáše.

Naše doba potřebuje zářivého příkladu P. Marie velmi nutně. Kdo neuznává, že řádné vrchnosti jsou z milosti boží, a neposlouchá jich v jejich oboru, zříká se křesťanství. Kdo píše na své prapory vzpouru proti řádné vrchnosti, zříká se Krista. „Dávejte císaři, co je císařovo.“ Apoštolové učí: Každá řádná moc je od Boha, Bůh dal vrchnosti do rukou meč k udržení pořádku; žádají poslušnost k světské vrchnosti nejen z praktických ohledů, nýbrž jako záležitost svědomí. Kdo jedná proti tomuto učení, popírá křesťanskou pravdu a tím se vylučuje z církve Kristovy.

Kde mizí víra v Boha, mizí nutně i víra ve vrchnost z boží

milosti. Vrchnost je bezpečnou jen ve stínu oltářů. Kdo to tedy dobře myslí se svou vlastí, potírá nevěru a nezapírá sám víru nekřesťanským životem. A ještě něco! Náboženskou vlažnost lidu zavinily hlavně kruhy vyšší, má-li tedy býti lépe, musí tyto kruhy dávati lidu dobrý příklad. Náboženství není dobré jen pro chudý a prostší lid, ono je nutné i pro vzdělance.

2. „Dávejte císaři, co je císařovo, a co je Božího, Bohu." Vůli svou ukazuje nám Bůh svými přikázáními skrze církev, která je jeho zástupkyní, různými projevy své prozřetelnosti, vlivy své milosti.

Maria je nedostižným vzorem poslušnosti i k církevním předpisům. Vyplniti přečetné předpisy zákona mojžíšského bylo velmi těžkým, a přece je Maria nejdokonaleji plnila. Přesně osmého dne dává božské dítě obřezati, čtyřiadvacátého dne podrobuje se zákonu očisty, vše přesně podle předpisů. Nejsvědomitěji zachovávala i předpisy o svěcení soboty, vědělať, že je to den Páně a znamení úmluvy mezi Bohem a lidem. Bůh mluví ústy proroka Ezechiele: „Také soboty své dal jsem jim, aby byly na znamení mezi mnou a mezi nimi, a aby věděli, že já, Hospodin jsem ten, kdo je posvěcuje."[51]) Slova ta znamenají: Zachovávání soboty má býti ve veřejném životě lidu viditelným znamením, že Boha poslouchá a za svého pána uznává; za odměnu Bůh slibuje posvěcení lidu.

Čím byla synagoga židům, jest církev katolíkům; čím byla židům sobota, je nám neděle. Jak mnozí klidně a bez nejmenších výčitek svědomí přestupují přikázání církevní! Církev přikazuje světiti neděle a zasvěcené svátky přítomností na službách božích a zdržováním se služebních prací, v čase velikonočním přijmouti svaté svátosti, postiti se v pátek z úcty k utrpení Páně a vystříhati se nedovolených radovánek v čase zapovězeném. Jest to mnoho? Kde je říše, čítající na čtyři sta milionů poddaných, která má tak málo zákonů? A jak církev je mírná a laskavá při udělování dispense, kde jsou pro ni vážné důvody! A kolik je neposlušných dětí církve, které se vůbec o přikázání své matky nestarají, kolik je těch, kteří z lidské bázně ve veřejném životě církví a jejími přikázáními pohrdají! Možno tu mluviti o křesťanském životě? Co praví Spasitel? „Kdo církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a celník."[52]) Pohan není údem království Kristova, nepatří k církvi, celník či veřejný hříšník veřejně se vzpírá Bohu.

Neposlušnost k církvi, hlavně ve svěcení neděle, je tím horší, že slyšení slova božího je morální nutností pro křesťanský život. Svěcení neděle je neklamným teploměrem pro církevní, náboženský život v osadě. Učiňme pevné předsevzetí, že budeme P. Marii napodobiti svědomitým zachováváním církevních přikázání. Oslavu-

[51]) Ez. 20, 12.
[52]) Mt. 18, 17.

jeme tak Boha, působíme radost matce boží a prospíváme své duši.

„Dávejte Bohu, co je Božího!" Bůh ukazuje svou vůli i dopuštěními své božské prozřetelnosti. Jsou mnohdy trpká, ale i tu musíme se skloniti před nejsvětější vůlí boží; staň se, Pane, vůle tvá i v největším utrpení!

I Maria trpce zkoušela. Bůh dopustil, že Herodes ukládal o bezživotí dítěte, boží prozřetelnost chtěla, aby svatá Rodina útěkem unikla úkladům Herodovým. „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta, a buď tam, až povím tobě."[53]) Tak zní rozkaz boží ústy anděla. Kdyby Maria ten rozkaz posuzovala okem přirozeným, našla by dosti vážných důvodů ke stížnosti. Tajným útěkem má zachrániti krále slávy před úklady pozemského, smrtelného krále! Proč neposlal Bůh anděla dříve, aby si připravili na cestu aspoň to nejnutnější?

Bůh tak chce, to Marii stačí! Bez jediného slova nářku, odporu, nespokojenosti podrobuje se vůli boží.

I dnes prozřetelnost boží jde svými, nám často nesrozumitelnými cestami. Proč odnímá Bůh matku dětem, kde jí je tolik potřebí? Proč dopouští Bůh delší nemoc na živitele četné rodiny? To jsou dopuštění, která náš obmezený rozum nedovede pochopiti, nezbývá, než slepě podříditi se vůli boží. Pán to jest! Pán nad životem i smrtí, jenž dává a béře, raní a hojí, jak se mu líbí; staň se vůle jeho!

„Dávejte Bohu, co je Božího!" I vnukání boží milosti máme býti poslušni, dává-li nám najevo, co se mu líbí, co od nás požaduje. I tu jest Maria naším vzorem.

Již v mládí zasvětila své panenství Bohu. Hlasu milosti boží vždycky ochotně naslouchala. Jak krásně ukazuje se její ochota ke každému přání božímu v okamžiku vtělení věčného Slova! Bůh požadoval jejího svolení, chce-li býti matkou jeho Syna. Nabídka byla jistě nejčestnější, ale spojená s velikými oběťmi, o kterých Maria věděla, než své „staniž se mi podle slova tvého", vyřkla. Z předpovědí proroků o Mesiáši věděla, že bude „mužem bolesti" a „vyvrhelem lidu". Bohoslovci soudí, že Maria při zvěstování andělově o celém díle vykupitelském nadpřirozeně byla uvědoměna, že tedy věděla, jak velikých obětí bude vyžadovati její důstojnost matky boží. Jakmile poznává vůli boží, neváhá ani okamžik a praví: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého." Je-li to, Bože, vůle tvá, jsem k tomu všemu ochotná, jsem ochotna snášeti s tvým božským Synem chudobu, pronásledování, potupu a posměch. Jsem ochotna, i když meč bolesti pronikne duši mou! Plniti vůli boží byla jediná její touha, jediná útěcha, stálá radost.

Podobně máme si počínati i my! Plniti vždy a všude vůli

[53]) Mt. 2, 13.

boží, neboť tak jedině má život cenu pro věčnost, to jedině činí nás šťastnými i na zemi. Kdo plní vůli boží, je šťastným mezi nešťastnými, šťastným i v neštěstí, poněvadž má pokoj srdce. Kdo se vůli boží protiví, kdo nekoná, co Bůh chce, ale koná to, co Bůh zakazuje, je nešťastným i v paláci, je nešťastným i při svých milionech, poněvadž srdce jeho nemá pokoje. Pravé štěstí a pravá spokojenost je jen v tom srdci, které svědomitě plní vůli boží.

Slibme P. Marii, že pravidlem našeho života bude plniti svědomitě vůli boží. Poslušni Boha a jeho světských i duchovních zástupců, poslušni vnukání jeho milosti a podrobujíce se bez reptání dopuštěním jeho prozřetelnosti, chceme žíti a umříti. Maria, pomocnice křesťanů, vypros nám milost u Syna svého, abychom tato předsevzetí stále a věrně plnili!

13. května.

Panna Maria a následování Krista.

I porodila syna svého a ovinula jej plénkami a položila ho v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě.
Lk. 2, 7.

Křesťanský život spočívá hlavně na božských ctnostech. Proto jsme si představili P. Marii jako vzor víry, naděje a lásky k Bohu i bližnímu. Marii jako vzor poslušnosti uvedli jsme proto, že poslušnost v sobě uzavírá konání všech ctností, jichž konání je nám přikázáno.

Křesťanský život spočívá i v následování Krista. Jen ten je pravým katolíkem, kdo je Spasiteli podobným. Sv. Řehoř Nysský praví: Křesťan druhý Kristus. Sv. Pavel píše: „Buďte následovníky mými, jakož i já jsem Kristovým.“[54])

Maria k nám volá: Buďte následovníky mými, jakož i já jsem byla následovnicí božského Syna! Maria je nejkrásnějším vzorem i v následování Ježíše Krista.

Život Krista Pána byl stálým bojem proti duchu světa. Duch světa je duch lakoty, pýchy a tělesnosti (tělesné žádosti). V tomto trojím duchu vězí základ každého hříchu, každé úchylky od křesťanského života. Život Spasitelův zůstává nám nesrozumitelným, nechápeme-li jej jako boj proti tomuto trojímu duchu světa. Svět praví: Blahoslavení bohatí! Spasitel praví: Blahoslavení chudí duchem! Než Spasitel blahoslavil ty, kteří pohrdají statky pozemskými, kázal nám svým příkladem pohrdati pozemskými dobry. Praví

[54]) 1. Kor. 4, 16.

se o něm: „Ježíš činil a učil.“ Chudý se narodil, chudý žil, chudý umřel. Tak potíral lakotu světa.

Maria s Ježíšem snášela chudobu a tak ho v tom boji následovala. Maria je věrnou následovnicí Kristovy chudoby.

Maria byla sice z rodu královského, z rodu Davidova, který kdysi slynul slávou a bohatstvím, ale sama byla chudá a chudým byl i její snoubenec, muž podle srdce Páně, Josef, tesař. Tak muselo býti! Pro chudého Spasitele chudá matka a chudý pěstoun. Malý a chudý byl jejich domek v Nazaretě. I ten chudý domek zdál se bohatstvím tomu, který již při svém narození chtěl nohama šlapati všecky statky pozemské, proto to Bůh tak zařídil, že Maria s Josefem museli několik dní před narozením Páně Nazaret opustiti. Měli se Spasitelem snášeti nejtrpší chudobu. Pro chudobu v Betlemě je všude odmítli, neměli pro ně místa, na slámu v chlévě musela Maria ulehnouti a do jesliček, kam dávali potravu dobytku, dítě božské uložiti. Z první kazatelny, z jesliček, káže Syn Boží chudobu, pohrdání pozemskými statky. Maria, věrná matka jeho, snáší s ním věrně chudobu bez reptání, naopak má radost, že je chudá s chudým Spasitelem. Chudobu ukazuje Maria i při obětování Pána v chrámu. Bohatí obětovali beránka, Maria přináší párek hrdliček, oběť to chudých. Jistě si mohla vyprositi beránka u zbožných pastýřů, neučinila tak, nestydí se za svou chudobu.

Utíkají do Egypta, bez přípravy, v noci, v největší bídě nastupují dalekou a obtížnou cestu do země pohanské. Jakou měli bídu, zvláště v první době, než si sv. Josef našel práci! Tu byla matka boží jistě matkou nejchudší.

Chudou zůstala po 30 let skrytého života Ježíšova v Nazaretě. Ve světnici její to vypadalo jako ve světničce, kterou připravila vdova proroku Eliseovi: stůl, stolička, lůžko a svícen. Chudou byla Maria i za veřejné činnosti Páně. Spasitel praví: „Lišky mají doupata, a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“[55]) Víme, že apoštolové hlad trpěli, nebof jednoho dne trhali klasy, aby hlad utišili. I Maria sdílela chudobu s chudým Spasitelem a apoštoly.

Nejtrpší byla chudoba její pod křížem, kdy nemohla Synu svému nijak ulehčiti a ani hrob mu opatřiti. Umírající Kristus odevzdal matku svou chudému Janovi, jenž neměl ani zlata ani stříbra. Neodevzdal ji bohatému Nikodémovi ani Josefovi z Arimatie, kteří by ji byli s největší radostí přijali, nýbrž chudému Janovi, aby s apoštoly chudobu snášela. Z listů sv. Pavla víme, že v křesťanské obci jerusalemské byla taková bída, že apoštolové Pavla prosili, aby pro ně sbíral almužny. Maria až do smrti žila z práce rukou svých nebo z almužen věřících, kteří ji dávali nejnutnější k živobytí.

[55]) Mt. 8, 20.

Spasitel řekl: „Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej, co máš a dej chudým, a pojď a následuj mne.“[56]) Maria uposlechla této rady v největší míře, žila se svým Synem po celý život v největší bídě. Proto velebíme P. Marii s Alžbětou pro její víru, se ženou z evangelia pro její božské mateřství, s Kristem pro její velikou chudobu duchem. Blahoslavení chudí duchem!, Blahoslavenou jsi, P. Maria, pro svou chudobu duchem pro zřeknutí se veškeré lásky k statkům pozemským, tvým je království nebeské! Nejchudší byla jsi na zemi, nejbohatší jsi v nebi, jsi správkyní všech pokladů nebeských.

Matka boží, královna nebe i země, a při tom taková chudoba! Tak bohatá důstojností, přednostmi a milostí, a tak chudá na statky pozemské! Milovali-li první křesťané chudobu tak, že bohatí dobrovolně své poklady dávali k nohám apoštolům, aby chudým pomáhali, pak jistě chudoba apoštolů a hlavně zářící příklad P. Marie je k tomu pobádaly.

Nedojímá vás chudoba P. Marie? Není to krásný příklad pohrdání pozemskými statky? Co praví chudoba P. Marie nám, co všem? Co bohatým a co chudým?

V š e m n á m praví, že poklady a statky v očích božích nemají ceny, že nečiní člověka bohumilým. Kdyby bylo bohatství v očích božích dobrem, které člověka zušlechťuje, lepším ho činí, pravé ceny mu dodává, pak by jistě P. Marii zahrnul větším bohatstvím než měl Šalomoun, neboť Marii miluje Bůh nejvíce ze všech tvorů. Peníze, paláce, statky nedělají člověka, jako ho nedělá kabát, který nosí. Pod krásným šatem může sídliti ošklivá duše, v ošumělém kabátě duše čistá a krásná. Člověka činí bohumilým milost, která ho činí dítkem božím, připodobňuje Kristu, v němž má Otec zalíbení. Proto Bůh P. Marii naplnil milostí a i v chudobě Synu svému podobnou učinil.

Co je před Bohem moudrostí, je v očích světa pošetilostí. Svět toho nikdy nepochopí, peníze zůstanou měřítkem světa pro velikost člověka. Kolik má ten, kolik má ta? To je a zůstane hlavní otázkou světa.

Katolík nesmí pro bohatství člověka výše ceniti a pro chudobu jím pohrdati. Sv. Jakub ve svém listě vážně nás napomíná, abychom boháče nectili pro bohatství a chudákem nepohrdali pro chudobu.

Co praví příklad P. Marie c h u d ý m? Neste svou chudobu klidně a s odevzdaností do vůle boží. Spasitel praví: „Blahoslavení chudí duchem,“ t. j. ti, kteří nelnou nezřízenou láskou k pozemským statkům a nepřeceňují jich. Pohlíží-li chudý se závistí na bohatého, reptá-li proti Bohu, že se v chudobě zrodil, proklíná-li chudobu, sahá-li po cizím majetku, prodává-li za peníze víru a nevinnost, svědomí a povinnost, pak není chudý du-

[56]) Mt. 19, 21.

chem, pak ho lakota muči víc než boháče. Chudý otec, chudá matka, kteří jsou chudí duchem, říkají dětem: Chudý sice život vedeme, ale bojíme-li se Boha a zachováváme jeho přikázání jsme dosti bohatými.

Tíží-li vás chudoba, obraťte se s důvěrou k P. Marii, která ví, co chudoba je, u ní naleznete útěchu a pomoc.

Co praví chudoba P. Marie bohatým? Nebuďte pyšni na svůj majetek, nepohlížejte opovržlivě na chudinu, spíše ji milujte a ctěte, vždyť i já jsem byla chudou. Nelpěte nezřízenou láskou na svém bohatství, přiodějte nahé, nasyťte hladové, abyste byli mými hodnými dětmi.

Maria, chudičká matko Spasitele, vypros nám milost, abychom chudobu trpělivě snášeli a srdce naše nepřilnulo nezřízenou láskou k pozemským statkům.

14. května.

Pokora Panny Marie I.

Vzhlédl Bůh na ponížení své služebnice. Lk. 1, 48.

Druhým kořenem hříchu je pýcha. Kristus potíral pýchu svým ponížením, láskou k skrytosti, hlavně potupným utrpením a potupnou smrtí. Maria v tomto boji stála Kristu nejblíže svou neporovnatelnou pokorou.

1. Co je pokora? Pokora je pravda, proto Bohu velice milou. Pravá pokora záleží v tom, že nepřeceňujeme samy sebe, své schopnosti a výkony, že nepřipustíme, aby nás jiní přeceňovali.

Pokora je nutná a bohumilá ctnost, ale zřídka nacházíme pravou pokoru srdce. Pokora P. Marie je nejdokonalejší. Tuto pokoru musíme tím více obdivovati, poněvadž Maria — po lidsku mluveno — měla všechen důvod vyvyšovati se. Počíná-li si skromně žebrák, je to samozřejmým; je-li skromným velký, zasloužilý muž, nepřeceňuje-li své přednosti a zásluhy, dává-li jiným přednost a pro jejich přednosti a zásluhy má otevřené oko i srdce, právem ho obdivujeme. Žádný tvor nemůže se velikostí rovnati Marii a přece nikdo nebyl tak pokorného srdce jako ona. Snad se někdo otáže: Jak mohla býti Maria tak pokornou, jak se to srovnává s pravdou? Velmi dobře! Třeba nás Maria nesmírně převyšuje, je přece tvorem božím jako my všichni. Sama ze sebe nebyla ničím a neměla ničeho. To Maria dobře věděla a toto vědomí nutilo ji k nevypsatelnému podceňování sama sebe. Maria si říkala, co nám praví sv. Pavel: „A co máš, abys toho nebyl dostal? Jestliže však jsi dostal, proč se chlubíš, jakobys nebyl

dostal?“[57]) To vědomí Marii stále pronikalo tak, že srdce její nepocítilo nejmenší touhy po ješitnosti a slávě. A v tom právě spočívá ctnost pokory. Pyšný hledí pouze na dobré, které má, a zapomíná, že to má od Boha. Vše připisuje sám sobě. V tom zase spočívá hříšnost pýchy.

A ještě více! Maria věděla, že Bůh dobrovolně ji vyznamenal nad ostatní tvory, že mohl vyznamenati jinou zbožnou dívku. Maria věděla, že nikdo nemůže si posvěcující milost, která lidi činí bohumilými, ani zasloužiti ani na ni nemá nárok. Věděla, že si nezasloužila důstojnosti matky boží. Toto vědomí utvrzovalo ji v podceňování sama sebe.

Je pravda, že Maria neměla jediného hříchu a jediné nedokonalosti, ale chvěla se bázní již při pomyšlení na hřích, kterého by se mohla dopustiti, kdyby ji Bůh neuchránil hříchu dědičného a jeho následků a nezahrnul milostí.

Jediným, čím se člověk může chlubiti, je spolupůsobení s milostí boží. Maria spíše než sv. Pavel mohla plným právem o sobě říci: „Milostí boží však jsem to, co jsem, a milost jeho ke mně nebyla marná, nýbrž pracoval jsem více než oni všichni, ale ne já, nýbrž milost boží se mnou.“[58]) Apoštol měl vážné důvody tak mluviti, musel hájiti svůj apoštolát proti útokům, jinak se ponižoval, největším hříšníkem se nazýval proto, že pronásledoval církev; pokládal se za nehodna býti apoštolem. Maria spíše vzpomínala slov svého božského Syna: „Tak i vy, když učiníte všecko, co vám bylo přikázáno, rcete: „Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme.“[59]) Bůh nás nepotřebuje. Žádá-li, abychom ho chválili, jemu sloužili, nečiní tak proto, že z toho něco má, nýbrž, že to vyžaduje správný řád.

Měla-li Maria tolik důvodů k pokoře, jaká jest její zásluha? Ó jistě veliká! Maria poznávala Bohem jí propůjčenou milost v celé velikosti a v celém rozsahu. Sama praví: „Veliké věci učinil mi ten, jenž je mocný. Od této chvíle blahoslaviti mne budou všecka pokolení.“

Pohlížela-li na toto vyvolení, jak snadnou byla tu myšlenka samolibosti a sebepřeceňování. Lucifera, nejkrásnějšího anděla, přivedlo k pádu to, že, zaslepen svými velkými přednostmi, sám sebe vyvyšoval.

Bůh povýšil Marii nekonečně výše nad nejvyššího anděla, Maria na této výši zůstává státi bez sebe vyvyšování; Bůh ji velebí, sama se pokořuje. Čím více ji Bůh povyšuje, tím menší připadá sama sobě. Pokora je vzácnou květinkou. Ponižuje-li se P. Maria, nemající jediné poskvrnky na své duši, zářící jasněji než slunce, bohatší nad všecko pomyšlení, více než všichni svatí,

[57]) 1. Kor. 4, 7.
[58]) 1. Kor. 15, 10.
[59]) Lk. 17, 10.

pohrdá-li sebou více než největší hříšníci, pak to není jen veliká pokora, nýbrž obdivu nejhodnější jedinečný div pokory.

2. Pochybujete-li, že Maria při svých velikých přednostech se nepřeceňovala, pak pozorujte! Klečí ve své světničce nazaretské zcela pohřížená v modlitbu. Náhle se kolem ní rozjasní a stojí před ní anděl. Pokloní se a zdraví ji: „Zdrávas buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnanás ty mezi ženami.“ Jaký posel a jaký to pozdrav! Bůh trojjediný posílá svého Gabriele, jednoho z nejvyšších andělů, a tento archanděl z rozkazu božího přináší tak krásný pozdrav, jaký dosud ucho lidské neslyšelo. Zdráva buď, Maria! Zdravím tě z rozkazu Otce, jehož milou dcerou jsi; zdravím tě ve jménu Ducha svatého, jenž tě vyvolil za svou nevěstu, zdravím tě i jménem Syna, jenž tě chce míti svou matkou. Zdravím tě jménem všech andělů, kteří ti holdují jako své královně, zdravím tě ve jménu všech pokolení, která můj pozdrav opakovati budou bez konce. Zdráva buď, milostiplná! Ty jediná jsi mimořádně omilostněna mezi všemi tvory. Pán s tebou. Od prvního okamžiku tvého početí s tebou byl, v tobě nalezl svůj příbytek, tebe miluje nade všecky dcery Eviny. Teď chce i věčné Slovo zázračným způsobem za příbytek si tě vyvoliti, máš býti jeho matkou, proto jsi i požehnaná mezi ženami.

Tolik cti se dosud nedostalo a nikdy už nedostane smrtelnému člověku. Jistě tu paprsek radosti zjasní tvář Mariinu, jistě zajásá radostí nad takovou zvěstí! Čtěme dále v evangeliu. „Ona pak užasla nad řečí jeho a myslila, jaké by to bylo pozdravení.“ Ó, pokorná Panno! Paprsek radosti neviděli na tvé tváři, lekáš se, přemýšlíš, nemůžeš ve své pokoře chápati, že Bůh tě volí za matku Synu svému. Úžas P. Marie a její přemýšlení jsou nejlepším dokladem pokorného smýšlení. Od věčnosti vyvolil ji Bůh za matku Syna svého a proto již při početí posvětil a milostí naplnil, pak stále větší milostí zahrnoval a obohacoval, ona s milostí tou, co nejdokonaleji spolupůsobila, byla tedy při andělově zvěstování opravdu důstojným příbytkem božím. A přece v jejím pokorném srdci nikdy nevznikla myšlenka, že ona může býti tou pannou, ze které se narodí Mesiáš. Kdyby na něco podobného myslila, pak by se neulekla, neuvažovala by, jaké to je pozdravení, spíše by pokládala takový pozdrav za samozřejmý a případný.

Anděl jasně vyložil P. Marii úradky boží. Ví tedy a věří, že se má skutečně státi matkou Spasitele, matkou tolik očekávaného Mesiáše všemi patriarchy, proroky, spravedlivými i králi. Vidí se vyvýšenou nade všecky kůry andělské, mezi všemi tvory stojí Bohu nejblíže; bude tedy aspoň teď sama sebe velebiti a dovolávati se svého postavení, které jí jako matce boží náleží? Poslyšme její odpověď. „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“ Maria, co to pravíš? Slyšelas přece, že budeš matkou boží, to místo sám Bůh ti přikl, a ty se nazýváš dívkou Páně? Andělé

budou ti holdovati, největší světci budou to pokládati za největší čest nazývati se tvými sluhy a služebnicemi! Aj já dívka Páně! Maria, nenazývej se dívkou, nejsi vyvolena za služku, nýbrž za matku boží. Aj já dívka Páně! Bůh vyvyšuje mne, slabého tvora, k nejvyšší důstojnosti, já však uznávám svou nicotu, jsem a zůstávám služebnicí svého Boha, více mi nepřísluší. Jaká pokora zní a vysvítá z těchto slov!

Bůh požaduje i od nás pokoru, bez pokory nemůžeme se mu líbiti. Kdybychom byli čisti a moudří a svatí jako andělé boží, pokory pak neměli, nejsme Bohu milými.

Jsme pokornými? Pokora by nám opravdu nejlépe slušela, když si uvědomíme, co jsme. Všemohoucnost boží z ničeho nás stvořila, láska boží na svět povolala, bez boží pomoci ničeho bychom nesvedli. V Bohu, prapůvodci všeho života „žijeme a se hýbáme a trváme."[60]) Uznejme svou bezmocnost. V hříších počati a zrozeni laskavostí boží byli jsme ospravedlněni a k důstojenství dítek božích povýšeni. Zachovali jsme si tuto důstojnost? Kdo jen jedinkráte v životě Boha těžkým hříchem urazil, nemá naprosto žádného důvodu nositi hlavu pyšně vzhůru.

Maria, světice nejdokonalejší, která nejmenší nedokonalostí Boha neurazila, byla pokornou a my? My, kteří denně Boha aspoň malými chybami urážíme, my se chceme vynášeti! Maria má všecky ctnosti v nejvyšší míře a zůstává při tom skromnou a nenáročnou a my? My, kteří nemáme jediné dokonalé ctnosti, myslíme mnoho sami o sobě. Opravdu by nám slušelo více pokory!

Nejodpornějším je pyšný hříšník! A kolik takových lidí je! Pýcha nedovoluje mnohým uznávati pravdy svaté víry, z pýchy nechtějí se zpovídati! Mnohý by se rád s Bohem zase smířil, ale pýcha mu brání pokleknouti před zástupcem božím a doznati mu své chyby. Kéž bychom všichni aspoň tehdy v pokoře se cvičili, kde býti pokorným jest povinností, při přijímání svatých svátostí!

Ctnost s pýchou spojena vede k záhubě, hřích s pokorou k životu. Pokořuje-li se člověk před Bohem, povyšuje ho Bůh k sobě. „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen."[61]) To je zákon v království božím. Zákon ten hlásal sám Spasitel; Kristus i P. Maria na zemi se ponižovali.

Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost svou. Chceme-li míti milost boží, musíme býti pokornými před Bohem. Chceme-li býti s Kristem a P. Marií povýšeni, musíme býti pokorni před Bohem i lidmi opravdovým a upřímným podceňováním sebe. Maria, Panno nejpokornější, vypros nám milost, abychom v pokoře se cvičili a pokornými také byli!

[60]) Sk. ap. 17, 28.
[61]) Lk. 14, 11.

15. května.

Pokora Panny Marie.

II.

Kdo se poníží, bude povýšen.
Mt. 23, 12.

Maria Panna i jako matka boží zůstala pokornou. Pokora její dostoupila vrcholu.

1. Byla-li pokora P. Marie již při zvěstování Páně pevnou, jak teprve rostla láska její k této ctnosti, když pod svým srdcem nosila Syna božího, jenž se v ní tolik ponížil! Ponížení Syna božího přijetím lidské přirozenosti je tak veliké, že sv. Pavel nazývá je zmařením. „Sebe sama zmařil, přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějším zjevu svém shledán byl jako člověk.“[62]) Pod anděly se snížil přijetím lidské přirozenosti. Maria chápala toto ponížení, které ji naplňovalo žhavou touhou ponížiti sebe. Maria, královna nebe i země, Maria, matka boží, chvátá ku pomoci své tetě. Jako Spasitel přišel na svět sloužiti jiným, chce i jeho matka býti služebnicí Alžběty. Tu její pokora podrobena nové zkoušce, Alžběta poučena Duchem svatým o důstojnosti Marie a přemožena svatým obdivem, volá hlasitě: „A odkud mi to, aby matka Pána mého přišla ke mně?“[63]) „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého.“[64]) Maria tuto poctu nehledala a také ji nečekala, přišla tetě posloužiti. I ten nejpokornější nemůže se vyhnouti každé poctě, třeba ji nehledá. Ani tu Maria není pyšnou, i tu se ukazuje její pokora. Ví, že veliké věci učinil jí Bůh, ví, že pokolení ji budou blahoslaviti, ale přenáší všecku poctu na B o h a, velebí j e h o slitování, j e h o moc, j e h o milosrdenství. Uznává svou slabost, svou nízkost: „Velebí duše má Hospodina, že vzhlédl na ponížení své služebnice.“ Alžběto, tys mně zahrnula ctí a chválou, ale já vynáším a chválím Boha, neboť on jedině je veliký, on jediný nevyčerpatelným prazdrojem všeho dobra. Ty se, Alžběto, diviš, že jsem k tobě přišla, já však nedovedu chápati, jak velidé divy lásky a milosrdenství prokázal mi Bůh, jak se mohl tak ponížiti. Ty mě, Alžběto, blahoslavíš proto, že jsem uvěřila, já však velebím nekonečnou dobrotu boží, že mne, slabého tvora, tak povýšil, milostivě na mě shlédl a naplnil milostí svou.

Tak jedná pokorné srdce, nemůže-li se vyhnouti zasloužené poctě. Dobré, které vlastní, připisuje Bohu a uznává svou malomocnost.

2. Pravá pokora co nejvíce s k r ý v á své přednosti a ráda

[62]) Filippským 2, 7.
[63]) Lk. 1, 43.
[64]) Lk. 1, 42.

zůstává ve skrytosti. Pýcha jedná právě naopak. Pyšný točí se stále kolem svého já, vynáší svůj rod, chlubí se majetkem, vědomostmi, svými úkony, vše vynáší na trh veřejnosti.

Jest opravdu podivuhodno, jak matka boží dovedla skrývati své přednosti. Učinila slib ustavičného panenství, který jí byl tak drahým, že teprve tehdy svolila k mateřství Syna božího, když byla andělem poučena o panenském početí. Ani na okamžik neváhala s panicem Josefem uzavříti panenský sňatek, třeba její panenskost tím na venek byla zatemněna a její čistota v očích světa platila za obyčejnou čistotu manželskou. Ani svému muži nesvěřila tajemství, že je matkou Syna božího, anděl musel ho o tom uvědomiti. Ani Alžbětě se o tom nezmínila, ta zvěděla to od Ducha svatého. Maria porodila bez porušení panenství, a přece se podrobila zákonu očisty, jako by byla obyčejnou ženou, která hříšníka počala a porodila. Maria chtěla se líbiti jen Bohu, hledala jen panenskost, nikdy svou slávu. Tajemství vtělení Pána ukrývala ve svém pokorném srdci, že nikdo neměl o něm tušení. Ježíš stále platil za syna tesařova. „Odkud má tento tu moudrost a moc? Není-liž to syn tesařův?“[65])

3. Pokora vyhýbá se i všem vyznamenáním.

Pokud Spasitel vedl život skrytý v Betlemě, Egyptě, Nazaretě, všude s ním vidíme pokornou matku. Když veřejně vystoupil jako učitel lidu, když činil zázraky, když ho lid obklopoval a králem chtěl učiniti, marně u něho hledáme matku jeho, vyhýbá se, aby ani jediný paprsek lesku z božského Syna na ni nepadl. Ó, pokorná matko Ježíšova! Mlčení evangelistů i sv. Lukáše ve Skutcích apoštolských o P. Marii dá se vysvětliti jen tím, že pokorná dívka Páně si tu milost vyprosila na Duchu svatém. Jinak se nedá vysvětliti, že učedník lásky, jemuž Spasitel svou matku odevzdal, ani jedinkým slovem nezmiňuje se o P. Marii po nanebevstoupení Páně, ba ani slovem o její smrti.

4. Vrcholem, korunou křesťanské pokory je láska k potupenému Kristu. Křesťanská pokora ve svém nejvyšším stupni dává přednost potupnému plášti Kristovu před pláštěm královským, třtině před žezlem panovníka, trnové koruně Kristově před diadémem královým. Největším štěstím křesťanské pokory je haliti se v potupný plášť Kristův, se svým Mistrem snášeti potupu a posměch. I tu je Maria nejdokonalejším vzorem.

Ježíše jako nejsprostšího zločince nejpotupnějším způsobem zajali a spoutali. Vedli před veleradu, jako rouhače k smrti odsoudili, posmívali se mu, plivali na něho, políčkovali ho, před římského vladaře postavili jako buřiče a svůdce lidu. Herodes s ním zacházel jako se šílencem, bičovali ho, zločinci a vrahu přednost dali. Muž bolesti a vyvrhel lidu jako zlosyn musí nésti potupný kříž na horu popravnou. Jaká potupa pro matku! A to

[65]) Mt. 13, 55.

vše se děje v Jerusalemě za bílého dne, před očima všeho lidu, který přišel na slavnosti velikonoční. Visí na potupném kříži mezi dvěma lotry, jakoby sám byl lotrem největším! Ještě na kříži zahrnují ho potupou a posměchem lid i kněží.

Maria, která se vyhýbala, když lid Syna jejího na rukách nosil, vyhledává ho, následuje ho, když je zahrnován potupou největší, staví se pod kříž, aby se veřejně hlásila za matku tohoto domnělého zlosyna. Staví se pod šibenicí, neboť kříž byl tehdy tím, čím dnes šibenice, nejsprostším a nejvíce pokořujícím trestem. „Stála pak u kříže Ježíšova jeho matka.“[66]) Jedinou naději, jediným občerstvením v bezměrném utrpení je jí to, že smí snášeti potupu se Synem svým. Tak potupena nebyla dosud žádná matka!

Matka boží, kterou chtěl Bůh nade všecky vyvýšiti, byla předem se Synem svým ponížena nade všecky. Kdyby byla Maria se svými neporovnatelnými přednostmi nespojovala i neporovnatelnou pokoru, nebyla by se Bohu líbila. Sv. Bernard krásně praví: „Byla-li Maria Bohu velice milá pro svou panenskou čistotu, stala se matkou boží pro svou pokoru.“ Maria pro svou velikou pokoru dosáhla nejvyšší důstojnosti.

„Kristus byl poslušný až k smrti, a to smrti kříže,“ praví sv. Pavel a dodává: „Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které je nade všecko jméno.“[67]) Maria pod křížem snášela všecku potupu se Synem svým, proto si zasloužila býti vyvýšena nade všecky anděly a svaté. Její nebeský trůn je po pravici trůnu Syna božího a tu jí vzdává hold celé nebe jako své královně.

Spasitel řekl: „Kdo chce mezi vámi býti první, buď sluhou vaším.“[68]) Proto se nazývá papež „sluha sluhů božích“. Maria nazývala se dívkou boží a sloužila všem, apoštolům i věřícím. Chceme-li v nebi býti velkými, musíme s Marií býti pokornými.

5. Jednejme jako Maria! Rozjímejme často o ponížení Syna božího při jeho vtělení a v celém jeho životě. Dal-li nám Bůh milost, vyznamenal-li nás nějakými přednostmi, chválí-li nás lidé, říkejme z plna srdce: „Ne nám, Pane, ne nám, nýbrž jménu svému zjednej čest.“[69]) Vše, co máme, je dar boží, za všecko máme Bohu děkovati a jeho chváliti.

Dobro, které konáme, neroztrubujme do světa, Maria své přednosti před lidmi skrývala. Jsou lidé, kteří činí mnoho dobrého, ale chtějí za to býti chváleni. To není správné; tím si jen škodí, připravují se o zásluhy před Bohem.

Dopustí-li Bůh, že jsme nespravedlivě haněni nebo pomlouváni, vzpomeňme na Spasitele, že se mu nevedlo lépe, připo-

[66]) Jan 19, 25.
[67]) Filippským 2, 8—9.
[68]) Mt. 20, 27.
[69]) Ž. 113, 1.

meňme si, jak Maria dělila se o potupu s Kristem. Bezpráví boli, ale nutno býti i tu trpělivým.

Velerada dala apoštoly zmrskati, že hlásali učení Kristovo. „I šli z velerady s radostí nad tím, že byli hodni učiněni trpěti pohanu pro jméno Ježíšovo.“[70]) Jestliže apoštolové, muži slabí, kteří při smrti Pána se rozprchli, milostí Kristovou naplněni takhle smýšleli, s jakou radostí dělila se o pohanu s Kristem P. Maria, která věrně pod křížem vytrvala!

Šťastný ctitel mariánský, který to tak daleko přivede, že následuje a napodobuje P. Marii i v lásce k potupě Kristově! Jest to sice to nejtěžší, ale také to nejvznešenější, vrchol křesťanské dokonalosti a nejneklamnější důkaz lásky ke Kristu. Jsme slabí, sami málo dokážeme, prosme tedy P. Marii, aby nám k tomu vyprosila milost u božského Syna.

16. května.

Panna Maria ideálem čistoty.

Anděl Gabriel poslán byl od Boha
k panně, a jméno panny Maria.
Lk. 1, 26—27.

Nejhorší nepřítelkyní křesťanského života je tělesná žádost. Přemnozí by nenamítali ničeho proti katolické morálce, kdyby směli škrtnouti 6. přikázání boží a směli svým smyslům povolovati ve všem. I nevěra, úhlavní to nepřítel křesťanského života, v přemnohých případech je jen výtvorem tělesných žádostí. Z nemravnosti rodí se náboženská lhostejnost a na konec nevěra. To nemohou přemnozí křesťanství odpustiti, že přikazuje čistotu a tělesnou zdrželivost.

V boji proti nebezpečné nepřítelkyni křesťanského života nejdokonaleji Pána Ježíše následovala P. Maria. Pro odůvodnění tohoto tvrzení nutno předem vysvětliti význam panictví ve světle křesťanství.

1. Kristus povýšil manželství na svátost a přece dává přednost panictví před manželstvím. Pokládá totiž panictví za zcela zvláštní dar nebes. Když prohlásil, že není dovoleno propustiti manželku, řkou jemu učeníci jeho: „Takový-li je poměr mezi mužem a ženou, není dobře ženiti se.“ On pak řekl jim: „Ne všichni chápají slova toho, nýbrž ti, jimž je dáno.“[71])

Křesťanský zákon mravní zakazuje člověku nejen všecky tělesné požitky mimo manželství, nejen vše, co odporuje účelu a

[70]) Sk. ap. 5, 41.
[71]) Mt. 19, 10—11.

jednotě a svatosti manželství, nýbrž staví panictví nad manželství a považuje Bohu zasvěcené panictví za nejvyšší vzor mravní velikosti.

V čem spočívá přednost panictví, co mu dodává tak velikou cenu v očích božích, o tom nás poučuje sv. Pavel v 1. listě ke Korintským 7, 33—34: „Kdo se oženil, stará se o věci světské, kterak by se zalíbil ženě, a jest rozdělen. A žena nevdaná, totiž panna, myslí na věci Pána, aby byla svatá tělem i duchem.“ První přednost stavu svobodného (bezženství) spočívá tedy v tom, že ve stavu svobodném neděli se srdce o lásku se žádným tvorem.

Druhá přednost, že stav svobodný nemá tolik starostí. „Přeji si však, abyste byli bez starosti. Kdo není ženat, stará se o věci Páně, kterak by se zalíbil Pánu. Kdo však se oženil, stará se o věci světské, kterak by se zalíbil ženě.“[72]) V manželství jsou mnohé starosti, kterých bezženství je uchráněno.

Třetí důvod: Ženatí jsou vydáni mnohým tělesným útrapám. „Vdá-li se panna, nezhřeší; avšak útrapy tělesné bude míti.“

Vysoká cena panictví spočívá tedy v tom, že člověk, zříká-li se dobrovolně dovolených požitků tělesných, je schopen věnovati se službě boží nerozdělen a nerušen.

Vysoká cena panictví spočívá tedy méně v tělesné neporušenosti, ale mnohem více v panickém smýšlení: srdce patří nerozděleno Bohu a jeho službě. Toto panické smýšlení může i po poklesku opětně se nabýti, v čemž spočívá veliká útěcha pro všecky, kteří v tom ohledu pochybili.

Nejvyššího stupně dosahuje panictví závažným slibem, že je neodvolatelně zasvěcujeme Bohu. To se smí ovšem státi jen po zralé úvaze a zkoušce a se svolením zpovědníka. Takovým slibem je i tělo, jako věc Bohu zasvěcená, postaveno ve službu boží.

Církev vždycky viděla v panictví Bohu zasvěceném nejdokonalejší vítězství nad tělesnými žádostmi; stále milovala panictví jako nejněžnější květ; panictví stále chránila jako nejdražší klenot.

Nejstarší církevní spisovatelé psali celé knihy o chvále panictví. Tuto perlu křesťanství zachovala si jen církev katolická.

Maria stojí před námi jako ztělesněný ideál čistoty a panictví.

2. Šlechetné duše, které následovaly Spasitele v panictví, které dobrovolným panictvím zcela a nedělene Bohu se zasvětily, leskem čistoty jako slunce převyšuje Maria, panenská matka boží, kterou pro dokonalost jejího panictví a naprosté odevzdání a zasvěcení své osoby Bohu nazýváme prostě „pannou“ či „královnou panen“.

[72]) 1. Kor. 7, 32—33.

[73]) 1. Kor. 7, 28.

Již Isaiáš mluví, že panna počne a porodí Emmanuele. Tou pannou je Maria. — Apoštolské vyznání praví: Jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny. — Je článkem víry, že Maria byla pannou před porodem a zůstala jí při porodu a po porodu.

Že Maria své panenství slibem Bohu zasvětila, vyplývá zcela jasně z odpovědi, kterou dala andělovi: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ Tak mohla po zasnoubení s Josefem jen tehdy mluviti, zasvětila-li své panenství Bohu a Josef s tím byl srozuměn. Maria věděla, že své panenství neodvolatelně Bohu zasvětila, že jedině Boha vyvolila si za svůj podíl. Tento slib vyznává andělovi; v nejsvětějším okamžiku života obnovuje tento slib před andělem a prosí anděla o vysvětlení, jak tento věčně trvající slib může obstáti při mateřství.

Maria tak vysoko cenila Bohu zasvěcené panenství své, že této perle dávala přednost před božským mateřstvím! Teprve tehdy, když jí anděl oznámil, že bude matkou boží a pannou zůstane, přisvědčuje státi se matkou boží. Jaká láska k panenství! Štěstí, zůstati pannou jen Bohu zasvěcenou, dává přednost před ctí býti matkou Mesiáše a tím královnou nebes i země.

Tato láska P. Marie k panictví je tím podivuhodnější, že Starý zákon této ctnosti neznal. Poněvadž Mesiáš měl vyjíti z Israele, považovalo se za největší štěstí patřiti k předkům jeho. Bezdětnost platila za hanbu. Maria i Josef k tomu byli z rodu Davidova, který měl přislíbení, že z něho bude Vykupitel.

Panenství Mariinu zvláštního lesku dodává ta okolnost, že ona byla z dcerin Eviných **první**, která panenství své Bohu zasvětila. Ona tedy přinesla Bohu v tomto směru první oběť. Jaká čest a jaká přednost!

Bohu zasvěcené panenství dosáhlo v Marii také nejvyššího oslavení. Pro panenství, které Bohu zasvětila, byla hodnou přijati Syna božího v panenské lůno. Syn boží mohl míti pannu za matku, ale nemohl míti tělesného otce. Svým Bohu zasvěceným panenstvím je Maria živým trůnem, živou archou úmluvy, panenskou matkou věčného Slova a tím i příčinou naší spásy.

Církev svatá o svátcích P. Marie v prefaci opěvuje panenství její překrásnými slovy: Kterážto i jednorozeného tvého zastíněním Ducha svatého počala, i v ustavičné slávě panenství světu věčné světlo vydala, Ježíše Krista, Pána našeho.

Poněvadž panenství Bohu zasvěcené je nejdokonalejším odevzdáním se člověka Bohu, chtěl se i Bůh nejdokonalejším způsobem odevzdati Bohu zasvěcenému panenství, proto vyvolil pannu ze všech nejdokonalejší, která první mu své panenství zasvětila, za panenskou matku Synu svému.

Stojí tedy před námi Maria skutečně jako ztělesněný a oslavený ideál čistoty a panictví. Svým panenstvím zvítězila Maria plně nad tělesnou žádostí světa a v boji proti tomuto hroznému

nepříteli duše i nejdokonaleji Krista následovala. Je možno pohlížeti na panenskou matku Páně bez obdivu a lásky? Je možno býti jejím ctitelem a nemilovati čistotu? Maria je oslavený ideál čistoty, královna čistých duší, matka krásného milování.

Tohoto vznešeného vzoru a ztělesněného ideálu čistoty potřebuje zvláště naše doba, kdy umění, literatura i tisk tak často jen tělu slouží a tělo oslavují, kdy atmosféra, ve které žijeme, je přesycena duchem nečistoty. Svět má smysl a porozumění jen pro to, co je tělesné. Kéž by aspoň katolíci uznávali cenu panenství! Kolik mladých lidí předčasně myslí nejraději jen na manželství, jak mnohý a mnohá pokládali by to za největší neštěstí, aby zůstali pannou a panicem!

Málokteří chápou ideál stálého Bohu zasvěceného panenství, ale je to svatou povinností všech, jinochů i dívek, zachovati panictví až k oltáři. Ani v zasnoubení nepřestává tato povinnost.

Pohlížejte, mladí přátelé, k panenské matce Kristově a učte se od ní milovati čistotu duše i těla, učte se nenáviděti vše, co neporušenost těla ohrožuje a čistotu duše může zkaliti.

I manželé mají pohlížeti k Marii! Panenská choť panického chotě napomíná je opatrovati čistotu i ve stavu manželském, věrnost zachovati jeden druhému. Od Marie mají se učiti úzkostlivě chrániti nevinnost dětí, a, chce-li některé dítě panickým zůstati, na př. syn státi se knězem nebo dcera řeholnicí, nebrániti jim v tom, naopak pokládati to za štěstí. Mnozí rodiče jednají nekřesťansky, nutí-li dceru k předčasným známostem, činí-li jí výčitky, chce-li zůstati svobodnou. Jde-li o sňatek třeba do Ameriky, slyšíme často, že vzdálenost dnes nerozhoduje, chce-li dítě do kláštera, říká se, že by odešlo příliš daleko.

Křesťanské dívky! Maria je slávou vašeho pohlaví, je královnou panen. Jaká to čest pro vás! Své královně musíte dělati čest svým jednáním!

Pohlížejme všichni často a rádi k P. Marii, ideálu čistoty. Maria učí nás vážiti si nade vše čistoty. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Prosme matku nejčistotnější, aby nám vyprosila milost čistotu milovati a věrně ji zachovávati.

17. května.

Panna Maria učitelkou a ochránkyní čistoty.

Já jsem matka krásného milování.
Sir. 24, 24.

Chceme-li mladého člověka povzbuditi, stavíme mu před oči ideály. Ideál sám nestačí. Mladý, slabý a nezkušený člověk potřebuje i učitele, jenž ho poučuje a s otcovskou láskou chrání před nebezpečím, které svět s sebou přináší.

Ideálem čistoty mladým lidem je P. Maria; ideálem ztělesněným a oslaveným, ona je také učitelkou a ochránkyní čistoty, hlavní to ctností mládeže.

1. Maria je učitelkou čistoty. Byla uchráněna zlé žádostivosti. Jako u prvních lidí před hříchem vůle úplně ovládala smyslnost, tak bylo i u P. Marie, kdežto u nás tělo se vzpírá duchu. Ve svém životě nemusela Maria bojovati proti hnutím smyslnosti a přece svou láskou k životu v ústraní, přísným střežením svých smyslů, stálou modlitbou a nepochopitelnou pokorou jest všem a zvláště mládeži nejlepší učitelkou, jak chrániti čistotu těla i duše.

V nejútlejším mládí opouští rodiče i svět, aby se připojila k pannám, které v chrámu sloužily Bohu. Byla to jistě veliká obět pro malé dítě. Jak tyto panny žily, poznáváme z chvály, kterou zahrnuje Duch sv. prorokyni Annu: „Nevycházela z chrámu, slouživ Bohu posty a modlitbami dnem i nocí.“[74]) Tak jistě žila i P. Maria zcela v ústraní od světa: Nevycházela z chrámu, Život její byl životem stálého přemahání, stálé modlitby a stálé práce ve službě boží: Slouživ Bohu posty a modlitbami dnem i nocí. To jsou prostředky k zachování čistoty. Tak Maria střežila své smysly. Jediným přáním jejím bylo sloužiti Bohu. Šat její byl čistý, prostý, bez vypočítavosti na ješitnost a zalíbení se jiným. Jedla a pila jen tolik, kolik bylo třeba k zachování života a zdraví. Měla jistě i své přítelkyně, ale nebyly to dívky lehkomyslné, nýbrž duše šlechetné. Na všecky působil její příklad v řeči, chování i obcování s jinými. Měla i své zábavy, zábavy ovšem jen takové, kde duše její netrpěla. Maria i ráda četla v Písmu svatém. Napínavých a svůdných románů neznala.

Porovnejte život svůj, své práce, přátele, zábavy a četbu s tím, co jsem uvedl o P. Marii. Sami poznáváte, jak nutno duši obehnati ostnatým plotem, chcete-li i vy zachovati čistou.

Díky Bohu, že ještě nevymřely panenské duše! Nalézáme je nejen v klášteřích, nýbrž i ve světě. Žel Bohu, že vedle nich

[74]) Lk. 2, 37.

jsou přemnozí, jejichž mravní život budí hnus a opovržení! Mnohdy jsou ještě dětmi a již otroky hříšných vášní a náruživostí.

Odkud ten smutný zjev? Mládež se nedovede přemáhati, vše se jí dovoluje. Prostředí, biografy, špotné společnosti a špinavý tisk mají tu největší vinu. Náklonnost k smyslnosti je u člověka tak silná, že je nemožností bez sebepřemahání udržeti smyslnost v mezích, které přikazují rozum a víra.

Jak máme Pánu Bohu děkovati, že nám dal v P. Marii zářící příklad a nejlepší učitelku čistoty! Jak se můžeme od ní učiti milovati ústraní, přísně střežiti své smysly, opatrnosti v obcování s jinými, volbě a míře zábav, pilné práci a ustavičné modlitbě! „Bůh nepovolal nás k nečistotě, nýbrž k posvěcení.“[75]) „Smilství a všeliká nečistota nebudiž ani jmenována mezi vámi, jak sluší na věřící; taktéž ani mrzkost a prázdné tlachání neb vtipkování.“[76]) „Tělo není pro smilství, nýbrž pro Pána.“[77]) To nejsou slova má, nýbrž apoštola, nádoby vyvolené!

2. Maria je o c h r á n k y n í čistoty. Zachování čistoty nebo její znovudosažení jsou nejlíbeznější plody, které pobožnost mariánská přináší. Maria pomáhá čistotu chrániti, ona pomáhá i k jejímu znovudosažení.

Maria pomáhá čistotu chrániti. Matka miluje zvláště to dítě, které se jí nejvíce podobá. Mají tedy všichni, kteří jsou čistého srdce, zvláštní nárok na lásku a ochranu matky boží; jsou jejími miláčky. Matka vštěpuje dětem do srdce hlavně tu ctnost, kterou sama vyniká; pracovitá matka vychovává pracovité dcery, matka ješitná vychovává dcery ješitně. Nejúčinnějším výchovným prostředkem zůstane vždycky dobrý příklad. Může někdo mysliti na Marii, může k ní pohlížeti, může tuto čistou, panenskou matku vytrvale milovati, nemá-li lásky k čistotě, není-li čistým na těle i na duši? Zkušenost i dějiny svatých dokazují, že čistí jinoši a čisté dívky milovali dětinnou láskou P. Marii. Svatý Alois, sv. Stanislav, Jan Berchman jsou velikými ctiteli matky boží. Jen lásce k Neposkvrněné děkují, že si zachovali perlu čistoty. Maria svým ctitelům vlévá lásku k čistotě a poskytuje jim i ochranu k zachování této ctnosti.

Pohlíží Maria s odporem na ty, kteří nejsou čistého srdce? Nepohlíží! Nečistotu nenávidí, ale s nečistými má soucit. Právě proto, že nečistotu tak hrozně nenávidí, naplňuje ji největší bolestí, je-li duše touto špínou poskvrněna. Podává tedy každému i největšímu hříšníkovi ruku pomocnou a pozdvihuje každého, kdo se s důvěrou její ruky uchopí a drží, z bahna hříchu. Kolik je těch, kteří jí děkují, že po mnohých a potupných pádech konečně zvítězili nad tělesnými žádostmi! Myslí-li nečisté srdce

[75]) 1. Thes. 4, 7.
[76]) Efes. 5, 3—4.
[77]) 1. Kor. 6, 13.

na Marii, dělá mu svědomí trpké výčitky, musí zanechati špatné cesty.

Jest ještě jiný vážný důvod, proč mariánská úcta je velice důležitou pro jinocha. Mládí je dobou probouzejících se pudů, tedy dobou velmi nebezpečnou. Probouzejí se tu jisté sklony k dívčímu světu. Není-li jinoch opatrným a svědomitým, snadno vede tento sklon k hříšným výstřednostem. Šťastný jinoch, který v té době pohlíží na nejčistotnější, nejšlechetnější ženskou bytost, P. Marii! To je láska, která není nebezpečnou, nýbrž zušlechťuje, neohrožuje nevinnost, nýbrž pojišťuje.

Mariánské kongregace jsou nejbezpečnějším útočištěm a nejlepší školou čistoty. Jeť jejich účelem úcta P. Marie a touto úctou vésti jednotlivé stavy k dokonalosti. Stavovskou povinností mládeže jest nevinnost. V této přetěžké době, katolická mládeži, řaď se ráda pod mariánské prapory!

Kdo jste čistého srdce, svěřte svou ctnost ochraně P. Marie, abyste svou čistotu neztratili; komu svědomí činí výčitky, utec se k Marii, aby pomohla rány zahojiti.

„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Maria, matko krásného milování, vypros nám milost, abychom čistými byli a čistými zůstali.

18. května.

Panna Maria vzorem manželům.

Požehnaná's ty mezi ženami.
Lk. 1, 42.

Maria je vzorem všem stavům. Dětem je vzorem poslušnosti, mládeži vzorem panenské čistoty, kněžím proto, že svým božským mateřstvím je s Kristem ještě těsněji spojena než sám kněz, a že je královnou apoštolů. Králům, že byla z královského rodu Davidova, a jako matka boží je královnou nebe a země a při tom tak pokorná! Dělnictvu svou' prací, manželům, že sama v manželství žila.

1. Maria žila s Josefem v řádném manželství, ovšem bylo to manželství panenské, neboť oba slíbili Bohu ustavičnou čistotu.

Svatí Otcové uvádějí různé důvody, proč Bůh chtěl, aby Maria s Josefem uzavřeli řádné manželství. Především, aby dobré jméno P. Marie neutrpělo, neboť tajemství panenského početí Páně mělo světu býti zjeveno teprve tehdy, až byla víra v božství Kristovo zapustila pevné kořeny. Dále měla Maria míti v Josefovi ve všech nesnázích života věrnou oporu. Sv. Ignác, mučedník, míní, že tak chtěl Bůh ďáblovi zatajiti panenské početí Páně.

Bůh chtěl tak i manželství posvětiti a manželům dáti překrásný vzor manželských ctností.

2. Maria uzavřela s Josefem manželství jen proto, že to byla vůle boží. Maria slíbila Bohu neodvolatelně stálé panenství a byla ochotna raději zříci se svatého manželství než panenství. I sv. Josef byl panicem, i on slíbil Bohu ustavičnou čistotu. Je jisto, že Josef egyptský byl předobrazem sv. Josefa. Josef egyptský vyznamenal se právě svou čistotou jako chlapec i jinoch, a jen proto, že vytrvale odrážel svůdnou ženu, dostal se do žaláře.

Svaté manželství Marie s Josefem vylučovalo tudíž všecky neušlechtilé pohnutky, hlavní pohnutkou byla tu vůle boží.

Šťastná manželství, která se uzavírají před Bohem! Kdy se uzavírají taková manželství? Když mladí lidé se táží: Je to vůle boží, abychom vstoupili v manželství? Je ženich, je nevěsta tím a tou, koho a kterou Bůh pro mne určil?

Mohu to věděti? Přirozeně, že se nebudu tázati vášně, nýbrž rozumu, že musím prositi o osvícení a raditi se s rodiči a se zpovědníkem. Jsi povolán a povolána k manželství, budete-li moci v tom stavu nejlépe hříchů se varovati. „Kdo nemají zdrželivosti, vstuptež v manželství.“[78]) Zda je to osoba, kterou Bůh vám určil, poznáte, všímáte-li si, zda ženich či nevěsta konají věrně a svědomitě své náboženské povinnosti, zda budou oporou v dobrém.

Manželství uzavírají se dnes příliš lehkovážně! Při uzavírání manželství nemyslí se ani na Boha ani na duši. Nevěsta se nestará, je-li ženich věřícím a koná své náboženské povinnosti; hledí na krásu, postavení a peníze; ženich se nestará, zda nevěsta je katoličkou, dobrou a svědomitou. Taková manželství nejsou šťastná, nejsou před Bohem uzavřená. Můžeme se potom diviti, není-li v manželství věrnosti, lásky, pokoje a požehnání? Věrnost, láska a požehnání jsou děti náboženství!

3. O věrnosti Marie a Josefa zbytečno mluviti, ta se rozumí sama sebou při duších panenských. Chci poukázati na poslušnost, kterou Maria sv. Josefovi prokazovala.

Ač byl sv. Josef velikým světcem a moudrým mužem a jako pěstoun Páně a snoubenec P. Marie vyznamenán velikou důstojností, předčila ho přece Maria nekonečně důstojností, svatostí i moudrostí. Jako muž byl hlavou sv. Rodiny; byla mu tedy P. Maria povinna poslušností jako církev Kristu a každá žena muži svému.

Je jisto, že nebylo nad Marii poslušnější ženy. Maria věděla, že Bůh ustanovil muže za hlavu, viděla tedy ve sv. Josefovi zástupce božího; bylo jí tedy každé jeho přání rozkazem, neboť jedinou touhou její bylo plniti nejdokonaleji vůli boží. Ochotně

[78]) 1. Kor. 7, 9.

následovala ho do Betlema, Egypta, Nazareta. Ani jedenkráte mu neodporovala, nebyla svéhlavou, nevyčítala. V tomto zrcadle shlížejte se často, katolické ženy! Namítnete snad, že Maria měla svatého muže. To je pravda. Sv. Josef byl tichý, pilný, domácký. Ale kdyby byl měl i chyby, Maria byla by ho stejně dokonale poslouchala, poněvadž věděla, že jí byl od Boha dán za hlavu.

4. Svatá láska spojovala tato dvě srdce. Tato láska byla právě proto tak velikou, silnou a vytrvalou, že nespočívala na smyslné náklonnosti, nýbrž na vzájemné úctě a souhlasu smýšlení. Tato láska nevadla. Krása mizí, uvadá jako květ, vášnivá náklonnost mění se pomalu v opak; láska, která z Boha vyzařuje a na ctnosti spočívá, neuvadá. Šťastní manželé, které spojuje taková láska!

5. Maria a Josef se vzájemně posvěcovali. Každé slovo, každý pohled, každý skutek P. Marie byl povzbuzením a poučením pro sv. Josefa. Z celého života P. Marie vyzařovala láska k Bohu a bližnímu a nejvznešenější dokonalost. Zbožnost, čistota, pokora, tichost, trpělivost byly jejími stálými průvodci, v obličeji zářila radost Ducha svatého. Šťastný muž, jemuž je žena zářným příkladem jako P. Maria sv. Josefovi! Taková žena je drahocenným pokladem muži svému.

I sv. Josef činil pokroky v ctnostech a dokonalosti. I jeho život byl jí povzbuzením. Jak mocně na ni působila jeho poslušnost, když hned, bez reptání a odporu, vykonal těžký příkaz andělův!

Šťastni věru manželé, kteří se vzájemně podporují a posvěcují ctnostným křesťanským životem a svědomitým plněním svých stavovských povinností! Jak je to smutné, když manželství mnohým není prostředkem vzájemného posvěcování, nýbrž příčinou nesčetných hříchů a společného zavržení, poněvadž manželství, které podle svaté vůle boží má býti dárkyní života, stává se jim vražedkyní života. Je to jedna z nejjistějších známek hlubokého mravního úpadku. Dnes se zneužívá manželství tak, že brzo bude více rakví než kolébek.

6. Manželství P. Marie se sv. Josefem bylo Bohem požehnáno, třeba bylo panenské a panenským i zůstalo. Panenská matka darovala panenskému muži schovance, spásu světa, očekávaného a zaslíbeného Vykupitele, v němž jsou požehnána všecka pokolení země. Toto dítě učinilo Marii nejšťastnější matkou, požehnanou mezi ženami, matkou boží a královnou nebe i země. Toto dítě učinilo sv. Josefa, svého pěstouna, nejšťastnějším otcem. Šťastný jsi, sv. Josefe, žes směl božské dítě nositi, chrániti a z výdělku rukou svých živiti! Toto dítě novými, ještě pevnějšími a světějšími pouty lásky spojilo obě srdce.

Děti jsou požehnáním božím! Kéž by toho byli pamětlivi katoličtí manželé. Největším štěstím pro katolické rodiče je, dá-li

jim Pán Bůh hodného syna, jenž se stane knězem, hodnou dceru, která své panenství zasvětí Bohu a blahu bližního.

7. Manželství P. Marie se sv. Josefem uzavřeno bylo z vůle boží a před Bohem, oba svědomitě a dokonale plnili své povinnosti, a přece i toto svaté manželství mělo své kříže a utrpení. To budiž útěchou přemnohým manželům. Sotva bylo manželství uzavřeno a P. Maria stala se matkou boží, trápily a mučily hrozné pochybnosti duši Josefovu. Byl přesvědčen o věrnosti P. Marie, nepochyboval o ní ani dost málo, ale skryto mu zůstávalo veliké tajemství vtělení Syna božího a proto duše byla trápena bolestným neklidem; chce Marii tajně propustiti. Tu přichází anděl, poučí ho a učiní konec hroznému trápení. Jak nesmírně Maria trpěla se sv. Josefem! Proč to vše Bůh na sv. Josefa dopustil? Jistě, aby ho ještě více očistil a manželům tímto těžkým utrpením Marie a Josefa dal milost, aby mohli odporovati falešnému podezření, hlavnímu to nepříteli manželského štěstí.

Sotva minulo jedno utrpení, nastává druhé. Nenašli v Betlemě přístřeší v lidských příbytcích. A nová utrpení, nové zkoušky, nová navštívení — útěk do Egypta, vyhnanství, ztráta božského dítěte.

I nejdokonalejší, nejsvětější a Bohu nejmilejší manželství mělo své kříže! I manželé musí křížem a utrpením zasloužiti nebe sobě a dětem boží požehnání. Koho Bůh miluje, křížkem ho navštěvuje.

Dostaví-li se utrpení, neztrácejte naděje! Cesta křížová je nejbezpečnější cestou k věčné slávě. Maria Panno, panenská nevěsto Ježíšova pěstouna, vypros u svého božského Syna všem manželům hojně milosti, aby těžké povinnosti svého stavu mohli věrně plniti až do smrti a shledali se s tebou v království božím.

19. května.

Proč se Maria Panna modlila?

Velebí duše má Hospodina. Lk. 1, 46.

Sv. Pavel ve všech svých listech zmiňuje se o modlitbě. Jednou prosí věřící o modlitbu, jindy jim připomíná, že stále jich vzpomíná v modlitbě, zase věřící vyzývá k modlitbě děkovné nebo vypočítává různé záležitosti a potřeby, za které se mají modliti. Z toho viděti, že modlitba má veliký význam pro křesťanský život. Sv. Augustin praví: „Kdo se umí dobře modliti, umí i dobře žíti.“ Dobrá modlitba a zbožný život jdou spolu ruku v ruce.

Maria je nám vzorem křesťanského života i v prostředcích, k nimž náleží v první řadě modlitba. Maria je nám vzorem v oceňování modlitby a ve vykonávání modlitby. Proč se Maria modlila a jak se modlila? Zodpovědění první otázky nám ukáže význam a potřebu modlitby, druhé umění dobře se modliti.

Proč se Maria modlila?

1. Poněvadž byla rozumnou bytostí. Jediný Bůh se nemusí modliti, on jediný je nekonečně dokonalý, každá jiná rozumná bytost musí se modliti.

Vidíme-li krásný obraz, tážeme se, kdo ho vymaloval. Obdivujeme malíře, chválíme ho. Pohlédneme-li na hvězdnaté nebe, pozorujeme-li vše kolem sebe, vidíme všude divy všemohoucnosti, moudrosti a dobroty boží. A ještě více podivuhodnějším je Bůh v řádu nadpřirozeném, ve vtělení, životě a utrpení svého Syna, v založení a rozšíření církve, v milosti. Je tedy zcela rozumno, že Boha chválíme a velebíme v řádu přirozenosti i milosti. To je modlitba, modlitba chvály. Čím více rozum proniká řád přirozený i nadpřirozený, tím více poznává Boha a tím hlasitěji musí chváliti a velebiti jeho moc a moudrost, spravedlnost a milosrdenství.

Kromě Pána Ježíše neměl nikdo tak otevřené oko a citlivé srdce pro krásy přírody jako P. Maria. Všude viděla stopy moudrosti, moci a dobroty boží a pociťovala povinnost Boha chváliti a velebiti. Žalmy, jichž židé hlavně při modlitbě užívali, které ještě dnes jsou hlavní součástkou modlitby břevíře, jsou plny chvály a obdivu Boha v přírodě. Všecky Maria znala a modlila se je. A dále. Kdo vnikl tak hluboko v tajemství vtělení věčného Slova jako P. Maria? Vtělení Syna božího je nejvelikolepější zjevení nekonečné božské dokonalosti, moci a moudrosti, spravedlnosti a milosrdenství. Dílo vykoupení zvěstuje velikost boží mnohem jasněji než obloha.

Nikdo také hlasitěji nevelebil moc a milosrdenství boží jako P. Maria. „Velebí duše má Hospodina, a zaplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém... On učinil mocné věci ramenem svým... jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení.“ Není to vznešená modlitba chvály, chvalozpěv moci a dobroty boží?

Topí-li se někdo, netřeba mu říkati, aby volal o pomoc, pud sebezachování ho k tomu sám nutí. Jak často jsme v nebezpečí těla i duše! A kolik bídy tělesné a duchovní kolem nás! Je tedy zcela přirozené a rozumné volati k Bohu o pomoc. Činíme-li tak, modlíme se a tato modlitba je modlitbou prosby.

Žádný tvor nepoznával tak jasně jako P. Maria, že Bůh je dárcem všeho dobra a že musíme svou závislost na Bohu uznávati prosebnou modlitbou. — V modlitbě prosebné je něco více, než jen pouhé uznávání naší slabosti, je v ní i uznání boží dokonalosti. Jak to? — Prosíme-li Boha o něco, uznáváme, že nás

Bůh slyší, že je všudypřítomný. Jsme-li v nebezpečí, nevoláme toho, kdo je od nás hodně daleko, ten nás neslyší, nemůže nám tedy pomoci. — Modlíme-li se, doznáváme, že Bůh pomoci může, že je všemohoucí. — Nebudeme prositi malé dítě, aby nás z vody vytáhlo, nemá k tomu síly. — Modlíme-li se, doznáváme, že Bůh je milosrdný, že je ochoten nám pomoci. Bude někdo lakomce prositi o almužnu? — Odvoláváme-li se při modlitbě na zaslíbení boží, vyznáváme, že Bůh je věrný, že nám pomůže, poněvadž nám to slíbil. — Modlíme-li se, doznáváme, že jsme ubožáky, že vše máme od Boha. Modlíme-li se, prosíme Boha o něco, nečiníme tak proto, aby Bůh věděl, že něčeho potřebujeme, že nám něco chybí, Bůh to ví mnohem spíše než my. Modlíme se, abychom vyznávali nekonečnou dokonalost božskou. Modlitba je tedy skutečným oslavováním Boha, skutečná bohoslužba.

Maria chtěla jedině Boha oslavovati, proto její modlitba byla modlitbou prosby. Maria nejvíce milovala bližního,. hříšnost světa a tělesné i duchovní potřeby lidstva dojímaly nesmírně její srdce. Čím je člověk šlechetnější, tím více pociťuje bídu bližního jako bídu svou. Záležitosti Kristovy byly i jejími záležitostmi. Záležitosti Kristovy jsou záležitostmi celého lidstva, uzavírala tedy Maria do svých prosebných modliteb i záležitosti celého lidstva.

Prokázál-li nám někdo dobrodiní, chceme vděčné smýšlení i na venek projeviti. Jediným dobrodincem, dobrodincem největším, je Bůh. Jako ryba ve vodě ploveme i my v dobrodincích božích. Je tedy zcela rozumné, že Bohu děkujeme za všecky dary a milosti. Činíme-li tak, pak naše modlitba je modlitbou díků.

Marii vyznamenal Bůh nejvíce, měla tedy nejvíce důvodů Bohu děkovati. Myslíte, že Maria neuznávala a neznala milostí, které jí Bůh dal? „Veliké věci učinil mi ten, jenž je mocný.“ Uznává a zná tyto milosti v celém rozsahu, ví, že ji budou velebiti všecka pokolení. „Od této chvíle blahoslaviti mě budou všecka pokolení.“ Myslíte, že Maria neměla vděčné srdce? Magnificat je výlev díků nejvděčnějšího srdce! Je to nejlepší hymnus díků, jaký kdy svět slyšel!

Urazí-li dítě rodiče, pokládá za svou povinnost je odprositi. Maria Boha nikdy neurazila, nepotřebovala tedy modlitby smírné pro sebe, ale prosila Boha za hříšníky. Mojžíš prosil Boha za smilování pro hříšníky lidu svého, Abraham prosil za ušetření hříšných měst, Maria, matka milosrdenství, útočiště hříšníků, prosí o smilování pro hříšníky.

Maria se modlila, že byla tvorem rozumným.

2. Maria se modlila, aby vyplnila příkaz Kristův. „Jest potřebí vždycky se modliti, a neustávati.“[79]) „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno.“[80])

[79]) Lk. 18, 1.
[80]) Mt. 7, 7.

Jako všecka přikázání, plnila i toto přikázání P. Maria nejdokonaleji, což poznáme při pojednání: Jak se Maria modlila.

3. I Marii byla modlitba nutným prostředkem milosti. Milost modliti se dostáváme od Boha, ostatní milosti připojil na modlitbu. Tento zákon platil i pro Marii. Sama praví: „Lačné naplnil dobrými věcmi."

4. Proč se Maria modlila? Aby následovala Krista. Když žena volala k Spasiteli: „Blahoslavený život, který tebe nosil," odpověděl jí: „Ovšem, blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a a ostříhati ho."[81]) Tím chtěl říci, že svatou matku jeho především proto nutno blahoslaviti, že každé slovo boží věrně v srdci zachovává a v životě svém věrně ho následuje.

Kristus učil nás modlitbě slovem i příkladem. Tu pronáší chvalozpěv: „Velebím tebe, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je nedospělým,"[82]) tu se modlí za sebe, za svou lidskou přirozenost: „Otče, oslav Syna svého,"[83]) jindy se modlí za jiné: „Šimone, Šimone, prosil jsem za tebe, aby nezhynula víra tvá."[84]) Spasitel na vše se připravoval modlitbou. Před vyvolením dvanácti modlil se celou noc na hoře. Před zaslíbením Nejsvětější svátosti prodlel na modlitbě celou noc. Před svým utrpením modlil se tři hodiny na hoře Olivetské. Jeho první slovo na kříži byla modlitba za nepřátele, poslední jeho slovo byla modlitba: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého." Znáte jeho překrásná podobenství, která nám mají vlévati lásku a důvěru k modlitbě. Vypravuje o člověku, který pozdě večer dostal návštěvu. Hosté přišli z daleka a měli hlad. Hostitel neměl doma chleba, šel k sousedovi a nepřestal klepati, až soused vyšel a dal mu chléb. Co tím chce Spasitel říci? Máme tak dlouho Boha prositi, až nás vyslyší! Spasitel praví: „Čí je který člověk mezi vámi, jenž podá synu svému kámen, když bude ho prositi za chléb?"[85]) Spasitel snažil se všemožně, aby nám slovem i příkladem vlil do srdce lásku k modlitbě. Slova a příklad Kristův nalezla nejúrodnější půdu v srdci P. Marie. Ona milovala modlitbu dříve, než se stala matkou boží. Anděl zastihl ji při modlitbě, v modlitbě obcovala s Bohem, modlitba byla jí nejvznešenější povinností, největší ctí, nejsladším štěstím. Jak stoupla její láska k modlitbě a horlivost v modlitbě příkladem a slovem Kristovým!

Tytéž důvody platí i pro nás. I my musíme Boha chváliti a velebiti jako rozumní tvorové při pohledu na díla a milosti jeho; musíme také uznávati jeho nekonečnou dokonalost a na-

[81]) Lk. 11, 27—28.
[82]) Lk. 10, 21.
[83]) Jan 17, 1.
[84]) Lk. 22, 32.
[85]) Mt. 7, 9.

prostou závislost na něm; i my jsme povinni mu děkovati za všecky dary a milosti. Nevděk k Bohu má mnohem horší následky než si myslíme. Proč nechal Bůh pohany jíti jejich cestami? Proto, že mu neděkovali za přirozené dary. Vděčnému žebrákovi rádi dáme almužnu opět, nevděčného odmítneme. I my přijali od Boha nesmírně mnoho. Jsme slepí a nedovedeme si darů božích vážiti. Sotva mu poděkujeme za život a denní chléb. Jsme slabí a potřebujeme mnohem více modlitby prosebné než jí potřebovala P. Maria. A nemáme vážných důvodů prositi Boha za odpuštění přemnohých hříchů?

I my musíme plniti příkaz Spasitelův: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati.“ Modleme se rádi, neboť bez modlitby není milosti, bez milosti pak není spásy. Spasitel je naším učitelem. Poslouchejme ho jako P. Maria, napodobujme jeho příklad jako ona! Maria, pomocnice křesťanů, vypros nám milost, abychom se rádi modlili, Kristův příkaz plnili a dosáhli věčné blaženosti.

20. května.

Jak se P. Maria modlila?

A duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém. Lk. 1, 47.

Čtyři mariánské obrazy představují nám P. Marii při modlitbě: Zvěstování P. Marie; Klanění se P. Marie božskému dítku v jesličkách; P. Maria při seslání Ducha svatého mezi apoštoly; Modlící se P. Maria v katakombách.

Časté znázorňování modlící se P. Marie ukazuje, že modlitba v životě P. Marie zaujímá významné postavení, že Maria se v tomto umění vyznamenala. Nemůže ani jinak býti. Učitelem modlitby je Duch svatý. Maria byla stále jeho nejlepší a nejučelivější žákyní a vtělením Syna božího vstoupila v nejtěsnější styk s Duchem svatým; jest jeho nevěstou. Duch sv. přivedl svou nevěstu v modlitbě k největší dokonalosti. Maria navštěvovala ještě jinou školu modlitby. Apoštolové jen krátkou dobu stýkali se se Spasitelem a jeho příklad takovou horlivostí je nadchnul k modlitbě, že ho prosili, aby je naučil modliti se. Maria třicet let s ním žila, pracovala a modlila se. Jakou horlivostí k modlitbě muselo hořeti její srdce!

Poněvadž modlitba P. Marie měla všecky vlastnosti dobré modlitby v míře nejdokonalejší a všecky druhy modlitby nejlépe vystihla a se modlila, jest nám i tu nejkrásnějším příkladem.

1. Modlitba P. Marie měla všecky vlastnosti dobré modlitby. Které vlastnosti musí míti dobrá modlitba?

Přihlížíme-li k Bohu, musí býti modlitba nábožná a důvěrná; přihlížíme-li k sobě, musí býti pokorná; pokorný publikán v chrámu Bohu se líbil, pyšný fariseus nelíbil; přihlížíme-li k obsahu, musí býti apoštolská; přihlížíme-li k trvání, musí býti vytrvalá.

Modlitba P. Marie měla všecky tyto vlastnosti v nejvyšší míře. Modlitba naše je nábožnou, zabýváme-li se při modlitbě jen Bohem.

Kéž bychom mohli jen jednou viděti P. Marii modliti se! Jistě rozkošná podívaná pro nebe i zemi! Jen jednu modlitbu P. Marie známe, její Magnificat. Jak krásná to modlitba! Jaký žár zbožnosti již v prvních slovech: „Velebí duše má Hospodina, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém!" Jaká odevzdanost srdce Bohu zní z její odpovědi andělu: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého!" Všecko chce činiti, co Bůh od ní požaduje. Maria neměla nezřízených žádostí a náklonností, její srdce patřilo jedině Bohu, byla tedy i její modlitba bez veškeré roztržitosti. Je-li prach peří čistý a suchý, stačí nepatrné dechnutí a vznáší se do výše; přilepí-li se někde pevně, neodtrhne ho ani vichr. Nám bývá modlitba mnohdy tak těžkou pro přílišnou přilnulost k věcem pozemským, musíme tedy takořka srdce násilně odtrhnouti, chceme-li je v modlitbě k Bohu povznésti. Marii modlitba nebyla těžkou, proto právem jmenuje ji církev „vznešenou nádobou pobožnosti". Modlitba P. Marie byla nábožnou.

A byla i důvěrnou. „Postrádá-li někdo z vás moudrosti, žádej ji od Boha, jenž dává všem. Žádej však ve víře, nic nepochybuje, neboť kdo pochybuje, podobá se vlně mořské, která větrem se čeří a zmítá; jen ať se nedomnívá člověk takový, že dostane něco od Pána."[86])

Víme, jak velikou byla víra a důvěra P. Marie. S jakou důvěrou, ba jistotou vyslyšení přednesla svou prosbu Pánu při svatbě v Káni! V této důvěře řekla služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte!"

Přihlížíme-li k sobě, musí naše modlitba býti pokornou. Nepotřebujeme dokazovati, že modlitba P. Marie byla pokornou, uvážíme-li velikost její pokory. „Aj já dívka Páně," mluví ve chvíli vyvolení za matku boží!

Přihlížíme-li k obsahu modlitby, musí býti apoštolská. I tuto vlastnost měla modlitba P. Marie. Spasitel učí nás apoštolské modlitbě v Otčenáši. Neříká Otče můj, nýbrž Otče náš. Jako Kristus umřel za všechny lidi a všecky lidi sjednotil jako údy jednoho těla, máme se i my při modlitbě cítiti údy jednoho těla, dětmi jedné rodiny a proto modliti se za zájmy celého lidstva. Proto říkáme: „Posvěť se jméno tvé." Nejen já, všichni lidé mají jméno boží světiti. Tak to jde celým Otčenášem. Nikdo tak hluboce

[86]) Jak. 1, 5—7.

nepochopil ducha Ježíšova jako P. Maria, byla tedy její modlitba nejpodobnější modlitbě Pána i ve smyslu apoštolském. Maria do své modlitby zahrnovala všecky zájmy Boha a lidstva, jak se slušelo na matku boží a matku Vykupitele celého lidstva.

Přihlížíme-li k trvání, musí býti modlitba v y t r v a l o u. Maria se modlila vytrvale, lépe řečeno celý život její byl nepřetržitou modlitbou. Ona nejdokonaleji plnila napomenutí Kristovo: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati.“ Již v útlém věku byla při chrámu a tu „sloužila Bohu dnem i nocí, posty a modlitbami“ a tak se dálo po celý život.

Modlitba P. Marie měla všecky vlastnosti dobré modlitby.

2. M a r i a p ě s t o v a l a v š e c k y d r u h y m o d l i t b y. Modlila se ústy modlitbu chvály, prosby, díků, smíření a to nejdokonaleji.

Maria pěstovala i m o d l i t b u r o z j í m a v o u. „Maria však zachovávala ta slova, uvažujíc je v srdci svém.“ Co od pastýřů slyšela, srovnávala se svým zjevením a obdivovala podivuhodný souhlas různých svědectví božích o vtělení Syna božího. Zachovávala ta slova v srdci svém, zachovávala je pečlivě pro sebe jako stálý předmět rozjímání, zachovávala je i pro nás jako poklad poučení, z něhož by čerpali apoštolové a evangelisté a skrze ně celá církev.

Stálou modlitbou zůstala P. Maria ve stálém spojení s Bohem, svou modlitbou zasloužila si největší milost, svou modlitbou původce milosti, Syna božího, přivolala na zem. V modlitbě nacházela sladkou útěchu, z modlitby čerpala sílu k heroickému životu obětí.

T y t o u ž i t k y máme a můžeme i my míti z modlitby. Kéž bychom se tak dobře modlili jako P. Maria! Nám se při modlitbě často nedostává potřebné úcty. Má-li býti lépe, musíme se říditi napomenutím Ducha svatého: „Před modlitbou připrav duši svou, a nebuď jako člověk, jenž pokouší Boha.“[87]) Před modlitbou máme sebrati mysl svou, a trvá-li modlitba déle, nebo pozorujeme-li, že jsme roztržití, musíme zase mysl svou sebrati a k modlitbě upoutati. Začínati modlitby bez přípravy, znamená od Boha zázrak bez potřeby požadovati, což je pokoušení Pána Boha.

Modleme se vytrvale. Nesmíme Bohu předpisovati čas a způsob vyslyšení. Nesmíme Bohu předpisovati cestu, kterou nás chce k nebi vésti, nýbrž musíme jíti tou cestou, kterou Bůh chce. Nevíme zda to, zač prosíme, je nám prospěšné, musíme však pevně býti o tom přesvědčeni, že nám Bůh neodepře nic, co je spasitelné a potřebné. Nedostatek pobožnosti musíme nahraditi pokorným smýšlením. Vzpomeňme, jak Bohu se líbila pokorná modlitba publikánova.

[87]) Sir. 18, 23.

Následujme P. Marii i v modlitbě apoštolské, nepamatujme jen na sebe a své záležitosti! Spasitel přímo a výslovně vybízí modliti se za dobré kněze. „Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou.“[88]) Modleme se za obrácení hříšníků, za pohany, schismatiky, bludaře a za všecky potřeby církve svaté. Tak splníme napomenutí Spasitele: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati.“

Modlíme-li se dobře, budeme jako P. Maria čerpati z modlitby mnohé užitky pro sebe i pro jiné, zvláště pro ty, které nám Bůh nějakým způsobem svěřil. Maria, vznešená nádobo pobožnosti, vypros nám milost dobré a vytrvalé modlitby!

21. května.

Panna Maria vzorem křesťanské práce.

V potu tváře jísti budeš chléb.
1. Moj. 3, 19.

Modli se a pracuj! To je staré, správně křesťanské životní pravidlo. Je v něm dobrý kus křesťanské životní moudrosti. Křesťan vidí v práci nejen nutný prostředek k udržení života či blahobytu, nýbrž i prostředek k věčné spáse. Z práce má nejen časný, nýbrž i věčný zisk.

Nestačí jen pracovati, nutno na práci pohlížeti okem křesťanským a konati ji s křesťanským smýšlením.

Maria je vzorem křesťanské práce. Pracovala a pohlížela na práci okem víry a konala ji nejdokonaleji.

1. Maria pracovala. Maria nebyla zahálčivou dámou, která pokládá práci za nedůstojnou. Duch svatý nakreslil nám v Písmě svatém obraz dobré ženy, jehož nejkrásnějším tahem je pracovitost. Tento obraz zahanbuje zahálčivé ženy.

Jak líčí Písmo svaté zdatnou ženu? „Pečuje o len a vlnu, pracuje radostnou rukou. Když ještě noc je, vstává, rozdává stravu své rodině, služebným svým jídlo. Z výtěžku rukou svých vinaří. Ovíjí silou svá bedra, uplatňuje své rámě.“ Jistě prací, neboť lenošením síly ubývá. „Nehasne v noci jí světlo. Ruce své na kužel klade, prsty pak třímají vřeteno. Ruku svou otvírá nuznému, dlaně své vztahuje k chuďasovi. Koberce a šat hotoví sobě. Pátrá, co v domě se děje, chleba bez práce nejí.“[89]) Taková žena líbí se Duchu svatému.

P. Maria, nevěsta Ducha sv., jistě nejlépe plnila úmysly Ducha svatého. Již v útlém mládí sloužila v chrámu dnem i nocí.

[88]) Mt. 9, 38.
[89]) Přís. 31, 12 a n.

Mezi družkami svými vyznamenávala se tu pílí a obratností. V Nazaretě konala všecky domácí práce, tkala a šaty zhotovovala. Příbytek byl sice malý, ale nezahálela ani chvilky, neboť ráda i jiným pomáhala a ze svých skrovných prostředků, získaných prací rukou svých, pomáhala i chudině. Ani po smrti Páně nezahálela, starajíc se o domácnost Janovu.

Pracovala po celý život. V očích světa nevykonala nic velikého a slavného, ale třeba práce její v očích světa byla nepatrnou, byla přece velikou v očích Boha pro smýšlení, jaké při práci měla, a pro dokonalost, s jakou práci vykonávala.

Dnes se pracuje mnoho, často až velmi mnoho, pracuje se i v neděle a tolik, že není času ani na modlitbu, na mši svatou, na přijetí svatých svátostí. Ale chybí tu pojetí práce ve smyslu křesťanském. Pracuje se proto, že je to nutností, že prací se vydělává chléb a získává blahobyt. To jsou přirozené důvody pro práci, kterými se řídí i pohan, křesťan má na práci hleděti okem víry.

2. Maria hleděla na práci okem víry. Na práci pohlížela jako na zákon stvoření. Pták se rodí, aby létal, člověk aby pracoval. Rozumem poznávala, že Bůh dal člověku ku práci čas, vlohy a sílu, že člověk má prací napodobiti Boha, jenž je stále činným. Věděla, že zahálka jest hříchem. I bohatí musí pracovati, čas a síly zhodnotiti, nechtějí-li propadnouti osudu lenivého služebníka, který zahrabal svou hřivnu. V práci viděla i zákon vykoupení, nejstarší, nejúctyhodnější a nejlepší pokání pro člověka. Nejstarší proto, že sahá až ke kolébce lidstva; nejúctyhodnější, že Bůh sám Adamovi a v něm nám všem je uložil; nejlepší, že Bůh nejlépe ví, co člověku prospívá. Pro P. Marii neměla práce charakter trestu jako pro nás, neboť byla uchráněna kletby hříchu dědičného. Bůh však chtěl, aby Maria jako božský její Syn jisté následky dědičného hříchu snášeli, jako je utrpení, smrt tělesná, počasí, chudoba, namáhavá práce. V práci viděla i zákon posvěcení. Celá svatost spočívá ve svědomitém plnění vůle boží. Bůh chce, abychom nesli jho práce, neboť sám ho lidstvu uložil. Každá práce ve stavu milosti a s úmyslem bohumilým konána, rozmnožuje naše zásluhy a to tím více, čím dokonaleji ji vykonáváme.

3. Maria vykonávala práci způsobem nejdokonalejším. Nepracovala ze zvyku, že to bylo nutností, pracovala, aby splnila vůli boží, byla tedy práce její skutečnou bohoslužbou. Práce, konaná s bohumilým úmyslem, je modlitbou, bohoslužbou!

Maria pracovala stále, od rána do večera, den za dnem, kromě soboty, kdy vůbec nepracovala, poněvadž i nejmenší práce byly přísně zákonem zakázány. Mnohé ženy moderní mají nejvíce práce právě v den Páně!

Maria pracovala vážně, práce její byla dokonalá, nepracovala jen proto, aby se zdálo, že nezahálí. Při tom pracovala s kli-

dem, bez kvapu a rozčilení, myslíc na Boha a prozpěvujíc nábožné žalmy. Ani v únavě nenařikala a nevzdychala, pracovala s Bohem, pracovala pro Ježíše a s Ježíšem. A jak teprve si cenila práce, když viděla Syna božího lopotiti se v dílně v potu tváře! Práce ji posvěcvoala, prací získávala si veliké zásluhy.

Kéž by i nás práce posvěcovala! Všecky důvody, které pohnuly P. Marii spojovati práci s modlitbou, platí i pro nás a to ve stupni mnohem vyšším. Přehlížíme-li, že i my máme zhodnotiti čas, schopnosti a síly způsobem člověka důstojným, má pro nás práce charakter pokání. V hříchu počati a zrozeni, připojili jsme k dědičnému hříchu ještě hříchy osobní. Tyto hříchy musí býti odpykány. Neučiníme-li tak v tomto životě, musíme za ně pykati na věčnosti v onom žaláři, odkud není východu. Upřímnou a kající zpovědí odpouští se nám s vinou i věčný trest, ale jen část trestů časných. Práce na zemi má vedle síly smírné i sílu záslužnou, na věčnosti trpíme bez zásluhy. Nebuďme pošetilci, kteří chtějí splácetí povinné dluhy na věčnosti! Nejlepším pokáním je práce vykonaná v křesťanském duchu. Tak nutno na práci pohlížeti. Je-li vám práce těžká, závidíte-li bohatým jejich pohodlný život, nezapomínejte, že Bůh přijímá váš pot a vaši únavu jako splátku vaší viny za hříchy. A boháči nehřeší? Ano, hřeší také, i oni mají splácetí prací viny za hříchy. Není však jen práce tělesná, je také práce duševní a ta je mnohdy ještě namáhavější. I bohatý musí odpykati hříchy. Neučiní-li tak, je to k jeho škodě!

K práci nutí nás ještě jiný důvod, který pro P. Marii neplatil. Maria neměla zlé žádostivosti, nebyla tedy pro ni zahálka tak nebezpečnou jako pro nás. Zahálka matkou všech neřestí. Je tedy pro člověka spasitelno, má-li hlavu i ruce plny práce. Nejvíce hříchů se páše ve dnech odpočinku. Namáhavá práce umrtvuje smyslnost, nepatrná práce činí člověka pokorným. Nejnespokojenějšími lidmi jsou pravidelně ti, kteří vše prohýří a propijí.

Všichni musíme pracovati. Pracujme tak, abychom z práce měli věčný zisk. Neznesvěcujme práci kletím a necudnými řečmi. Tím bychom se připravovali o všecku zásluhu. Pamatujme při práci na Boha, posvěcujme ji střelnými modlitbičkami. Pracujme ve stavu milosti boží, pracujme s úmyslem bohumilým. Taková práce je prací dítek božích, taková práce má u Boha velikou cenu a přináší zásluhu. Přistupujme často k svatým svátostem, abychom těžkou prací stali se milionáři v nebi.

S posvěcující milostí spojujme i dobrý úmysl. V práci nehledejme jen chléb, nýbrž i plnění vůle boží. Odměnu dává ten, pro koho pracujeme. Kdo chce odměnu od Boha, musí pracovati ve jménu božím. Kdo pracuje v těžkém hříchu a bez dobrého úmyslu, píše samé nuly a zapomíná před ně napsati nějakou číslici.

Život lidstva je velikým kajícím a pracovním procesím. Vpře-

du Spasitel s křížem práce. Kříž dřevěný nesl jen krátký čas, kříž práce po celý život. Za ním matka jeho také s křížem práce, pěstoun jeho tesař také s křížem práce na ramenou. Za nimi zástupy ze všech národů a stavů, které kříž práce posvětil a nebe jim zasloužil.

Pod křížem práce sténáme všichni. Neseme-li ten kříž ve spojení s Ježíšem a Marií, bude nám poutnickou holí k nebi. Maria, vypros nám milost, abychom kříž práce trpělivě nesli a do nebe došli!

22. května.

Co Panna Maria trpěla.

Stála pak u kříže Ježíšova jeho matka. Jan 19, 25.

Kdo chce křesťansky žíti, musí trpěti. „Kristus trpěl za vás, zůstavuje vám příklad, abyste následovali šlépějí jeho.“[90]) Jako Kristus utrpením a křížem vešel do slávy své, musíme si i my zasloužiti nebe křížem a utrpením. I Maria mnoho trpěla. Trpěla tolik a tak, že je nám v utrpení zářícím příkladem a vzorem.

1. P. Maria trpěla mnoho. Celý život její byl stálým, nekrvavým mučednictvím. Jak toužila po Vykupiteli! A již tehdy měla největší soucit s Mesiášem. Kdykoli čtla předpovědi proroků o utrpení Spasitele skrápěly slzy její líce. Co zkusila, když ji chtěl sv. Josef propustiti! Co zkusila v Betlemě, jakou bolest pocítila při proroctví Simeonově, že duši její pronikne meč. Co zkusila na útěku do Egypta; co zkusila, když Ježíše po tři dni hledala. „Synu, proč jsi nám tak učinil? S bolestí hledali jsme tebe.“[91]) Jediná výčitka z úst svaté matky. Jak hrozná musela býti bolest jejího srdce! Co zkusila, když jí Ježíš vypravoval o svém utrpení, když před ní chtěli ho svrhnouti se skály, když viděla zlobu a nenávist fariseů, když slyšela o jejich úmyslech usmrtiti Ježíše! Spasitel praví: „Mám však pokřtěn býti křtem — t. j. křest krve, ukřižování — a kterak jsem tísněn, dokavád se nevykoná.“[92]) Myšlenka, že Kristus bude nesmírně trpěti, mučila hrozně a stále i mateřské srdce P. Marie.

2. Maria nesmírně trpěla s božským Synem ve chvílích utrpení. Maria se dovídá o slovech Pána, že vstupuje do Jerusalema, aby tam trpěl a zemřel. Spěchá, aby se s ním rozloučila a trpěla. Jen matky dovedou pochopiti bolest ma-

[90]) 1. Petr. 2, 21.
[91]) Lk. 2, 48.
[92]) Lk. 12, 50.

teřského srdce v té chvíli. Svědkové pašijových her vypravují, že jediné oko není suché při loučení P. Marie s Ježíšem. Jak těžko se loučí matka s dítětem, odchází-li z domu, jak těžko se loučila nejlepší matka s nejlepším dítětem, když šlo na smrt!

S utrpením Ježíšovým počalo i utrpení jeho matky. Tak hrozným si to nepředstavovala. Hroznou bolest, kterou pociťoval Ježíš v zahradě Getsemanské, pociťovalo i srdce matky. A docházejí zvěsti Jobovy: Ježíš je zajat, Jidáš ho políbením zradil, apoštolové utekli, svázaného vedou ho k velekněži. Strašlivé rány pro srdce mateřské!

Každá hodina přináší nové rány. Petr zapírá Krista, kterému se rouhají a zacházejí s ním jako se sprostým zločincem. To byla děsná noc pro mateřské srdce!

A ta potupa a bolesti Velkého Pátku! Posměch Herodův a jeho dvora, zuřivost svedeného lidu, jenž řve jako smyslů zbavený: „Krev jeho na nás a na naše děti! Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“[93]) Jak tento nevděk lidu mučil mateřské srdce!

A co trpěla, když ho bičovali! Každý úder zasáhl i srdce její. A při trním korunování každý ten osten pronikal i hlavu její.

Jak bolestné setkání Syna s matkou na cestě křížové! A což teprve na Kalvárii, když slyší a vidí, co se tu děje. Pod křížem stojí matka bolestná, aby viděla smrt svého Syna. Pozorujte a vizte a odpovězte, která matka na světě více trpěla! Vše, co Syn trpí na těle a na duši, trpí i ona v duši své. Utrpení Syna je i utrpením matky, utrpení matky rozmnožuje utrpení Synovo. Kdyby mu aspoň malou službu mohla prokázati, krev svatou setříti, hlavu zemdlenou pohladiti, žíznivé rty napojiti; nemůže, nesmí k svému dítěti! Co Maria pod křížem vytrpěla, nedá se vylíčiti, nemůžeme ani pochopiti.

Spasitel dotrpěl, ale matka ne. Kopí, které probodlo srdce jeho, probodlo strašlivou bolestí i srdce mateřské. A teď tu stojí opuštěná a bez pomoci. Každou minutou zvětšuje se nebezpečí, že nepřátelé ještě po smrti zneuctí božské tělo a zakopou je s lotry na hoře popravné.

Křesťanské umění znázorňuje matku bolestnou sedící pod křížem s mrtvým tělem Páně na klíně. Jaké nové rány pro srdce její, když viděla hluboké rány v nohách, rukou i boku, když viděla, že od paty nohy až k hlavě je to tělo samá rána a modřina! Můžeme se diviti jejímu bolestnému nářku: „Ó vy všichni, kteří kolem jdete cestou, pohleďte a vizte, je-li bolest jako bolest má?“[94])

A ještě smutná cesta ke hrobu. Dovedete pochopiti bolest matky u hrobu jediného dítěte? Stáli jste u hrobu drahého

[93]) Mt. 27, 22, 23 a 25.

[94]) Jer. pláč 1, 12.

otce nebo milované matky? To jsou jen slabá přirovnání k bolesti nejsvětější matky u hrobu nejsvětějšího Syna.

Celý život P. Marie byl opravdovým mučednictvím.

Kdo poznal jen tělesné bolesti, zná jen nepatrný díl lidského utrpení a takřka jen jeho vnější stránku. Jen ten ví, co znamená bolest, jehož srdce samo ji pocítilo nebo do rozbolněného srdce druhého nahlédl. Nejcitlivější je srdce mateřské. Ze všech srdcí mateřských zase nejcitlivějším bylo srdce matky boží. Maria je matkou nejlepší, a Syn, s nímž trpěla, dítětem nejlepším. K tomu ještě Maria chtěla i v utrpení Synu svému nejvíce se podobati. A jako božství Kristovo uschopňovalo jeho člověčenství nadlidsky trpěti, tak náplň milosti posilovala svatou matku a činila její srdce ještě citlivějším. Maria je matkou bolesti a královnou mučedníků.

Nezapomínejme bolestí matky své! Jako naše hříchy zavinily utrpení Kristovo, zavinily právě tak i utrpení P. Marie. Nezapomínejme toho! To je nejmenší míra vděčnosti, kterou jsme matce své povinni.

Utíkejme se v bolestech k matce bolestné! Ona nejlépe ví, co je bolest, ona nám nejlépe rozumí. Není bolesti, které sama nepocítila. Všecky potěšila, kdo ji s důvěrou vzývali a k ní se o pomoc utíkali. Potěšení zarmoucených nezklamalo nikoho. Vyprosí i nám sílu a milost nésti malý křížek, jen jí nerozmnožujme její bolest novými hříchy. Potěšení zarmoucených, oroduj za nás!

23. května.

Jak Panna Maria trpěla.

Hle, blahoslavíme ty, kteří vytrvali trpělivě. Jak. 5, 11.

Utrpení jest údělem člověka. Utrpení se nevyhneme, jest tedy nutno starati se, aby nám bylo prospěšné pro život věčný. Blahoslaveni budou ti, kdo vytrvají trpělivě. Jak máme trpěti, aby nám utrpení prospělo, učí nás svým příkladem P. Maria.

1. Jak trpěla P. Maria? S nejdokonalejší trpělivostí. Neslyšíme nejmenšího nářku jejího v Betlemě, ve vyhnanství, pod křížem. Trpce pociťovala chudobu božského dítka, bolesti, kterých nebyla ušetřena, dlouhé odloučení od svého Syna, ale nenaříkala. Jak nepatrnými jsou bolesti naše, srovnáme-li je s bolestmi matky Páně! A hned ztrácíme trpělivost a začínáme naříkati. Mnozí v netrpělivosti dají se strhnouti k reptání proti Bohu, ke klení a rouhání, začínají i pochybovati o spravedlnosti boží. Tím se nezbaví svého kříže, naopak ten kříž tlačí dvojnásob, který neradi neseme. Netrpělivostí ztrácíme požehnání, které kříž podle vůle boží měl nám dáti. — Maria trpěla nevinně,

my jsme si zrobili kříž sami svými hříchy a naříkáme, když máme volati: zasloužil jsem toho.

Maria trpěla s největší vlídností. Způsobil-li nám někdo bolest, zůstává v srdci jakási hořkost, i když jsme vinníkovi odpustili. V srdci P. Marie nebyla ani kapka hořkosti proti římskému místodržiteli, jehož rozkaz zavinil obtížnou cestu do Betlema, ani proti Betlemitům, kteří pro ni neměli místečka ve svých příbytcích, ani proti Herodovi, jenž ukládal o bezživotí dítěte, ani proti fariseům, kteří pomlouvali božského Syna, ani proti katanům, kteří tak nelidsky s ním zacházeli, ani proti nám hříšníkům, kteří jsme vlastní příčinou utrpení Páně a jejích bolestí. Za všecky ty se modlila se Synem svým: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.

Maria trpěla dobrovolně. Již při zvěstování andělově, že má býti matkou Spasitele, svým svolením vzala dobrovolně na sebe všecky bolesti, které čekaly na matku muže bolesti a vyvrhele lidu. Kdyby se byla Maria v době utrpení Páně uzavřela do své komůrky, aby se tu modlila a plakala, nezakusila by ani polovinu těch bolestí, kterých zakusila jako očitá svědkyně. Nábožné ženy jistě učinily vše, aby ji doma zdržely, udělali bychom to také, ale Maria se zdržeti nedala, chtěla se s božským Synem děliti o bolesti a nejraději by byla sama zemřela za něho.

Kolik je těch duší, které dobrovolně chtějí trpěti? Je jich málo, jsou to jen některé duše vyvolené.

Maria trpěla vše pro Ježíše a s Ježíškem. I my musíme trpěti v údolí slzavém. Jak málo trpíme pro Ježíše! Odečteme-li to, co trpíme za své hříchy, co zbude? Mají-li rodiče zármutek jen proto, že nezdárný synáček mnoho peněz spotřebuje, není to utrpení pro Krista. Mají-li zármutek proto, že se lekají jeho hříšného života a bojí se o jeho spasení, je to bolest pro Krista. Rmoutí-li se svedené děvče proto, že má hanbu, není to bolest pro Ježíše; rmoutí-li se, že hříchem svým obnovuje Kristovy rány, je to bolest pro Ježíše. Je-li někdo nenáviděn a pronásledován a přehlížen pro své přesně katolické smýšlení a jednání, trpí pro Ježíše. Šťasten, kdo s matkou boží trpí pro Pána Ježíše!

Trpme i my pro Ježíše, t. j. ve spojení s ním! Obětujme svá utrpení nebeskému Otci ve spojení s Pánem Ježíšem rukou bolestné matky, aby to, co na našich bolestech je vadné a nedostatečné, doplněno bylo z přemíry utrpení Ježíše a jeho matky.

2. Čemu nás učí utrpení P. Marie? Již ta skutečnost, že Maria trpěla více než my, je pro nás velmi poučnou. Kdo měl větší nárok býti ušetřen všech bolestí? Zrodila se v původní spravedlnosti a svatosti a byla nejsvětější a Bohu nejmilejší bytostí. A přece právě ona trpěla nevýslovně více, než kterýkoli člověk. Utrpením měl život její dosíci nejvyššího posvěcení, utrpením měla se nejvíce podobovati Kristu. Utrpení P. Marie nám

tedy praví, že utrpení jsou údělem přátel božích, že vše veliké, co se děje v říši boží, působí utrpení. A my hned myslíme, že nás Bůh opustil a že se na nás hněvá, navštíví-li nás utrpením. Každé utrpení je dokladem lásky boží k nám. Budeme tedy na bolesti a utrpení, která Bůh sesílá, pohlížeti v budoucnu jiným okem, než dosud. V každém utrpení, v každém protivenství musíme viděti drahocenný podíl na kříži Páně a bolestech jeho svaté matky.

Nemůžeme-li dosíci té dokonalosti smýšlení jako sv. Pavel, jenž se chtěl chlubiti jen utrpeními pro Krista, chtějme aspoň v utrpeních viděti milosrdnou ruku nebeského Otce, která nás trestá jen z lásky, abychom se polepšili a očistili, která na naše ramena klade kříž, abychom se podobali božskému Synu. Nedotáhneme-li to k takové lásce ke kříži a touze po kříži, jaké obdivujeme u přemnohých světců a světic, nebuďme aspoň nepřáteli kříže Kristova. Nikdy nesmíme patřiti k těm, o nichž sv. Pavel se slzami praví: „Neboť mnoho žije těch, o nichž jsem vám často pravil, nyní pak i s pláčem pravím, že jsou nepřáteli kříže Kristova.“[95]) Nesvrhujme jho, které Bůh na nás vloží, i kdyby bylo příliš těžkým a nesmírně tlačilo. Žijme křesťanským životem, buďme zbožní, čistí, střídmí, spravedliví, milujme bližního, konejme všecky své povinnosti, i kdyby to bylo spojeno s námahou, obtížemi a oběťmi. Věrné zachovávání božích i církevních přikázání a věrné plnění všech povinností je pro naši zkaženou, smyslnou a pyšnou přirozenost křížem, t. j. je to spojeno s námahou, obtížemi a obětmi. Ale tolik lásky ke kříži a tolik smyslu pro oběti musíme míti všichni, abychom aspoň tyto oběti přinesli a nebyli nepřáteli kříže Kristova, nepřipravovali se sami o požehnání.

Utrpění P. Marie byla jiného druhu než jsou utrpení naše. Nebyly to bolesti, které působí nehodné děti a nedbalí muži. To jsou utrpení, která Bůh nechce, ale připouští. Připouští-li je, pak chce, abychom je trpělivě snášeli, sebe posvěcovali a chybujícím milost vyprosili. Maria byla ušetřena bolestí tělesných, její utrpení byla nejšlechetnější, soucit s bolestmi Syna božího. To byl ten meč bolesti, který proklál srdce její. Marii působily bolest hříchy, jimiž lidé Boha a Spasitele svého urážejí. Mnohým svatým působily hříchy lidské největší bolest. Jak nesmírně více bolely hříchy naše P. Marii, jejíž láska k Bohu převyšuje všecku lásku andělů a svatých! Čím více srdce Boha miluje, tím více ho bolí urážka boží. Takové utrpení je Bohu milé, a člověku spasitelné, poněvadž vychází z čisté lásky k Bohu. Jak slabou je naše láska k Bohu, můžeme-li přijímati i největší urážky boží bez nejmenší bolesti v srdci! Jsou i katolíci, kteří i při největších hříších se smějí a o nich vtipkují. Kéž bychom aspoň bolest pociťovali nad hříchy svými!

[95]) Filippským 3, 18.

S těmito nejšlechetnějšími bolestmi P. Marie srovnejme bolesti své. Jak často máme bolest jen proto, že musíme se zříci něčeho, co lichotí naší smyslnosti, nebo na se vzíti, co odporuje pohodlí. To nejsou utrpení šlechetná, to jsou utrpení, která působí bídné sobectví, utrpení, za která se máme styděti.

Kéž by naše utrpení byla vždycky bohumilými! Prosme matku bolestnou, aby nám k tomu vyprosila milost u božského Syna svého.

24. května.

Panna Maria vzorem lásky k církvi.

> Ti všichni trvali jednomyslně na modlitbě se ženami a s Marií, matkou Ježíšovou. Sk. ap. 1, 14.

Katolík miluje svou církev. Nejkrásnějším vzorem lásky k církvi je P. Maria, neboť o zájmy církve nejvíce se starala a církvi účinně pomáhala.

1. Maria o zájmy církve nejvíce se starala. Abych to odůvodnil, musím ukázati, co církev jest. Co je církev? Podle sv. Pavla „tělem Kristovým". Kristus je hlava, věřící údy jeho těla. Přijetím božské přirozenosti v lůně panenské matky zasnoubilo se věčné Slovo s lidskou přirozeností, přijalo ji v jednotu božské osoby. Spojením Krista s církví zasnubuje se Kristus s celým lidstvem, když přijímá lidské tělo. Proto nazývá sv. Pavel církev nevěstou Krista. Je možno, aby Maria nemilovala tělo Kristovo, nevěstu Kristovu, neměla pro ni největší zájem?

Kristus je vinný kmen, věřící ratolesti. Nebylo a není největším přáním P. Marie, aby Kristus jako vinný kmen měl hodně krásných a zdravých ratolestí?

Církev je královstvím Kristovým. Spasitel přišel, aby zničil říši satana a založil království boží. Proto poslal apoštoly do celého světa hlásat evangelium všem národům. Svůj příkaz zakončil slovy: „Kdo uvěří a pokřtěn bude — a tím vstoupí do mého království, církve — spasen bude; kdo však neuvěří, bude zavržen."[96])

Jest samozřejmým, že rozšíření a pokrok království Kristova na zemi jest i záležitostí P. Marie.

Přirovnání církve k tělu a království je proto případné, že v těle různí údové vykonávají různé funkce, že v království jsou vrchnosti a poddaní. I v církvi jsou představení a poddaní,

[96]) Mk. 16, 16.

církev učící a slyšící, kněží a laici. Maria měla největší zájem o celou církev, učící i slyšící, poněvadž církev je žijícím Kristem.

2. Maria svůj zájem o církev ukázala i skutkem. účinně jí pomáhala a pomáhá. Maria spolupůsobila při vtělení Syna božího. Porodila hlavu církve, a vším, co pro Krista učinila, stojí k církvi v mateřském poměru; proto je matkou hlavy církve, je i matkou těla. Mateřskou lásku, kterou Krista zahrnovala, přenáší teď na Krista dále žijícího, na církev.

Čím byla Maria pro církev učící, pro apoštoly? V litanii jmenuje církev P. Marii královnou apoštolů. Čím si zasloužila tento čestný titul?

Spasitel učinil první zázrak, který apoštoly přesvědčil o jeho božství na přímluvu P. Marie. Maria později apoštoly a evangelisty poučila o tajemství panenského početí Pána a o jeho dětství a jinošství. Svou pevnou vírou v době utrpení Kristova posilovala a udržovala víru apoštolů.

Mimořádný úkol připadl P. Marii při seslání Ducha svatého. Není to jistě náhoda, uvádějí-li Skutky apoštolské výslovně, že po nanebevstoupení Páně apoštolové s věřícími byli shromážděni v sále jerusalemském a že trvali jednomyslně na modlitbě s Marií, matkou Ježíšovou. Založení církve dokonáno seslánim Ducha svatého. Proto Spasitel přikázal apoštolům, aby zůstali v Jerusalemě a očekávali Ducha svatého, pomoc shůry k úřadu apoštolskému.

Byl sice při nanebevstoupení Páně organismus církve již dokonale vytvořen; apoštolové s Petrem v čele tvořili církev učící, věřící církev slyšící, ale tomuto organismu církve chyběla ještě oživující duše, Duch svatý! Víme, jak podivuhodně Duch svatý na apoštoly působil a s jakou zmužilostí a s jakým výsledkem pak úřad svůj konali.

Maria měla velikou účast na seslání Ducha svatého. Svými nebe dojímajícími modlitbami — nevěsta Ducha svatého — uspíšila jeho příchod.

Maria pomáhala i církvi slyšící. Proč zůstala po smrti Páně ještě 16 let na zemi? Aby těšila a pomáhala apoštolům i církvi. Její svatý život, její modlitby, její poučování, její útěcha prokázaly prvotní církvi opravdu služby mateřské. Jako matka malé dítě, tak Maria milovala a ošetřovala vznikající církev.

V první křesťanské obci jerusalemské byli věřící jedna duše a jedno srdce. Jistě tu mocně působil příklad matky boží, který vléval prvním křesťanům ducha Kristova, ducha lásky a jednoty. První obec křesťanská vyznamenávala se svatým komunismem. „Všecky věci měli společny. Statky i majetek movitý prodávali a rozdělovali je mezi všecky, jak bylo komu potřebí.“[97])

[97]) Sk. ap. 2, 44.

Maria byla věrnou následovnicí Kristovy chudoby. Nepůsobil tu mocně její příklad a příklad apoštolů?

Kdo dovede vypsati, zač vděčí církev svatá modlitbě P. Marie? Snad i obrácení sv. Pavla je výsledkem jejích modliteb. Šavel zuřivě pronásledoval křesťany. Jistě se P. Maria za tohoto pronásledovatele modlila. Vyprosila-li P. Maria svými modlitbami tuto mimořádnou milost obrácení pro Šavla, pak přispěla nesmírně i k rozšíření církve. Sv. Pavel více pracoval, než ostatní apoštolové, a dosáhl také při hlásání evangelia větších výsledků.

První křesťané byli přesvědčeni o veliké účinnosti modlitby matky boží a rádi ji znázorňovali jako Orodovnici. Jako Mojžíš modlitbou vyprosil vítězství lidu svému nad nepřáteli, tak i Maria mocně podporovala modlitbou apoštoly a celou církev a mocí své modlitby vede ji k vítězství. Maria prosí stále za všecky, poněvadž je matkou všech. Její přímluva je mateřskou v nejdokonalejším smyslu. Prosí jako matka Kristova a prosí jako matka naše za své děti. Může jí tu Spasitel něco odepříti?

I jinak ještě ukazuje se zájem P. Marie o církev svatou skutkem. Je naprosto jisto a dějinami doloženo, že Maria č a s t o p o m o h l a c í r k v i v n e s n á z í c h. Když mnozí křesťané zavlečeni byli Maury do zajetí a hrozilo jim veliké nebezpečí ztráty víry, ukázala se sv. Petru Nolaskovi a vyzvala ho, aby založil řád k vysvobození zajatců. Když půlměsíc ohrožoval církev, utíkali se věřící v modlitbách k matce boží. Když bratrstvo růžencové v Římě konalo procesí, viděl papež Pius V. vítězství nad tureckou mocí námořní. Právem jmenujeme P. Marii pomocnicí křesťanů.

Kolik požehnání dostává se církvi na m a r i á n s k ý c h m í s t e c h p o u t n í c h! Stačí uvésti Lurdy. Kolik lidí tu našlo víru, kolik po mnohých letech přijali tu svaté svátosti, kolik lidí našlo tu uzdravení těla a kolik lidí útěchu pro sklíčené duše! Kolik konvertitů je v církvi, kteří musí za tuto milost děkovati matce boží!

I m y m u s í m e m í t i z á j e m o c í r k e v a j e j í o s u d y. Nesmíme k ní býti lhostejní, její radost musí býti naší radostí, její bolest naší bolestí. Jeť naší matkou! Zprostředkuje nám život nadpřirozený, tento život v nás podporuje a pěstuje neomylným úřadem učitelským, svým kněžstvím, svým úřadem pastýřským. Křesťané prvních století pokládali za největší neštěstí vyloučení z církve. Zcela právem. Církev je naší archou a zachránění budou jen ti, kteří budou v této arše. „Kdo neuposlechne církve, budiž tobě jako pohan a celník.“ Jen v církvi je spása!

Jak se zajímají mnozí katolíci o zájmy své církve? Jako jsou lhostejní k víře a náboženství, tak jsou lhostejní i k církvi. To jsou nezdárné děti její! Díky Bohu, že i dnes má církev ještě hodně dítek hodných!

Z á j e m n á š m u s í s e v z t a h o v a t i n a c e l o u c í r k e v,

učící i slyšící. Musíme míti zájem pro svatého Otce, biskupy, světský i řeholní klérus, pro misie. Tento zájem nesmí býti jen theoretický, musí býti praktický, účinný; čas, schopnosti i jmění musíme obětovati pro zájmy církve, pro její zájmy musíme obětovati i klid, pohodlí a čest. Naříkání nepomůže, práce pomůže.

Každý katolík má své církvi dělati čest a podporovati ji opravdu křesťanským životem. To jest nejnutnější a nejhlavnější. Svatý život nejlépe a nejvíce podporuje šíření království božího. Každý katolík je ve stavbě budovy církve kamenem. Církev je společnost, a ta je takovou, jakými jsou její členové. Kdo katolickou víru veřejně vyznává a katolicky žije, kdo plní přikázání boží i církevní, je apoštolem církve bez ohledu, jakého je stavu a povolání.

Za zájmy církve musíme se modliti. Církev nevznikla násilím a násilím se neudrží a nerozšíří. Naše zbraně jsou zbraně duchovní: příklad, modlitba, oběť. „Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou.“ Spasitel sám nás vybízí k modlitbě za církev. Církev bojuje proti vášním, vášně nepřemůžeme ničím, leč milostí boží, kterou Bůh připojil na modlitbu. Příklad a modlitba nepostačí, musíme i bojovati, dělati katolickou propagandu. Tato katolická propaganda musí se díti na poli školy, tisku, katolických spolků a křesťanských sociálních reforem. Naše doba má mnohé stíny, ale i mnoho světla. Světlem je čilá práce na těchto polích. Tu může a musí pomáhati každý katolík. Hlavně potírati špatný tisk, nepodporovati ho, nekupovati, neodbírati. Špatný tisk nesmírně škodí církví bojem proti víře, podporováním nevěry a odpadů, náboženské lhostejnosti a nemravnosti. Je to několikahlavý drak, kterého nutno zničiti. Na katolické spolky nesmíme rovněž zapomínati, nýbrž podporovati je účastí v nich a hmotnou obětí. I ženy musí se zúčastniti této propagandy.

Prosme P. Marii, aby nám vyprosila síly a milosti.

25. května.

Panna Maria vzorem při svatém přijímání.

I.

Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého. Lk. 1, 38.

Hlavním prostředkem k zachování a udržení nadpřirozeného života milosti je bezesporně svaté přijímání. Spasitel dal Markétě Alacoque radu, aby přijímajíc spojila své úmysly s těmi, které naplňovaly panenskou matku boží, když přijímala Spasitele od Ducha svatého. Proč dal Spasitel světici tuto radu? Jistě jen

proto, že ty úmysly se Bohu velmi líbily a že tytéž úmysly mají naplňovati a oživovati naše srdce při svatém přijímání.

P. Maria nás učí, jak se máme na svaté přijímání připravovati, jak smýšletí při svatém přijímání a jak Spasiteli nejlépe děkovati po svatém přijímání.

Dnes chceme uvážiti, jak máme smýšleti při svatém přijímání.

Jak smýšlela P. Maria při vtělení Syna božího?

1. Anděl zastihl Marii na modlitbách, jistě vroucně prosila Boha, aby již poslal zaslíbeného Vykupitele. Předkládala Bohu všecku bídu hříšného světa a svou žhavou touhou Vykupitele přivolávala. I my máme míti velikou touhu po svatém přijímání. Jako tělesný pokrm nejlépe chutná hladovému, tak jest tomu i s tímto pokrmem nebeským. „Lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté — t. j. takové, kteří jsou nasyceni časnými statky, kteří myslí, že ničeho nepotřebují — propustil prázdné.“ Toužiti po svatém přijímání jest lačniti po spravedlnosti. Kteří lační po spravedlnosti, budou nasyceni, praví sám Spasitel. Proč Maria tolik po Vykupiteli toužila? Poněvadž uznávala jednak nutnost vykoupení a jednak dobrodiní vykoupení. Poznáváme-li, jak jsme slabými a ubohými bez Spasitele a jeho milosti, jak ale vše zmůžeme skrze Spasitele a jeho milost, pak touha po svatém přijímání dostaví se sama. Tato touha je spolupůsobení s milostí, které Bůh požaduje. Spasitel před prokázáním dobrodiní se tázal: „Co chceš, abych ti učinil?“[98]) Svá dobrodiní nikomu nevnucoval.

2. Maria se Bohu velmi líbila pro velikou čistotu těla i duše. Ani nejmenší poskvrny nenašlo na ní vševidoucí oko boží. „Všecka jsi krásná, poskvrny není na tobě“[99]) mohl Syn boží říci o své matce. Její láska k panenství vyzařuje překrásně v rozhovoru s andělem, kdy raději chce vzdáti se nejvyšší důstojnosti než panenství. Kteří jsou čistého srdce, jsou miláčky božími, panický Jan směl spočinouti na prsou jeho. Přinesme k svatému přijímání Spasiteli čisté srdce, pokud to naše lidská slabost připouští. Duše nesmí býti poskvrněna těžkým hříchem. Je-li poskvrněna hříchy lehkými, odstraňme tento prach z duše upřímnou lítostí. S lehkými hříchy můžeme přistoupiti k svatému přijímání. K svatému přijímání vyžaduje se stav milosti a čistý úmysl.

3. Pánu Bohu se líbila podivuhodně veliká víra P. Marie. Věří slovu anděla, věří, že Bůh učiní zázrak jen jednou na ní, že počne jako panna Syna božího. Abraham pro svou velikou víru stal se praotcem vyvoleného národa, Maria pro svou mnohem větší víru zasloužila si důstojnost matky boží. Podle svatých Otců byla víra P. Marie branou, kterou vešel Vykupitel na svět.

[98]) Mk. 10, 51.

[99]) Velepíseň 4, 7.

Vzbuďme při svatém přijímání živou víru v toto veliké tajemství. Je-li naše víra živou, dostaví se úcta, touha, pokora a láska. Svatí Otcové poznamenávají velmi případně, že Pán Ježíš před poslední večeří poslal napřed Petra a Jana, representanty víry, a lásky. Prosme z plna srdce: „Udrž a rozmnož v nás, Pane, úctu a lásku k této svátosti!" Mluvme k Spasiteli: Pane, moje smysly nemohou chápati tvoji přítomnost, nechápu také, jak tvoje svaté člověčenství může býti přítomno v maličké hostii, ale Ty jsi řekl: „Toto je tělo mé"[100]) a Ty jsi také řekl: „Tělo mé vpravdě je pokrm,"[101]), věřím tedy tomu, podepři a rozmnož slabou víru mou. Věřím, že pod způsobou chleba je přítomen tentýž Spasitel, kterého P. Maria z Ducha svatého počala, jenž ležel v jesličkách betlemských jako dítě, jemuž pastýři a králové se klaněli. Věřím, že v malé hostii je tentýž Spasitel, který nemocné uzdravoval, hříšníky kající na milost přijímal, jenž pro mě na kříži umřel, jenž třetího dne slavně z mrtvých vstal, na nebesa vstoupil a ve slávě zase přijde jako soudce živých a mrtvých. Volám tedy s apoštolem: „Pán můj a Bůh můj!"[102]) Naše víra v přítomnost Pána Ježíše, v nejsvětější svátosti je záslužnou.

4. Při vtělení Syna božího velmi se Bohu líbila i veliká pokora P. Marie. Maria ví, že ji Bůh vyvyšuje nade všecky tvory, ale je při tom skromnou, nevyvyšuje se, uznává svou slabost, je pokornou: „Aj já dívka Páně." I při veliké důstojnosti zůstávám služebnicí boží.

Pokora P. Marie je něco neobyčejně velikého, uvážíme-li její přednosti, u nás je pokora samozřejmou, uvážíme-li svou hříšnost. Jestliže Jan Křtitel, největší světec Starého zákona, který byl již v lůně matky posvěcen a měl sílu a ducha Eliáše proroka, pokládal se za nehodna rozvázati řeménky u obuvi Pána, tedy prokázati mu tu nejnižší otrockou službu, jak mnohem pokorněji musíme my před svatým přijímáním volati: Pane, nejsem hoden, abys vešel do těla mého a do duše mé, ale rci toliko slovem a uzdravena bude duše má.

Pánu Bohu líbí se pokorné smýšlení, líbilo se mu i na Panně Marii. Sv. Bernard praví: „Maria líbila se Bohu pro svou čistotu, ale pro svou pokoru stala se matkou boží."

Blížíme-li se Spasiteli ve svatém přijímání se živými pocity nehodnosti, pokorné smýšlení doplní, čeho se nám nedostává. Spasitel nás k sobě volá ne proto, že jsme ho hodni, nýbrž aby nás hodnými sebe učinil. „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím."[103]) Co chtěl říci výrazem lopotíte se? Poněvadž vám to dělá obtíže, připadá vám

[100]) Lk. 22, 19.
[101]) Jan 6, 56.
[102]) Jan 20, 28.
[103]) Mt. 11, 28.

to za těžké zlého se varovati a dobré konati, pojďte tedy ke mně, a já vás posílím. A poněvadž jste obtíženi břemenem těla, které je proti duchu, obtíženi náruživostmi, starostmi a bolestmi, pojďte ke mně, a já vás občerstvím.

Pocit nehodnosti nesmí nás činiti malomyslnými a sklíčenými, tím méně pak od svatého přijímání zdržovati. Právě proto, že jsme slabí a nemocní jděme k lékaři!

5. Maria líbila se Bohu při zvěstování Páně svou velikou láskou k němu. Tato láska jevila se hlavně ochotou ke všem těm velikým a těžkým obětem, které vyžadovala důstojnost matky Páně. Maria věděla, že s velikou důstojností je spojeno i veliké břímě, že jako matka Mesiáše musí přinésti převeliké oběti: „Aj já dívka Páně" — jsem připravena na vše, co Bůh bude ode mne požadovati.

Nejlepší pobožností je ochota vůle ke všem obětem, které Bůh požaduje při plnění stavovských povinností. Jsme-li ochotni z lásky k Bohu plniti věrně své povinnosti jako manželé, otcové, úředníci, dělníci, máme pravou lásku k Bohu. Jste-li ochotny jako matky, ženy z lásky k Spasiteli nésti trpělivě denní kříže, máte pravou lásku k Bohu. Jste-li ochotny jako děti z lásky k Bohu poslouchati rodiče a zachovati čistotu, je to pravá zbožnost.

Touha po Bohu, čistota, veliká víra, pokora, ochota ke všem obětem, které Bůh požaduje, byly ctnosti, které se velmi Bohu líbily u P. Marie při vtělení Syna božího. Tyto ctnosti mají býti i ozdobou našeho srdce při svatém přijímání. Pak spasitel přijde rád do našeho srdce a splní, co slíbil: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm."[104]) Prosme P. Marii, aby nám vyprosila tu milost u Syna svého.

26. května.

Panna Maria vzorem při svatém přijímání.

II.

Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co mi prokázal? Ž. 115, 12.

K hodnému svatému přijímání je nutnou náležitá příprava a patřičné díkůčinění. I v tom je nám Panna Maria překrásným vzorem.

1. Maria je nám vzorem při přípravě na svaté přijímání. Jak to? Jako Maria se připravovala býti důstojnou matkou Syna božího, máme i my se připravovati k důstojnému přijetí Spasitele. Jak se připravovala P. Maria na tento nejsvětější okamžik svého života? Celý její život, všecky myš-

[104]) Jan 6, 57.

lenky, žádosti, slova, skutky, byly stálou přípravou na božské mateřství. Přirozeně, že Bůh předem dal P. Marii milost, aby se stala důstojným příbytkem jeho Syna, ale Maria také s touto milostí vždy nejdokonaleji spolupůsobila a teprve tímto nejdokonalejším spolupůsobením hodnou se stala Syna božího počíti.

Ve svatém přijímání přijímáme téhož Spasitele, kterého Maria počala z Ducha svatého, musíme se tedy na něho připraviti jako P. Maria svatým životem. Svatý život je nejlepší přípravou na svaté přijímání, mají tedy všichni katolíci tak žíti, aby mohli denně přijímati. Není to tak těžké, co se požaduje k svatému přijímání: posvěcující milost a dobrý úmysl. Kdo má milost posvěcující, je svatým, neboť proto se ta milost jmenuje posvěcující, že nás posvěcuje, svatými činí. Svaté přijímání je svátost živých. Pokrm předpokládá život. Těžký hřích může býti shlazen dokonalou lítostí, ale církev svatá přísně přikazuje, že ten, kdo si je vědom těžkého hříchu, má se před svatým přijímáním zpovídati. Nejsme-li si těžkého hříchu vědomi, ale máme odůvodněnou pochybnost, máme před svatým přijímáním vzbuditi dokonalou lítost.

Nemáme přistupovati k svatému přijímání z ješitnosti zdáti se zbožnými, ze zvyku nebo z důvodů jen světských, nýbrž proto máme přijímati, že chceme býti lepšími, že chceme dostati sílu v boji proti hříchům a zlým náklonnostem, že chceme plniti přání Spasitele a s ním býti co nejtěsněji spojeni. To je dobrý úmysl.

Čím více pracujeme na svém zdokonalení, tím je i lepší příprava na svaté přijímání a tím i větší z něho užitek.

2. Maria je nám vzorem díkůčinění po svatém přijímání. Jak to? Jistě P. Maria po početí Syna božího z Ducha svatého z celého srdce Pánu Bohu děkovala za tuto milost. Vděčné city, které naplňovaly její srdce, jsou nám známy z jejího chvalozpěvu Magnificat. Je to hymnus díků, jaký svět před tím ani potom neslyšel! Duše její přetéká díky k Bohu za vše, co Bůh učinil pro ni, lid vyvolený i všecko lidstvo.

„Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co mi prokázal?“ A mnozí odcházejí od svatého přijímání bez jediného slova díků za tu velikou milost, že směli přijati Spasitele do svého srdce!

Maria použila přítomnosti Spasitele ve svém lůně, že ho prosila za sebe i celé lidstvo. Maria již dříve horlivě se modlila a Boha prosila, aby už seslal Vykupitele. Oč vroucněji a horlivěji se modlila a Boha prosila, když pod srdcem svým nosila dárce a původce milosti! Sv. Teresie praví, že Spasitel po svatém přijímání v duši přijímajícího sedí jako na trůnu svého milosrdenství a táže se: Co chceš, abych ti učinil? Využijme náležitě drahocenného času po svatém přijímání k prosebné modlitbě za sebe i duše nám svěřené.

Maria poslouchala vnuknutí božské milosti. Spěchá

ihned přes hory k tetě Alžbětě. Proč tam spěchá? Nutí ji vnuknutí Spasitele. Spasitel chce svého předchůdce posvětiti, nutí Marii navštíviti tetu Alžbětu a Maria ihned plní toto přání. Nejlepším díkem po svatém přijímání je poslouchati vnuknutí Spasitele. „Mluv, Pane, neboť slyší služebník tvůj“[105]) máme volati i my. Volají-li vás po svatém přijímání vaše povinnosti hned domů, třeba byste se rádi zdrželi a Spasiteli děkovali, jděte konati své povinnosti z lásky k Spasiteli, neboť i to je dobré díkůčinění.

Maria jde s chvátáním na hory, nezná váhání a vlažnosti při plnění vůle boží, horlivě splňuje přání Spasitele. Horlivé plnění povinností po svatém přijímání je velmi dobrým díkůčiněním, které i domácím prospívá. Jsme-li po svatém přijímání netrpělivými a stejnými, jako před svatým přijímáním, dáváme domácím špatný příklad.

Maria konala skutky účinné lásky k bližnímu. Jak přátelsky ona, matka Spasitele, pozdravila matku předchůdce Ježíšova! Tento laskavý pozdrav Marie byl jako viditelné znamení při svátosti, jehož Spasitel použil k posvěcení svého předchůdce. Skoro tři měsíce se Maria zdržela a své tetě posluhovala.

Chceme-li Spasiteli ukázati svou vděčnost za milost svatého přijímání, konejme skutky duchovního a tělesného milosrdenství. Tento dík je Spasiteli nejmilejším: „Co jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, mně jste učinili.“[106]) Skutky duchovního a tělesného milosrdenství jsou dílem apoštolským, neboť láska k bližnímu je velmocí při budování království božího. Velice to škodí vážnosti náboženství, jsou-li ti, kteří častěji přijímají, nelaskaví a necitelní. Skutky tyto jsou mnohdy nejlepším prostředkem přivésti hříšníka na dobrou cestu.

Svaté přijímání je hlavním prostředkem k zachování a podporování života milosti. Připravujme se na svaté přijímání jako P. Maria na božské mateřství svatým životem. — Při svatém přijímání smýšlejme tak jako P. Maria při zvěstování. — Po svatém přijímání děkujme jako P. Maria po vtělení Syna božího. Pak i my budeme čerpati ze svatého přijímání velké milosti pro čas i věčnost, pro sebe i pro jiné. Pak setrváme v milosti boží, porosteme ve všem dobrém a budeme Spasiteli podobnějšími. To je účelem svatého přijímání.

Skrze Marii daroval nám Bůh tento živý chléb, který s nebe sestoupil. Kéž nám Bůh na přímluvu P. Marie dá milost, abychom tento chléb nebeský vždy důstojně a hodně přijímali!

[105]) 1. Král. 3, 10.

[106]) Mt. 25, 40.

27. května.

Panna Maria vzorem při slyšení mše svaté.

Stála pak u kříže Ježíšova jeho matka. Jan 19, 25.

Mše svatá, nekrvavé obnovování oběti na kříži, je centrem veškeré bohoslužby. Kéž bychom si uvědomili, co mše svatá je! Církev svatá ví, jak nesmírně cenným jest tento dar Spasitele, proto zavazuje věřící pod těžkým hříchem slyšeti celou mši svatou pobožně ve všecky neděle a zasvěcené svátky. Kéž bychom s náležitou pozorností a plným porozuměním byli na každé mši svaté. I tu je nám P. Maria nejlepším vzorem.

1. Maria stála u kříže s neochvějnou v í r o u. Kněží i lid posmívají se Spasiteli jako podvodníkovi, zdá se, že i samo nebe je hluché, neboť Maria slyší Syna svého k nebi volati: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mně opustil?“[107]) Věrní učeníci jsou zviklání ve své naději: „My však jsme se nadáli, že on to jest, jenž má vykoupiti lid israelský.“[108]) Mohli bychom se diviti, kdyby víra P. Marie zakolísala? „Blahoslavený, kdo se nebude horšiti nade mnou,“ t. j., kdo se nedá ve víře zviklati. Maria stojí jako skála v příboji vln, veřejně vyznává víru svou, že její božský Syn je obětním beránkem, který je zabit za hříchy lidstva.

Přítomnost na mši svaté je především veřejným a hlasitým vyznáním víry, že mše svatá je nekrvavé obnovování oběti na kříži. Naše smysly nechápou veliká tajemství, musíme otevříti oko víry, abychom pod nepatrnými způsobami viděli Boha a Spasitele svého, jeho milovali a jemu se klaněli. K tomu je potřeba veliké víry.

2. Maria n e j t ě s n ě j i s e s p o j i l a s obětí a myšlenkami božského Syna. Spasitel na kříži jako beránek tiše a klidně přináší sebe a vše, co má, v dokonalou oběť z čisté lásky k Bohu, s největší horlivostí pro čest boží, se žhavou touhou přinésti Bohu dokonalé zadostučinění, s nejdokonalejší ponížeností před Bohem, s heroickou láskou k lidstvu; Maria s obětí a smýšlením svého Syna nejtěsněji spojena, obětuje Ježíše nebeskému Otci jako neposkvrněného beránka za spásu světa.

Jsme-li na mši svaté, nemůžeme nic lepšího konati, leč obětovati milého Syna ve spojení s knězem skrze ruce P. Marie nebeskému Otci jako neposkvrněného beránka za své hříchy a potřeby a za spásu celého světa. Tato oběť a toto smýšlení milého Syna nejvíce se Bohu líbily. Kdo to chápe a rozumí

[107]) Mt. 27, 46.
[108]) Lk. 24, 21.

tomu, pochopí snadno, že mše svatá je nejdrahocennější poklad, který my katolíci máme.

3. O spoluutrpení P. Marie pod křížem jsme již uvažovali. Stařičký Simeon, osvícený Duchem svatým, toto spoluutrpení Panny Marie pod křížem předpověděl slovy: „A tvou vlastní duši pronikne meč.“[109]) Vše, co trpěl Spasitel na těle i duši, pocítovala Maria ve svém srdci, trpěla v hlubinách duše své. Maria pod křížem vytrpěla nekrvavé mučednictví. Pro toto nevýslovné spoluutrpení s Kristem stala se královnou mučedníků.

Sv. Pavel píše: „Kdykoli totiž jíte chléb tento a pijete kalich — t. j., kdykoli jste na mši svaté — smrt Páně zvěstujete, dokavád nepřijde.“[110]) Máme se tedy při mši svaté pohroužiti v rozjímání utrpení Páně. Kéž bychom utrpení Páně jako Maria v srdci svém nosili!

4. Uvědomíme-li si při mši svaté, co Spasitel na kříži pro nás vytrpěl, musí se studené srdce naše rozehřáti láskou k němu. Sv. Pavel při vzpomínce na smrt Kristovu volá: „Zamiloval mě a sebe sama vydal za mne.[111])

Jakým žárem lásky hořelo pod křížem srdce P. Marie k Spasiteli! Viděla, kam dohnala Krista horlivost pro čest a slávu nebeského Otce a láska k lidstvu. Slyší Syna tak vroucně modliti se za své mučitele: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“; slyší, jak laskavě přijímá kající prosbu lotrovu, slyší, že i na ni pamatuje, Jak to vše láskou k Spasiteli naplňovalo její srdce! Láska Kristova nejkrásněji se ukazuje právě na kříži. Sám praví: „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele.“[112])

Při mši svaté uvědomme si náležitě lásku Ježíšovu k nám, aby se srdce naše rozplamenilo láskou k němu! Láska ke Kristu činí nás opravdovými katolíky, ona nám nemá dáti klidu ve dne v noci, všecky obtíže máme přemáhati touto láskou.

5. Maria stála pod křížem s vděčnou myslí k Bohu. Spasitel řekl Nikodémovi: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“[113]) Z nepochopitelné lásky k nám dopustil nebeský Otec utrpení a smrt Syna svého za nás. Maria nejlépe chápala tuto lásku boží k nám, chápala i nejlépe velikost této oběti a děkovala vděčně Bohu za tuto velikou lásku.

Při mši svaté máme i my děkovati Bohu za tuto lásku, neboť vděčnost je zároveň nejlepším prostředkem k získání nových milostí.

[109]) Lk. 2, 35.
[110]) 1. Kor. 11, 26.
[111]) Gal. 2, 20.
[112]) Jan 15, 14.
[113]) Jan 3, 16.

6. Sv. Pavel píše: „Ten, jenž ani vlastního Syna neušetřil, nýbrž za nás všecky jej vydal — kterak i s ním nedá nám všeho?“[114]) Tím chce říci, že, dal-li nám Bůh to nejlepší, co měl, dá nám i všeho.

Maria pod křížem měla neobmezenou důvěru v dobrotu boží. Kéž bychom při mši svaté byli toho pamětlivi, že Bůh se Synem svým dal nám vše dobré, a že vše, zač prosíme, je jen maličkostí ve srovnání s tím, co nám dal v Synu svém. Sv. Pavel píše: „Bůh jest to, jenž ospravedlňuje. Kdo jest, jenž by je odsoudil?“[115]) Všecka bázeň, všecka malomyslnost musí zmizeti, vidíme-li, že ve mši svaté nebeský Otec nám dává milého Syna svého.

7. Maria jistě pod křížem si uvědomila, proč nebeský Otec svého Syna nechá tak hrozně trpěti. Kristus chtěl božské spravedlnosti dáti plné zadostučinění za hříchy celého světa! Jasněji než peklo se všemi svými děsnými mukami hlásá nám kříž, jak hrozným zlem je hřích, když božský Syn musel tak trpěti a zemříti, aby za hříchy dostiučinil.

Jakou ošklivost a nenávist k hříchu pociťovalo srdce matky boží pod křížem, když Syn její za hříchy tolik trpěl!

Kéž si tu děsnou zlobu hříchu uvědomíme při mši svaté a srdce zahoří nenávistí a ošklivostí k hříchu! Uvědomíme-li si, že naše hříchy byly vlastní příčinou tak hroznych muk a smrti Páně, nemůžeme hřích milovati, musíme se ho co nejvíce obávati a každé příležitosti ke hříchu nejpečlivěji se varovati.

8. Sv. Jan, jenž stál pod křížem vedle matky Ježíšovy, píše: „Z toho jsme poznali lásku Boží, že On položil svůj život za nás — a vyvozuje z toho — také my máme za bratry život položiti.“[116]) Tuto heroickou lásku k bližnímu čerpal Jan pod křížem. Láskou daleko větší a dokonalejší ke všem lidem bylo naplněno srdce P. Marie. Maria ví, že Ježíš trpí za každou duši lidskou, ví, že dává otevříti srdce své pro každého člověka, ví, že každá duše je vykoupena předrahou krví srdce jeho. Jak drahou a milou musí býti matce boží každá lidská duše, když každá je vykoupena krví jejího Syna! Jakou touhu má, aby každé duši prospěly utrpení, krev a smrt Syna jejího! Teď chápeme, proč církev svatá jmenuje Marii útočištěm hříšníků. Obrátí-li se k ní s důvěrou i největší hříšník světa, odzbrojí Maria spravedlnost boží a rozhněvaného Otce poukazem na hrozné utrpení, krev a smrt Ježíšovu. Již pod křížem modlila se Synem svým za hříšníky.

Mše svatá je nekrvavé obnovování oběti na kříži. Odložme všecko zášti proti vinníkům. A nemůžeme-li ze slabosti lidské potlačiti jistý pocit hořkosti, modleme se aspoň s Ježíšem a Marii za

[114]) Řím. 8, 32.
[115]) Řím. 8, 34.
[116]) 1. Jan. 3, 16.

ty, kteří nám ubližují a hořkost působí. Obětujme krev Kristovu za jejich obrácení. To je nejúčinnější prostředek k utišení hněvu božího, k odvrácení zasloužených trestů a k dosažení milosti obrácení pro hříšníky a zbloudilé.

9. Maria pod křížem s a m a s e b e obětovala. Božského beránka, kterého porodila a vychovala, směla nazývati Synem svým. Tím se stala nebeskému Otci podobnou, že i ona Syna svého dala pro spásu světa. Tuto oběť nemohla přinésti bez obětování sama sebe, bez hrozného mučednictví mateřského srdce.

Šťasten, kdo jde ze mše svaté s pevným odhodláním obětovati sama sebe pro Krista a vše mu přinášeti v oběť, žíti Kristu! Umiňme si odumříti aspoň všem hříšným náklonnostem!

Budeme-li při mši svaté smýšleti jako Maria pod křížem, budeme-li míti pevnou víru v přítomnost Ježíšovu, budeme-li uvažovati utrpení Páně a rozplameníme srdce své láskou k Spasiteli, budeme-li děkovati nebeskému Otci za vše dobré a míti plnou důvěru v jeho otcovskou lásku — i naše srdce pocítí hroznou nenávist a ošklivost k hříchu a naplněno bude účinnou láskou k bližnímu. Obětujeme-li s Marií a Kristem samy sebe pro nesmrtelné duše, budeme účastni i v bohaté míře drahocenných užitků mše svaté. Prosme P. Marii, aby nám tu milost vyprosila u Syna svého.

28. května.

Panna Maria a radosti křesťanského života.

A zaplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém. Lk. 1, 47.

Mnozí by rádi křesťansky žili, ale je jim těžkým zříci se radostí světa. S h ř í š n ý m i r a d o s t m i světa nesnáší se křesťanský život, ale křesťansky žíti neznamená žíti život smutný, bezútěšný a bezradostný. Jako se střídají v přírodě déšť a jasno, bouře a ticho, tak i v životě spravedlivých je radost a utrpení, navštívení boží a boží útěcha. To krásně již vyslovila trpce zkoušená duše, Sára, dcera Raguelova: „Po bouři činíš, že je ticho zase, po pláči a kvílení vléváš radost.“[117])

P. Maria měla největší účast na kříži Kristově, ale měla i své radosti; radosti obyčejné, stálé — a radosti výjimečné, zvláštní.

1. Obyčejná, s t á l á radost spočívá v osvícení a útěše božské milosti, které Bůh svým miláčkům dává, ale hlavně v p o k o j i a klidu duše; tento pokoj a klid duše působí vědomí, že plníme vůli boží. Tělesný člověk nerozumí duchovním radostem a sladké útěše, které pociťuje vnitřní, duchovní člověk ve službě boží a v ob-

[117]) Tob. 3, 22.

cování s Bohem. A přece tyto duchovní radosti jsou mnohem sladší všech radovánek světských. Sv. Ignác praví, že všechen med, který možno sebrati se všech květin světa, nemá v sobě tolik sladkosti jako ocet a žluč Spasitele, čímž chce říci, že všecky radosti světa neuspokojí člověka tak, jako uspokojí duši spravedlivého trpěti něco pro Krista. Co vytrpěl svatý Pavel pro Krista! Pětkráte byl bičován a jednou metlami mrskán, jednou kamenován, třikráte na moři ztroskotal a jednou 24 hodiny byl zmítán vlnami. Potom vypočítává nebezpečí, která vytrpěl na svých cestách od lotrů, od lidí svého národa, od pohanů, ve městě, na poušti, na moři, mezi nepravými bratry; mluví o útrapách v práci a námaze, v nočních bděních, v hladu a žízni, v postech, zimě a nahotě. K tomu přistupuje péče o všecky církve. Někdo by si myslel, že Pavel musil býti nejnešťastnějším člavěkem. A přece sv. Pavel volá: „Překypuji radostí ve všem soužení svém.“[118])

Každý z nás aspoň někdy zakusil útěchu z božské milosti: po upřímné svaté zpovědi, po přijetí svatého přijímání, při srdečně vroucí modlitbě, při velkomyslné oběti. Nebyly to okamžiky blažívé? Nemusíme doznati, že radost, kterou jsme při takových okamžicích zažili, byla nekonečně blaživější radostí světských a hříných zábav? Radosti pozemské zanechávají v duši velikou prázdnotu, často pocit omrzelosti; duše Bohu oddaná pociťuje největší klid. Toto pozorování bylo počátkem obrácení sv. Ignáce.

Tuto vnitřní duchovní útěchu dává Bůh obyčejně duši tím hojněji, čím více odumřela všem smyslným radostem, čím více pěstuje vnitřní život, čím je horlivější ve službě boží.

Božskou útěchou a božským osvícením v nejvyšší míře přeplněna byla duše P. Marie. To byla radost, kterou měla všude, v každé situaci, vždycky, i v utrpeních. Tu pociťovala, jak sladký a dobrý je Pán, zažívala jaksi předchuť nebeských radostí, čerpala útěchu v přítomných bolestech a sílu pro budoucí utrpení. Věrný služebník boží pociťuje hlavně pokoj srdce. Spasitel nadarmo neřekl: „Pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám.“[119]) Hříšník nemá pokoje, je trápen vnitřním neklidem a výčitkami svědomí, spravedlivý požívá podivuhodný vnitřní klid, který ho neopouští ani při největších dopuštěních a bolestech, který ho naplňuje jistou vnitřní radostí při všem utrpení. Mnohý to jistě již zažil sám.

Je pravda, že i zbožné duše bývají někdy trápeny rouhavými myšlenkami, pochybnostmi o víře, přehnanou úzkostlivostí, že vidí hříchy i tam, kde vůbec není hříchu. To jsou trápení od zlého ducha. Nemůže-li zlý duch člověka svésti ke hříchu, spokojí se tím, že ho znepokojuje, ve zmatek uvádí, olupuje o duševní klid, službu boží činí mu trpkou. Tento neklid nesmíme pokládati za hlas

[118]) 2. Kor. 7, 4.

[119]) Jan 14, 27.

svědomí, ale viděti v něm obtěžování zlého ducha a rázně jej odmítnouti.

2. P. Maria vedle obyčejné, stálé radosti, měla i radosti v ý j i m e č n é, zvláštní. Takovým dnem blažené rozkoše a nevýslovné blaženosti byl onen den, v němž anděl jí přinesl radostnou zvěst, že má býti matkou Mesiáše. Maria pociťovala nevýslovnou radost ne tak pro svoje vyvolení jako spíše proto, že přišla hodina vykoupení, že Kristus, slunce spravedlnosti, zaplaší temnoty hříchů. Toto své smýšlení vyjádřuje Maria krásně ve svém chvalozpěvu Magnificat, který je výronem radosti nad splněním božích zaslíbení. „A zaplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém." — Takovým dnem bylo zrození Pána. Jak se radovalo její mateřské srdce, že Vykupitel se narodil, že smí božské dítě na rukou nositi, k srdci tisknouti. Nikdy žádná matka tolik netrpěla jako matka boží, ale také nikdy žádná matka nebyla tak šťastna jako matka boží, neboť nosila spásu světa na rukou svých. — Spěchají pastýři klaněti se Dítěti. Nová radost pro P. Marii, když ji vyprávějí o andělském zjevení a podivuhodném zpěvu, kterými jim bylo zrození Spasitele zvěstováno. A když králové z dalekého východu, přivedeni sem neobyčejnou hvězdou, na kolena padají, zářice svatou radostí a vroucí zbožností, a dary vzácné podávají, jak tu plesalo srdce svaté matky nad dobrotou boží, vírou svatých králů, prvotin to pohanského světa.

I při obětování Pána v chrámu pociťovalo mateřské srdce P. Marie mimořádnou radost. Simeon, osvícen Duchem svatým, vidí v slabém dítěti spásu světa, světlo k osvícení pohanů a k slávě Israele. Opojen štěstím, že smí touhu národů míti v náručí, volá: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spásu tvou."[120]) Maria jistě měla podíl na jeho radosti a těšila se z oslavy božského dítka.

Pro každou matku je pramenem bohatých radostí, vidí-li, jak se stále krásněji rozvíjejí schopnosti dítěte. Božské dítě prospívalo věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Maria jako matka prožívala v tu dobu nejsladší a nejněžnější radosti.

Vydatným pramenem nejšlechetnější radosti pro každého člověka je důvěrný styk, srdečné obcování se šlechetným člověkem. Spasitel byl svou lidskou přirozeností nejšlechetnějším člověkem, měl v nejvyšší míře vše, co činí člověka lásky hodným. Proto lid stále za ním chodil, stále ho chtěl viděti, neunavil se jeho kázáním. Spasitel přitahoval k sobě lidská srdce, obcování s ním oblažovalo. Maria měla štěstí, že mohla s ním 30 let denně důvěrně se stýkati a pod společnou střechou s ním žíti. Jaké radosti toto obcování jí působilo!

Nejradostnějším dnem v životě matky boží byl slavný den vzkříšení Páně. Není pochybnosti, že se Pán Ježíš nejdříve zjevil

[120]) Lk. 2, 29.

matce své, zasloužila si toho pro svou věrnou a nesobeckou lásku k Spasiteli.

Kdo dovede vylíčiti radosti jejího mateřského srdce, když viděla svého syna ve slávě jako vítěze nad smrtí a peklem! Věděla, že již přestál všecko utrpení, že vešel do království slávy, kde bude věčně kralovati, jak anděl Gabriel jí při zvěstování oznámil. Tu nebylo ani mráčku na jasném nebi, který by mohl zkaliti její radost.

Jak Spasitel děkoval své matce za vše, co pro něho vykonala, jak ji zahrnul radostí za přemíru utrpení, které pro něho snášela. Ani tušení nemáme, jaké něžné důkazy dětinné lásky a vděčnosti podal Spasitel matce své!

Radostným dnem pro Marii byl i den nanebevstoupení Páně, když viděla Ježíše vstupovati na nebesa v plné spanilosti a majestátu, žehnati svým věrným, otevřená nebesa a legie jásajících andělů! Apoštolové jako přikováni nemohli se hnouti s místa a stále za ním pohlíželi, když už dávno zmizel zrakům jejich, andělé je musili upozorňovati, aby se vrátili do Jerusalema. Působilo-li nanebevstoupení tak mocně na apoštoly, jakou teprve radost pociťovalo srdce P. Marie!

I když byly dny po nanebevstoupení Páně pro Marii dny bolesti pro odloučení od božského Syna, byly přece i dny radostnými. S radostí viděla proměnu, jakou v apoštolech způsobilo seslání Ducha svatého, jak byli teď neohrožení, stálí, jak radostně vydávali svědectví Kristu; viděla, jak církev za největších pronásledování rychle se šíří, viděla svatý život prvních křesťanů a obrácení a výsledky práce sv. Pavla!

Proč jsem mluvil o radostech P. Marie? Abych ukázal, že život ve službě boží není životem bezradostným, nešťastným a smutným, že Bůh své věrné služebníky již na zemi těší a občerstvuje. Jen život vlažný a nábožensky lhostejný a hříšný je životem bezútěšným. O takovém životě platí slova sv. Pavla: „Soužení a úzkost přijde na každou duši člověka, který páše zlé.“[121])

Je to obyčejný úskok zlého ducha, že se snaží lidi odstrašiti a odvrátiti od pravé zbožnosti tím, že jim maluje život zbožný jako něco chmurného a bezútěšného, kdežto život hříšný líčí jako něco krásného a radostného. To je jeho taktika od počátku. „Nikoliv! Nezemřete! Otevrou se oči vaše a budete jako bohové, poznávajíce dobré a zlé.“[122]) Naši prarodiče tomuto úskoku uvěřili a to se jim stalo osudným. I dnes si počíná zlý duch právě tak, je to starý lhář a protivník boží od počátku.

Následování Krista vyžaduje oběti. Spasitel sám praví, že jeho přikázání jsou jhem a břemenem, a žádá, abychom i my nesli svůj kříž a následovali ho. Za to nám slibuje pokoj duše:

[121]) Řím. 2, 9.

[122]) 1. Moj. 3, 4—5.

„Naleznete pokoj dušim svým.“ Spasitel nás také ujišťuje, že jho jeho je sladké a břímě lehké.

To nám ukazuje i život P. Marie. Nikdo nešel tak věrně po cestě božích přikázání jako ona; nikdo neměl takový podíl na kříži Kristově jako ona, a přece či lépe řečeno právě proto byl její život životem nejšlechetnějších radostí.

Jak se klamou ti, kteří v povolnosti vášním hledají pokoj dušim svým! Snad na chvilku se podaří hříšníkovi ohlušiti svědomí. každou myšlenku na Boha a věčnost zapuditi, ale soužení a úzkost přijde na každou duši člověka, který páše zlé. Poslední soud ukáže celou pravdu těchto slov každému hříšníkovi. Proč nejčastěji končí sebevraždou právě ti, kteří plnými doušky pili z kalicha světáctví? Jak často jsou spokojenými a veselými ti chudáci, kteří trpce vydělávají si každý kousek chleba, jak zase nespokojenými a mrzutými ti, kdo žijí v nadbytku. Je pravda, že někdo od přirozenosti je veselý a někdo zasmušilý, že jeden má zdraví, druhý různý neduh, ale je také pravda, že ovocem hříchu je nepokoj, ovocem milosti radost a pokoj duše. „Království Boží není pokrmem a nápojem, nýbrž spravedlností a pokojem a radostí v Duchu svatém.“[123]) Život P. Marie to dokazuje.

Tento vnitřní pokoj, o který nás nemůže oloupiti svět a utrpení, tuto svatou radost působí opravdový křesťanský život. Maria, příčino naší radosti, vypros nám tento pokoj a tuto radost v Bohu!

29. května.

Panna Maria vzorem naším ve smrti.

Mám tužbu odebrati se a býti s Kristem. Filip. 1, 23.

Věřící katolík touží po šťastné smrti. Dobrá smrt je jitřenkou, která zvěstuje krásný, věčný den. Smrt rozhoduje o celé věčnosti. Jaká smrt, taková i věčnost.

Je Maria naším vzorem i v umírání? Ano! Kéž by naše smrt aspoň v něčem se podobala smrti její!

Co učinilo smrt P. Marie šťastnou? Marii chybělo to, co smrt dělá těžkou a měla v nejvyšší míře vše, co smrt dělá lehkou.

1. Marii chybělo vše, co smrt dělá těžkou. Co dělá smrt těžkou?

Lpění na životě. Život je nejcennějším časným dobrem. Lidé vše obětují, aby zachránili v nebezpečí, holý život. Milovala P. Maria život? Ano! Ale Maria nemilovala život z dů-

[123]) Řím. 14, 17.

vodů sobeckých, nýbrž život měl pro ni cenu a význam jen potud, že jí byl prostředkem k službě boží, k posvěcení a k zasloužení blaženosti. Maria svůj životní úkol vykonala nejdokonaleji, mohla tedy s božským Synem říci „Dokonáno jest" a klidně jako Spasitel život svůj odevzdati zase v ruce boží jako odkládáme nástroje po vykonané práci.

Nám je umírání těžkým, poněvadž nemilujeme života jen pro Boha, nýbrž pro příjemnosti, které život dává a od nichž proti své vůli musíme se odtrhnouti.

Co činí smrt těžkou? Odloučení od světa. Co je svět? Krátce a výstižně to pověděl sv. Jan: „Všecko, co je ve světě, je žádost těla a žádost očí a pýcha života." Peníze a statky, čest a vyznamenání, žádosti a požitky — to je svět! To všecko jsou věci, k nimž světácké srdce je připoutáno tisícerými pouty. Tato pouta smrt trhá násilně a to je bolestné.

Maria byla chudá, jako Syn boží měla jen šat, který nosila a nejnutnější pokrm. Smrt nemohla jí ničeho vzíti.

Žíti na vysoké noze, míti vysoké hodnosti, ve společnosti hráti prim, odívati se v hedvábí a šperky nositi, udávati módu — jakou radost to působí světsky smýšlejícímu srdci! — Jak těžko se takovým lidem umírá! Maria nebyla ješitnou, nebylo u ní ničeho, na čem by srdce lpělo, co by jí smrt těžkou činilo.

Zábavy, divadla, biografy, bály, koncerty, cesty, sport — jak na tom všem lpí světsky smýšlející srdce! Jak těžko se srdce s tím vším loučí, co bylo jedinou jeho radostí. Maria nehledala světských radovánek. Se sv. Pavlem mohla říci: „Honosím se v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož svět ukřižován je mně a já světu."[124]) P. Maria úplně odumřela lásce ku světu. Odloučení od světa nepůsobilo jí bolestí, nebylo jí těžkým.

Chceme-li míti lehkou smrt, nesmíme milovati světa a jeho žádosti. Opusťme svět dříve, než svět opustí nás; odumřeme lásce světa dříve, než svět odumře pro nás. Odvraťme srdce od zlata a marností, nehledejme slávy ve světě, pohrdněme jeho radostmi — vše to je pomíjející.

Co činí umírání těžkým? Tělesné bolesti. Maria neměla tělesných bolestí, byla ušetřena hříchu dědičného i následků, tedy i bolestí tělesných. Její smrt byla bezbolestná, nekrvavé mučednictví vytrpěla pod křížem.

Smrt činí těžkou odloučení od domácích, otce, matky, dětí, muže, ženy. Tuto bolest Maria nepociťovala. Božský Syn předešel ji do slávy věčné, předešli ji i sv. Josef i zbožní rodiče. Ani odloučení od Jana a prvních křesťanů, kteří k ní lnuli jako k matce své, nepůsobilo jí bolesti, vědělať, že je to vůle boží a tu plniti bylo po celý život její radostí, a mohla jim s určitostí slíbiti, že jim bude u Syna svého ještě lepší matkou.

[124]) Gal. 6, 14.

Co činí smrt těžkou? Hřích. Maria neměla hříchu. Smrt je následek hříchu, ale u P. Marie tak nebylo. Poněvadž byla uchráněna hříchu dědičného, byla uchráněna i jeho následků, tedy i trestu za hřích ten. Nemusela umříti, zemřela-li přece, stalo se tak proto, aby i ve smrti se podobala svému Synu.

Těžkou smrt dělají vlastně jen hříchy osobní, neboť hřích dědičný nám byl odpuštěn na křtu svatém a časné tresty za hřích ten netrpíme na věčnosti. Osobní hříchy činí smrt velmi těžkou. Hříchy osobní nemohly smrt Marie činiti těžkou, poněvadž neměla ani nejmenšího hříchu osobního.

Chceme-li klidně zemříti, varujme se hříchu! Smrt nám ukazuje počet hříchů mládí, dětství, jinošství, pozdějších let. Všecky ty hříchy postaví se k smrtelnému lůžku a budou mluviti: pamatuješ se ještě na nás? Smrt ukazuje tíhu hříchů a pošetilost hříchů. Činí hřích člověka šťastným? Chceme-li klidně zemříti, varujme se hříchů, mějme je v nenávisti a ošklivosti, utíkejme před nimi jako před jedovatými hady.

Co činí smrt těžkou? Bázeň před soudem nejvýš spravedlivého soudce. Že jsme zhřešili, víme, ale víme také, že jsme nebe ztratili a peklo zasloužili. Bez zvláštního zjevení božího nemůžeme s jistotou říci, zda jsme hodni lásky či hněvu božího. A teď se máme objeviti před soudnou stolicí boží, před Bohem nejvýš spravedlivým, vševědoucím, třikráte svatým, jenž nedbá ničeho a nehledí na osobu lidskou. A musíme vydati i svědectví z každého prázdného slova. Spasitel řekl: „Onen pak služebník, jenž poznal vůli Pána svého, a neučinil podle vůle jeho, dostane mnoho ran.“[125]) Je tedy zcela pochopitelno, že vzpomínka na přísný soud činí hříšníkům smrt těžkou. Maria nemusela se soudu božího obávati, oko boží nenašlo na ní nic trestuhodného, nezasloužila si nejmenší hany, všecka byla krásná, poskvrny na ní nebylo.

Při smrti P. Marie chybělo vše, co smrt dělá těžkou.

2. Maria měla v nejvyšší míře vše, co smrt dělá sladkou. Může smrt býti sladkou? Ano! Smrt má nejen stinné, nýbrž i světlé stránky. Co tedy dělá smrt sladkou, příjemnou?

Dobré svědomí. Kdo má dobré svědomí, umírá klidně, smrti se nebojí, touží po ní. Měl a má někdo tak klidné svědomí jako P. Maria?

Jak sladkou musela býti smrt její! Chceme-li klidně umírati, pečujme o dobré, klidné svědomí! Klidné, dobré svědomí může míti i ten, kdo se těžce prohřešil. Vyzpovídej se upřímně a kajícně, nahraď učiněnou škodu, odpusť ze srdce nepříteli, vrať mu uloupenou čest, čiň pokání a používej horlivě pokladu odpustků.

3. Co činí smrt lehkou? Zásluhy pro nebe. Netěší se dělník na mzdu za vykonanou práci? Maria celý život pracovala

[125]) Lk. 12, 47.

jen pro Boha a to s úmysly nejčistšími, s nejdokonalejší láskou k Bohu. Ó, jak se těšila na odměnu!

Chceme-li míti lehkou a příjemnou smrt, konejme horlivě dobré skutky, modleme se rádi, přijímejme hodně a důstojně a často svaté svátosti, choďme pravidelně na služby boží, kázání a křesťanská cvičení, konejme skutky duchovního a tělesného milosrdenství!

4. Co činí smrt lehkou? Trpíme-li hodně pro Krista a jeho zájmy. Pán Ježíš řekl apoštolům: „Když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všecko zlé proti vám lhouce, radujte se a veselte se.“ A proč se mají radovati a veseliti? „Neboť odplata vaše hojná je v nebesích.“[126])

S Ježíšem a pro Ježíše nejvíce a nejlépe trpěla P. Maria. Mohla tedy se radovati a veseliti, když smrt zaklepala na čelo její.

Snášíme-li utrpení trpělivě a s odevzdaností do vůle boží, bude to naši útěchou na loži smrtelném. Klidně můžeme říci: Bohu díky! Vše jsme přestáli, život byl těžký, ale již je tomu konec, mohu doufati, že duši mou jako ubohého Lazara odnesou andělé do lůna božího.

Co činí smrt lehkou? Žhavá láska ke Kristu. Touží-li svatý Pavel odebrati se se světa a býti s Kristem, jak teprve P. Maria toužila umříti a býti s Kristem! Odloučení od milého Syna byl veliký, těžký kříž, který Maria 15 roků podle zbožného podání nesla.

Milujme Spasitele, uctívejme horlivě jeho božské Srdce! Jak sladce se umírá tomu, kdo vroucně uctívá a miluje toto Srdce! Milujeme-li Krista, je-li naším přítelem, nemusíme se obávati soudu jeho.

Co činí smrt lehkou? Veliká touha po nebi. Měl někdo větší touhu patřiti na tvář boží nad matku Páně? Žádný tvor není v tak úzkém vztahu k Bohu jako ona. Jako žíznivý jelen touží po pramenu vody, tak toužila Maria spatřiti Boha.

Chceme-li klidně umírati, pečujme o to, aby život náš byl cestou k nebi, kde je naše vlast. Vzhůru srdce! „Těch věcí hledejte, které jsou svrchu, kde je Kristus, sedě na pravici Boží, o to pečujte, co svrchu jest, ne o to, co je na zemi.“[127]) Nebe je naší vlastí, domem otcovským.

Co činí smrt lehkou? Láska a úcta k P. Marii. Stojí-li Maria, pomocnice křesťanů a útočiště hříšníků a potěšení zarmoucených, u našeho smrtelného lůžka, pak smrt není těžkou. Maria neopouští ctitele své v nejdůležitější chvíli života, kdy peklo napíná všecky síly, aby duši urvalo nebi. Maria napíná všecky síly, aby duši urvala peklu. Modleme se rádi růženec, se zvláštní důvěrou vyslovujme prosbu: pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Maria nás pak jistě neopustí.

[126]) Mt. 5, 11—12.

[127]) Kolos. 3, 1—2.

30. května.

Panna Maria a odměna křesťanského života.

Pozorovali jsme P. Marii jako vzor křesťanského života. Zbývá ještě zmíniti se o odměně za tento život, co nás očekává, vedeme-li život hodný dítek božích. Vizme, jak každá ctnost, kterou Maria v životě uplatňovala, byla v nebi odměněna.

1. Maria věřila. Čemu věřila, to vidí; její víra přešla v blažené patření na Boha. Nejvznešenější a největší tajemství naší svaté víry, tajemství nejsvětější Trojice, není pro ni více tajemstvím. Vidí věčného Otce, otce Pána našeho Ježíše Krista a svého božského Syna. Vidí věčného Otce, jehož Syna nosila v panenském lůně svém, vidí všemohoucího Stvořitele nebe i země. A jeho Syna, kterého směla i synem svým nazývati. Na zemi viděla ho jen v lidské přirozenosti, pokrytého potupou a nevýslovně poníženého. Teď ho vidí jako Boha ve slávě a velebnosti. Vidí Ducha svatého, jenž v jejím panenském lůně zázračně vytvořil člověčenství Kristovo, jenž je dárcem každé milosti.

Alžběta, osvícená Duchem svatým, blahoslavila P. Marii pro její víru: „Blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které jí byly pověděny od Pána.“ Nyní všichni andělé a svatí blahoslaví P. Marii pro její víru a volají: Co Bůh ústy andělovými ti slíbil, a čemu tys radostně uvěřila, jest splněno. Hle, Syn tvůj sedí na trůně Davida, po pravici svého věčného Otce, kraluje v domě Jakubově, království jeho objímá celý svět, panuje v království slávy, které nemá konce.

Poněvadž Maria silou víry své všecky převýšila, vidí Boha mnohem jasněji a poznává pravdu mnohem více, než všichni andělé a svatí.

2. Maria doufala, Její naděje splněna, má, več doufala. Teď, kdy vešla do věčného království slávy, může plným právem volati: „Lačné naplnil dobrými věcmi.“ Naděje v Ukřižovaného ji nikdy nezklamala; kříž, kdysi znamení potupy, je znamením vítězství, trnová korunou růžovou korunou radosti, potupný plášť pláštěm slávy a velebnosti. A poněvadž Maria na zemi se snažila jen o věci božské, poněvadž její důvěra ve všech zkouškách byla tak velikou a neochvějnou, poněvadž každé milosti věrně využila, proto dosáhla nejen věčného života, nýbrž i nejvyššího stupně slávy.

Maria milovala Boha z celého srdce, z celé duše své a ze vší mysli své a ze vší síly své. Její láska k Bohu na zemi byla veliká, ale u porovnání s láskou k Bohu, jakou je naplněno srdce její v nebi, byla její pozemská láska k Bohu jako nepatrný pramének veletoku při srovnání s ústím jeho do moře. Její láska je blaženou ekstasí, věčnou rozkoší, oblažujícím požíváním nekonečného Dobra.

Maria milovala bližního. Odměnou je jí milost, že může všem lidem ve všech potřebách těla i duše pomáhati. Spasitel řekl: „Blaženěji je dávati než bráti.“[128]) Tuto blaženost, prokazovati lidem dobro, má Maria nyní v nejvyšší míře v odměnu za svou lásku k bližnímu.

Maria snášela s Kristem dobrovolně jeho chudobu. V odměnu zaměnila šat chudoby za královský plášť královny nebe i země. Za pomíjející statky pozemské, kterými pohrdala, má podíl na nekonečných pokladech toho, jenž pro nás chudým se stal, abychom byli bohati věčnými, nepomíjejícími, pravými dobry.

Maria se dobrovolně ponížila. Ač jí všude patřilo první místo, volila všude místo poslední. Své přednosti podle možnosti zakrývala zrakům lidským, o potupu s Kristem věrně se dělila! V odměnu vyvýšil ji Bůh nade všecky kůry andělské. Trůn její je vedle trůnu božského Syna, všichni obyvatelé nebeští holdují jí jako královně. S církví vítěznou závodí v úctě matky boží církev bojující. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Na světě se vyhýbala poctám, po smrti je zasypávána úctou nebešťanů i pozemšťanů. Bůh zhlédl na ponížení své služebnice. Blahoslaví ji nebe i země.

Maria nade vše milovala čistotu, první zasíbila Bohu své panenství. V odměnu vyznamenal ji Bůh nejvyšší důstojností. Nedopustil, aby v hříšné zemi práchnivělo tělo její, vzal ji s tělem a duší do nebe. Je královnou panen, jako slunce září mezi těmito krásnými hvězdami nebe.

Maria hledala ve všem jen vůli boží. V odměnu stala se věrná služebnice vládkyní, Bůh plní v nebi její vůli. Maria je všemohoucí na kolenou svými prosbami.

Maria pracovala. Po práci a námahách odpočívá ve slávě Otce.

Modliti se v nebi P. Maria nepřestala. Její modlitby chvály a díků neustále vycházejí z jejího přečistého srdce. Jak velebný je její Magnificat, který pěje ve slávě nebeské! Celé nebe zpívá s ní a chválí veliké věci, které jí učinil ten, jenž je mocný. Maria se nepřestává modliti i za nás. Prosí za spravedlivé i hříšníky, za všecky své děti.

Maria s Kristem vyprázdnila kalich utrpení až na dno. Proto i s Kristem byla nejvíce oslavena, proto má po Kristu v nebi první místo. Poněvadž Maria pro Krista a s Kristem nejvíce trpěla, požívá největších radostí nebeských. A poněvadž Maria pod křížem pro naše vykoupení stala se matkou bolestnou, je v nebi královnou vyvolených.

Tak odměnil Bůh ctnosti P. Marie.

2. I nám za opravdový křesťanský život dostane se odměny. „Víme, komu jsme uvěřili.“ Nesmí nás zviklati

[128]) Sk. ap. 20, 35.

posměch a útoky nevěry. Chceme-li Boha viděti, musíme míti pevnou víru. Klidně pak dostavíme se před soud boží, kdežto ti, kteří odpírali věřiti Spasiteli a svaté církvi jeho, s hanbou musí doznati: Mýlili jsme se! „Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy."[129])

Touha naše směřujž k dobrům, která ukazuje víra, kterých nám Kristus získal a která nám slíbil. S napětím všech sil vůle starejme se o věčný život. Křesťanská naděje neklame, není klamem, neboť se opírá o slovo boží, o boží všemohoucnost, dobrotu a věrnost. S apoštolem si opakujme: „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že je mocen zachovati vklad můj až do onoho dne."[130]) Kdo hledají nebe na zemi, nenaleznou ho, a o posledním soudu při pohledu na dítky boží zvolají: Kéž bychom byli mezi nimi!

Nedbejte posměchu bezbožných lidí, že se modlíte, své náboženské povinnosti konáte a svaté svátosti přijímáte. Konec dobrý, všecko dobré. Konec korunuje dílo.

Je-li láska k Bohu — věrné plnění přikázání božích a církevních a stavovských povinností — spojena s mnohými obětmi, přijde chvíle, kdy tato láska bude odměněna naší největší slastí a blažeností. Nezapomínejme ovšem na slova miláčka Páně: „Řekne-li někdo miluji Boha, a nenávidí-li bratra svého, jest lhář."[131]) Jsme bratři, údové jednoho těla, děti jedné velké boží rodiny, kteří se mají milovati a vzájemně si pomáhati jako údy těla podporují jeden druhý.

Láska k Bohu a světu se nesnesou; chceme-li milovati Boha, musíme ze srdce vyhnati lásku ke světu, není přátelství Beliala s Kristem, nutno tedy vypověděti boj trojí žádosti: žádosti těla, žádosti očí a pýše života. Chudí duchem, pokorní srdcem, čistých duší a srdcí musíme býti. To je pravé následování Krista, to je boj, který musíme podstoupiti.

Jsme slabí a nebezpečí, která nás obklopují, jsou mnohá. Zlý duch ve spojení se světem a převrácenými žádostmi srdce stěžují nám vítězství v tomto boji. Musíme, jak praví apoštol, obléci „plnou zbroj Boží". Oblečeni v pancíř víry a lásky a v helmu křesťanské naděje musíme se uchopiti vhodných zbraní: křesťansky se modliti, křesťansky pracovati, křesťansky trpěti. I když boj je těžký, nezapomínejme, jakého mocného pomocníka máme v božských prostředcích svatého přijímání a mše svaté, nezapomínejme, že máme na zemi dobrou matku v církvi svaté a velmi dobrou matku v P. Marii v nebi. Budeme-li poctivě a statečně bojovati, přesvědčíme se již zde na zemi, že jho Páně je sladké a břímě jeho lehké, okusíme již

[129]) Moud. 5, 6.
[130]) 2. Tim. 1, 12.
[131]) 1. Jan. 4, 20.

zde sladkost božské útěchy a zachováme si klid duševní i v utrpeních a souženích, a křesťanská smrt bude nám vstupní branou do nebe, abychom přijali odměnu za křesťanský život svůj. Prosme P. Marii, aby nám vyprosila sílu a vytrvalost v dobrém boji, jehož odměnou je koruna věčné slávy.

31. května.

Promluva závěrečná.

Při poslední promluvě v letošním máji chci jen několika slovy s vámi se rozloučiti.

Představovali jsme si P. Marii jako překrásný vzor křesťanského života. Kéž bychom tento vzor stále měli před očima, aby nás osvěcoval, povzbuzoval a těšil! Nejkrásnější pobožností k poctě matky boží je následování ctností P. Marie. Ctnosti, které jsme na Marii P. obdivovali, jsou základními pilíři křesťanského života; tyto ctnosti můžeme a musíme pěstovati každý ve svých poměrech a podle míry propůjčené milosti. Čím věrněji tak činíme, tím více si nakloňujeme matku boží a tím více nás miluje. Matka miluje nejvíce to dítě, které svým smýšlením nejvíce se jí podobá. Nejkrásnějším ovocem mariánské úcty je, že vede k nápodobení P. Marie a tím i k následování Krista. Mariánská úcta je mocným prostředkem k spáse, bezpečnou zárukou vyvolení.

Celý katolický svět v tomto měsíci uctíval P. Marii. Kolik světel denně hořelo na jejích oltářích, kolik květin vydechovalo vůni pod jejími obrazy a sochami, kolik písní všemi jazyky zaznívalo k její poctě, kolik modliteb zbožná srdce vysílala k jejímu trůnu, kolik obětí přineseno z lásky k ní, kolik svatých přijímání obětováno z lásky k jejímu božskému Synu!

P. Maria o všem tom ví, ví i o naší lásce a důvěře k ní. P. Maria nezapomíná. Jistá zbožná katolická dáma měla muže nábožensky vlažného, domluvy a prosby její, aby svědomitě konal své náboženské povinnosti, zůstávaly marnými. Jinak bylo to šťastné manželství. Muž na procházce rád sbíral květiny a přinášel je domů ženě, která jimi ozdobovala oltářík mariánský v ložnici. Muž náhle zemřel. Zbožná žena strachovala se o spásu duše manžela. Svůj bol žalovala P. Marii v Ars u, místě působení svatého faráře Vianneye. Náhle se otevřely dveře kostela, vešel svatý farář, jenž nemohl míti ani tušení, co svírá srdce zbožné ženy, přistoupil a pošeptal jí: »Buďte bez starostí o osud svého muže, je zachráněn. Jak by mohla matka boží zapomenouti na ty krásné květiny!

Snad některá žena prosila o změnu smýšlení svého muže, matka o obrácení zbloudilého dítěte, snad i jiné záležitosti před-

kládali jsme P. Marii s prosbou o přímluvu. Matka boží nezapomene ničeho, co jsme vykonali k její poctě; nezapomene cest, které jsme sem dělali, nezapomene oněch Zdrávasů, které jsme se zbožně pomodlili, nezapomene sebepřemáhání, která jsme konali z lásky k ní, nezapomene obětí, které jsme přinesli, zábav, kterých jsme si odřekli, abychom mohli býti na mariánské pobožnosti. Až přijde vhodný okamžik, rozpomene se na vše a přesvědčíme se, že neoslyší nikoho, kdo k ní béře útočiště. Vytrvejme jen a nedejme se zviklati v důvěře k ní!

Končí-li se máj, nekončí se mariánská úcta. P. Marii musíme ctíti po celý rok, po celý život, její krásné ctnosti napodobiti, milovati ji a s důvěrou k ní se utíkati jako k dobré matce. Přispěly-li tyto úvahy s pomocí boží prohloubiti pobožnost mariánskou, posíliti ji, rozmnožiti a podpořiti, dosáhly svého účele.

Loučíme se s mariánskou májovou pobožností, ale neloučíme se s nebeskou matkou. Nesmí minouti jediný den do příštího máje, ať je to máj na zemi nebo máj v nebi, abychom nemyslili s úctou na P. Marii, s láskou ji nepozdravovali, s dětinnou důvěrou k ní se neutíkali. Poslední slovo nechť má sama matka boží. Co nám asi řekne?

Děkuji vám všem, děti milé, za všecku lásku v tomto měsíci a za všecku úctu. Svou horlivostí přispěly jste k tomu, že se plnila slova, která Duch svatý vložil v ústa má: Od této chvíle blahoslaviti mě budou všecka pokolení. Všecku tu slávu a úctu přenáším na toho, jenž veliké věci mi učinil, jenž mě služebnici svou, ráčil vyvoliti za matku Synu svému. Jemu budiž čest a sláva na věky.

Všem vám volám: Buďte mými následovníky, jako já byla následovnicí Krista Pána!

Vy, děti, buďte zbožnými a poslouchejte rády a ctěte své rodiče! Nezapomínejte, jak já byla zbožným dítětem, jak jsem ctila a poslouchala své rodiče. Zbožnost a poslušnost a úcta k rodičům přinesou vám hojnost božího požehnání.

Vy, manželé, nezapomínejte, že váš svazek před Bohem požehnaný je svatým zobrazením spojení mého božského Syna s církví svatou. Nedejte se zmásti duchem světa, zachovejte si vzájemnou věrnost, nebraňte rozmnožení údů církve a občanů nebe. Dítky jsou božím požehnáním a já budu vám ráda pomáhati ve všech nesnázích.

Vy, otcové, nezapomínejte, že máte býti své rodině tím, čím Kristus je církvi. Stůjte pevně u víře, nedejte si ji vzíti za žádných okolností, plňte svědomitě své náboženské povinnosti doma i veřejně.

Vy, ženy, následujte mně v ctnostech, abyste obšťastnily muže i děti, svým dobrým příkladem vedly je ke Kristu.

Vy, dívky i jinoši, zachovejte si svou nevinnost; vzhlížejte

ke mně, matce krásného milování, obracejte se ke mně s plnou důvěrou ve všech bojích o čistotu, o předrahý klenot mládí.

Vy, děti moje, ze stavů třídy pracující nezapomínejte, že člověku dodává pravé ceny a udělejte mu skutečné šlechtictví věrnost ve službě boží, že i já byla chudou a pracovitou.

Všecky vás miluji jako děti své, nikdy nezapomenu toho, co činíte z lásky ke mně. Ochrannou ruku svou budu nad vámi držeti, ve všech potřebách duše i těla pomáhati, budu vaší těšitelkou v bolestech, ukáži vám svou lásku mateřskou hlavně v hodinu smrti vaší.

Maria nám všem žehná. Ó, požehnej nás, matko naše, za vše, co jsme pro tvou čest a slávu vykonali! Rozprostři nad námi všemi plášť svého milosrdenství. Pomáhej nám v boji, pomáhej nám k vítězství, chraň nás rukou svou, představ nás svému božskému Synu jako hodné děti. Patříce na tvého Syna budeme i tebe stále chváliti, stále tě milovati, stále ti děkovati. Matko milosrdenství! Neopouštěj nás! Neopouštěj nás!

Obsah

str.

Úvodní promluva 3
Víra Panny Marie I. 5
Víra Panny Marie II. 8
Úcta mariánská prostředkem k zachování a oživení víry . . 11
Touha Panny Marie po Bohu 14
Důvěra Panny Marie v Boha 17
Spolupůsobení Panny Marie s Bohem 21
Panna Maria příčinou naší radosti 24
Láska Panny Marie k Bohu I. 26
Láska Panny Marie k Bohu II. 29
Láska Panny Marie k bližnímu 33
Poslušnost Panny Marie k rodičům 36
Poslušnost Panny Marie k vrchnosti 39
Panna Maria a následování Krista 42
Pokora Panny Marie I. 45
Pokora Panny Marie II. 49
Panna Maria ideálem čistoty 52
Panna Maria učitelkou a ochránkyní čistoty 56
Panna Maria vzorem manželům 58
Proč se Panna Maria modlila? 61
Jak se Panna Maria modlila? 65
Panna Maria vzorem křesťanské práce 68
Co Panna Maria trpěla 71
Jak Panna Maria trpěla 73
Panna Maria vzorem lásky k církvi 76
Panna Maria vzorem při svatém přijímání I. 79
Panna Maria vzorem při svatém přijímání II. 82
Panna Maria vzorem při slyšení mše svaté 85
Panna Maria a radosti křesťanského života 88
Panna Maria vzorem naším ve smrti 92
Panna Maria a odměna křesťanského života 96
Promluva závěrečná 99